

ก ข ค

ภาษาศาสตร์ วรรณคดี สื่อสารมวลชน

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

The Content Analysis of the News on Thai Daily Newspaper of
Rajamangala University of Technology Thanyaburi

อลงกรณ์ รัตตะเวทิน¹

ปฐมมา สตะเวทิน²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณพื้นที่ข่าวสาร มูลค่าข่าวสาร ประเภทข่าวสาร รูปแบบการนำเสนอข่าวสาร รวมทั้งการระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้ตารางลงรหัสเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคข่าวออนไลน์เป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา จากหนังสือพิมพ์ 237 ฉบับ ผลวิจัยสรุปได้ คือ 1) ปริมาณพื้นที่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ได้รับการนำเสนอรวม 11,117.80 คอลัมน์นิ้ว โดยหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีพื้นที่ข่าวสารมากที่สุด 2) ข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีมูลค่าข่าวทางการโฆษณา 17,459,435 บาท และมีมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์ 52,378,305 บาท โดยหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีมูลค่าข่าวทางการโฆษณาและมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์สูงสุด 3) ประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย มี 5 ประเภทคือ ข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กร ข่าวสารด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ข่าวสารด้านบุคคล ข่าวสารที่ให้ความรู้ความเข้าใจ และข่าวสารที่ต้องการความร่วมมือส่วนร่วมจากภาคสังคม 4) รูปแบบการนำเสนอข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้รับการนำเสนอในรูปแบบคอลัมน์ประจำมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 6.83 ชิ้นข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้งหมด 5) การระบุแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มี 6 ประเภท คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา หน่วยงานในองค์กร บุคคลภายนอกองค์กร และผู้สื่อข่าว/นักหนังสือพิมพ์ โดยแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสารมากที่สุดคือ ผู้สื่อข่าว/นักหนังสือพิมพ์

คำสำคัญ: การวิเคราะห์เนื้อหา หนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประชาสัมพันธ์

Abstract

This article aims to study volume of news coverage, news value, news categories, news formats, and news sources of Rajamangala University of Technology Thanyaburi as they appeared in Thai daily newspaper. Content analysis and coding sheet were used as tools for data collection, comprised of 266 news from daily newspapers of 237 in different copies and all are gathered from online news clipping for one semester.

¹ นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, อาจารย์ที่ปรึกษา

The research can be summarized as follows. 1) News coverage volumes of Rajamangala University of Technology Thanyaburi are 11,117.80 column inches in total. Among these, Daily News newspaper has the highest volume of coverage. 2) The university news has the advertising value at 17,459,435 THB in total and the value of public relation amount to 52,378,305 THB. As the whole, Daily News newspapers has the highest advertising and public relation costs. 3) There are five categories of news based on the organization activities: corporate news, corporate social responsibility news, profiles news, informative news and civic engagement news 4) Most of the university news was published in regular column formats, approximately 6.83 news pieces of the whole newspaper on average. 5) According to the university news, there were six news sources identified: executive board, lecturer, student, department, outsider, and mass media. The greatest number of news source which appeared frequently was mass media.

Keywords: Content Analysis, Newspaper, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Public Relations

บทนำ

พัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารขององค์กร อย่างมากมาย ทุกวงการวิชาชีพล้วนต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงเพื่อก้าวให้ทันกับโลกยุคดิจิทัล โดยเฉพาะวิชาชีพการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างเลี่ยงไม่ได้ อันส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์อย่างลึกซึ้ง (ลักขณา สตะเวทิน, 2554 และ สุนิสา ประวิชัย, 2559) การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล จึงมีสื่อหรือเครื่องมือทางการประชาสัมพันธ์ที่ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ ที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องและเป็นช่องทางที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก (ณัฐา ฉางชูโต, 2557)

สื่อมวลชนสัมพันธ์ (Media Relations) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องและเป็นเครื่องมือที่นักประชาสัมพันธ์ใช้ในการดำเนินงานเมื่อต้องการจะเผยแพร่ข่าวสารองค์กรไปสู่สาธารณชนและกลุ่มเป้าหมาย (อัจฉรา ปันทรานนงค์, 2545 และ สุนิสา ประวิชัย, 2559) ที่มุ่งหมายให้สื่อมวลชนเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารองค์กรไปสู่สาธารณชนในลักษณะของการขอความร่วมมือ โดยองค์กรไม่ต้องจ่ายเงินค่าพื้นที่ข่าวหรือเวลาในการเผยแพร่ (ณัฐา ฉางชูโต, 2557 และ ณัฐรัฐชูดา วิจิตรจามรี, 2559) ในการดำเนินงานด้านสื่อมวลชนสัมพันธ์ นักประชาสัมพันธ์หรือผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ขององค์กรจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารในลักษณะของข่าวหรืองานเขียนต่าง ๆ และจัดส่งไปยังสื่อมวลชน ด้วยความคาดหวังว่าข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นจะมีโอกาสได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ออกสู่สาธารณชน (อรุณรัตน์ ชินวรรณ, 2553) เพื่อให้เกิดการรับรู้และเข้าใจองค์กร อันจะนำไปสู่การยอมรับ ศรัทธาและไว้วางใจ ซึ่งจะมีผลทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและดำรงอยู่ต่อไปได้ในสังคม (พนม คลี่ฉายา, 2561)

ภาระงานด้านสื่อมวลชนสัมพันธ์จึงมีความสำคัญ และความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์โดยส่วนใหญ่จะพิจารณาจากจำนวนข่าวที่ได้รับเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน (รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2560) ที่ถือเป็นการประเมินผลกระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ โดยนักประชาสัมพันธ์จะต้องวัดและประเมินผลการประชาสัมพันธ์หลังจากดำเนินการไปแล้วว่าประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในครั้งต่อไป อันจะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานมีการพัฒนาและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น (ประทุม ฤกษ์กลาง, 2557) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ด้านสื่อมวลชนสัมพันธ์ โดยสำรวจว่าข้อมูลข่าวสารที่องค์กรส่งไปเผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ ได้รับการเผยแพร่อย่างน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถประเมินได้จากการตัดข่าว (Clipping) การวัดคอลัมน์นิ้ว (Column Inches) การวัด

ข้อมูลจำนวนจำหน่าย (Circulation) การเปรียบเทียบจำนวนเงินมูลค่าทางการโฆษณา (AD Value) ของพื้นที่ในการนำเสนอ เพื่อนำมาประเมินมูลค่าข่าวที่องค์กรได้รับ รวมถึงการประเมินมูลค่าทางการประชาสัมพันธ์ (PR Value) ที่เกิดขึ้น (ประทุม ฤกษ์กลาง, 2557 ; ณัฐา ฉางชูโต, 2557 และ ณัฏฐ์ชุตดา วิจิตรจามรี, 2559)

จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้นจึงนำมาสู่การศึกษาข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเกี่ยวกับปริมาณพื้นที่ข่าวสาร ปริมาณมูลค่าข่าวสาร ประเภทข่าวสาร รูปแบบการนำเสนอข่าวสาร รวมทั้งการระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสาร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ผ่านมาอย่างเป็นระบบ ใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อให้เห็นสถานการณ์ข่าวที่ผ่านมา สามารถเปรียบเทียบกับปัจจุบันและคาดการณ์ในอนาคต รวมถึงช่วยเสนอแนวทางอันเป็นประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมหาวิทยาลัยอื่น ในการวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในด้านงานข่าวและการส่งข่าวทางสื่อมวลชนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปริมาณพื้นที่ข่าวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาปริมาณมูลค่าข่าวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาประเภทข่าวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
4. เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
5. เพื่อศึกษาการระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน

ภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายและเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยประเภททั่วไปและประเภทธุรกิจที่มีกำหนดออกเผยแพร่จำหน่ายเป็นรายวันในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และมีจำนวนยอดการพิมพ์ไม่ต่ำกว่า 200,000 ฉบับขึ้นไป รวมทั้งหมด 12 ชื่อฉบับ คือ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ข่าวสด คมชัดลึก เดลินิวส์ ไทยรัฐ แนวหน้า ไทยโพสต์ ผู้จัดการรายวัน 360 องศา โพสต์ทูเดย์ มติชน สยามกีฬา และสยามรัฐ โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ปรากฏเป็นข่าวระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 1/2560 ตามปฏิทินการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีการศึกษา 2560 ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน ถึง 22 ตุลาคม พ.ศ. 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางสรุบท โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัยคือ **ส่วนที่ 1** ปริมาณพื้นที่ข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์ แบ่งเป็นจำนวนชิ้นข่าว พิจารณาถึงความถี่ในการนับจำนวนข่าวสารที่ปรากฏ โดยวัดเป็นจำนวนชิ้นข่าว และปริมาณพื้นที่ข่าวสาร พิจารณาถึงพื้นที่ข่าวสารที่ได้รับการนำเสนอ โดยวัดเป็นคอลัมน์นิ้ว **ส่วนที่ 2** ปริมาณมูลค่าข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน แบ่งเป็นมูลค่าข่าวทางการโฆษณาที่คำนวณจำนวนเงินระหว่างพื้นที่ข่าวคูณด้วยอัตราส่วนค่าโฆษณา มีหน่วยวัดเป็นบาท และมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์ที่คำนวณจำนวนเงินที่มีมูลค่าเป็น 3 เท่าของมูลค่าข่าวทางการโฆษณาตามหลักสากล (ณัฏฐ์ชุตดา วิจิตรจามรี, 2559) มีหน่วยวัดเป็นบาท **ส่วนที่ 3** ประเภทข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยแยกตามลักษณะการดำเนินกิจกรรมขององค์กร พิจารณาประเภทข่าวสารตามแนวคิดหลัก (Theme) ที่ปรากฏ จำแนกได้ 6 ประเภทคือ ข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กร ข่าวสารด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ข่าวสารด้านบุคคล ข่าวสารที่ให้ความรู้ความเข้าใจ ข่าวสารที่ต้องการความร่วมมือร่วมใจจากภาคสังคม และข่าวสารที่มุ่งแก้ไขความเข้าใจผิด **ส่วนที่ 4** รูปแบบการนำเสนอข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

พิจารณาการนำเสนอตามแนวคิดหลักที่ปรากฏ ซึ่งจำแนกได้ 7 รูปแบบ คือ ข่าว ภาพข่าว บทความ บทสัมภาษณ์ สารคดี คอลัมน์ประจำ และสื่อบทข่าว และส่วนที่ 5 การระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พิจารณารายเรื่อง (Items) ที่ปรากฏ โดยพิจารณาจากการระบุที่มาของข้อมูลและการอ้างอิงที่เป็นการบอกว่าข้อมูลมาจากไหนและใครพูดอะไร ซึ่งจำแนกได้ 6 รูปแบบ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา หน่วยงาน ในองค์กร บุคคลภายนอกองค์กร และผู้สื่อข่าว/นักหนังสือพิมพ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรงของตารางลธรัส โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือพิมพ์ ทั้งสายวิชาการและสายวิชาชีพ รวมทั้งหมด 2 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา รวมทั้งได้ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมของเครื่องมือโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข ส่วนการทดสอบความเชื่อมั่นผู้วิจัยได้นำตารางลธรัสที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว มาทดสอบกับอาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 1 ท่าน โดยผู้วิจัยได้อธิบายและให้คำแนะนำ กระทั่งมีความเข้าใจถ่องแท้เกี่ยวกับเกณฑ์ในการทดสอบ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัยและอาจารย์ท่านนั้นมาศึกษา ตามหลักการคำนวณของ Holsti ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จากความเห็นที่สอดคล้องกันจากการลธรัสที่ได้ไม่ควรต่ำกว่า 0.80 จึงจะมีความน่าเชื่อถือ (Budd, et al.,1976 อ้างโดย อริสา เหล่าวิชา, 2555)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ปรากฏเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย จาก www.iqnewsclip.com กฤตภาคข่าวออนไลน์ ที่ตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ โดยกำหนดคำสำคัญที่ใช้ค้นหา คือ “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” “มทร.ธัญบุรี” “ม.เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” และ “ราชมงคลธัญบุรี”

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณพื้นที่ข่าวสาร มูลค่าข่าวสาร ประเภทข่าวสาร รูปแบบการนำเสนอข่าวสาร รวมทั้งการระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

ตอน 1 ปริมาณพื้นที่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน

ผลการวิจัยปริมาณพื้นที่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์จำนวนข่าวสาร และผลการวิเคราะห์ปริมาณพื้นที่ข่าวสาร ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์จำนวนข่าวสาร พบว่า ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจำนวน 237 ฉบับ มีจำนวน 266 ชิ้นข่าว เฉลี่ยเป็นจำนวน 1.12 ชิ้นข่าว/ฉบับ โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีข่าวสารมากที่สุด 50 ฉบับ และมีจำนวน 59 ชิ้นข่าว และเมื่อเทียบสัดส่วนจำนวนชิ้นข่าวต่อฉบับ ตามชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์พบว่าหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ มีจำนวนข่าวสารสูงที่สุด 1.36 ชิ้นข่าว/ฉบับ (ร้อยละ 10.19) ดังตารางที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ปริมาณพื้นที่ข่าวสาร พบว่า ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีพื้นที่ข่าวที่ได้รับการนำเสนอรวมทั้งหมด 11,117.80 คอลัมน์นิ้ว โดยหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีปริมาณพื้นที่ข่าวสารมากที่สุด จำนวน 1,886.95 คอลัมน์นิ้ว แต่เมื่อเทียบจำนวนร้อยละของพื้นที่ข่าวสารในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยพบว่าหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์มีปริมาณพื้นที่ข่าวสารมากที่สุด โดยเฉลี่ยประมาณ 81.65 คอลัมน์นิ้ว/ฉบับ (ร้อยละ 13.95) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 : แสดงจำนวนข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน

ชื่อฉบับ	จำนวน หนังสือพิมพ์ (ฉบับ)	จำนวนข่าวสาร			
		ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์			
		ชั้นนำ	ชั้นนำ	ชั้นนำ/ฉบับ	ชั้นนำ/ฉบับ
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
กรุงเทพธุรกิจ	21	23	8.64	1.10	8.24
ข่าวสด	26	28	10.52	1.08	8.09
คมชัดลึก	5	5	1.87	1.00	7.49
เดลินิวส์	25	27	10.15	1.08	8.09
ไทยรัฐ	50	59	22.18	1.18	8.84
แนวหน้า	13	15	5.63	1.15	8.65
ไทยโพสต์	23	25	9.39	1.09	8.17
ผู้จัดการรายวัน 360 องศา	9	9	3.38	1.00	7.49
โพสต์ทูเดย์	11	15	5.63	1.36	10.19
มติชน	17	18	6.76	1.06	7.94
สยามกีฬา	10	11	4.13	1.10	8.24
สยามรัฐ	27	31	11.65	1.15	8.62
รวม	237	266	100.00	13.34	100.00

ตารางที่ 2 : แสดงจำนวนพื้นที่ข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ได้รับการนำเสนอ

ชื่อฉบับ	จำนวน หนังสือพิมพ์ (ฉบับ)	พื้นที่ข่าวสาร			
		มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ได้รับการนำเสนอ			
		คอลัมน์นี้	คอลัมน์นี้	คอลัมน์นี้/ฉบับ	คอลัมน์นี้/ฉบับ
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
กรุงเทพธุรกิจ	21	836.64	7.52	39.84	6.81
ข่าวสด	26	686.27	6.17	26.40	4.51
คมชัดลึก	5	340.13	3.06	68.03	11.62
เดลินิวส์	25	1,886.95	16.97	75.48	12.90
ไทยรัฐ	50	1,850.98	16.64	37.02	6.33
แนวหน้า	13	635.44	5.71	48.88	8.35
ไทยโพสต์	23	1,464.96	13.17	63.69	10.88
ผู้จัดการรายวัน 360 องศา	9	334.87	3.01	37.21	6.36
โพสต์ทูเดย์	11	898.11	7.80	81.65	13.95
มติชน	17	663.67	5.96	39.04	6.67
สยามกีฬา	10	186.67	1.67	18.67	3.19
สยามรัฐ	27	1,333.11	11.99	49.37	8.44
รวม	237	11,117.80	100.00	585.27	100.00

ตอน 2 ปริมาณมูลค่าข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน

ผลการวิจัยพบว่า ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีมูลค่าข่าวทางการโฆษณาทั้งหมด 17,459,435 บาท เฉลี่ยประมาณ 893,904.05 บาท/ฉบับ และมีมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์รวมทั้งหมด 52,378,305 บาท เฉลี่ยประมาณ 2,681,712.15 บาท/ฉบับ โดยข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีมูลค่าข่าวทางการโฆษณาสูงที่สุด 4,151,884.00 บาท เฉลี่ยประมาณ 166,075.36 บาท/ฉบับ (ร้อยละ 18.58) และข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์ สูงที่สุด 12,455,652.00 บาท เฉลี่ยประมาณ 498,226.08 บาท/ฉบับ (ร้อยละ 18.58) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : แสดงจำนวนปริมาณมูลค่าข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อฉบับ	ปริมาณมูลค่าข่าวสาร					
	มูลค่าข่าวทางการโฆษณา			มูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์		
	มูลค่า (บาท)	มูลค่า (บาท/ฉบับ)	ร้อยละ	มูลค่า (บาท)	มูลค่า (บาท/ฉบับ)	ร้อยละ
กรุงเทพธุรกิจ	1,918,959.00	91,379.00	10.22	5,756,877.00	274,137.00	10.22
ข่าวสด	962,389.50	37,014.98	4.14	2,887,168.50	111,044.94	4.14
คมชัดลึก	741,928.00	148,385.60	16.60	2,225,784.00	445,156.80	16.60
เดลินิวส์	4,151,884.00	166,075.36	18.58	12,455,652.00	498,226.08	18.58
ไทยรัฐ	3,765,210.00	75,304.20	8.42	11,295,630.00	225,912.60	8.42
แนวหน้า	605,667.50	46,589.81	5.21	1,817,002.50	139,769.42	5.21
ไทยโพสต์	1,306,736.00	56,814.61	6.36	3,920,208.00	170,443.83	6.36
ผู้จัดการรายวัน 360 องศา	490,701.00	54,522.33	6.10	1,472,103.00	163,567.00	6.10
โพสต์ทูเดย์	964,347.00	87,667.91	9.81	2,893,041.00	263,003.73	9.81
มติชน	971,529.50	57,148.79	6.39	2,914,588.50	171,446.38	6.39
สยามกีฬา	229,974.00	22,997.40	2.57	689,922.00	68,992.20	2.57
สยามรัฐ	1,350,109.50	50,004.06	5.59	4,050,328.50	150,012.17	5.59
รวม	17,459,435.00	893,904.05	100.00	52,378,305.00	2,681,712.15	100.00

ตอน 3 ประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ผลการวิจัยประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พบประเภทข่าวสาร 5 ประเภท คือ ข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กร ข่าวสารด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ข่าวสารด้านบุคคล ข่าวสารที่ให้ความรู้ความเข้าใจ และข่าวสารที่ต้องการความมีส่วนร่วมจากภาคสังคม โดยไม่พบข่าวสารที่มุ่งแก้ไขความเข้าใจผิด นอกจากนี้ยังพบว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 1 ฉบับ มีสัดส่วนข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประเภทข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กรในปริมาณพื้นที่มากที่สุด รองลงมาคือข่าวสารที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ และข่าวสารที่ต้องการความมีส่วนร่วมจากภาคสังคม คิดเป็น 425.47, 249.97 และ 98.08 คอลัมน์นิ้ว (ร้อยละ 45.92, 26.98 และ 10.59 ของปริมาณพื้นที่ข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์/ฉบับ) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 : แสดงจำนวนประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ประเภทข่าว	ปริมาณพื้นที่ข่าวประชาสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	
	คอลัมน์นี้วัน/ฉบับ	ร้อยละ
ข่าวการดำเนินงานขององค์กร	425.47	45.92
ข่าวกิจกรรมสาธารณประโยชน์	90.63	9.78
ข่าวบุคคลในองค์กร	62.33	6.73
ข่าวที่ให้ความรู้ความเข้าใจ	249.97	26.98
ข่าวที่ต้องการความร่วมมือจากภาคสังคม	98.08	10.59
ข่าวที่มุ่งแก้ไขความเข้าใจผิด	0.00	0.00
รวม	926.48	100.00

ตอน 4 รูปแบบการนำเสนอข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการนำเสนอข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์ 12 ชื่อฉบับที่พบมากเป็นอันดับที่ 1 คือ รูปแบบคอลัมน์ประจำ รองลงมาคือ ข่าว ภาพข่าว สกู๊ปข่าว และสารคดี มีจำนวนเฉลี่ย 6.83, 5.83, 4.67, 4.25 และ 0.58 ชิ้นข่าว (คิดเป็นร้อยละ 30.83, 26.27, 21.08, 19.18 และ 2.61 ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยทั้งหมด) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 : แสดงจำนวนรูปแบบการนำเสนอข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รูปแบบการนำเสนอข่าวสาร	ปริมาณพื้นที่ข่าวประชาสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย	
	จำนวนชิ้นข่าวเฉลี่ย	ร้อยละ
ข่าว	5.83	26.27
ภาพข่าว	4.67	21.08
บทความ	0.00	0.00
บทสัมภาษณ์	0.00	0.00
สารคดี	0.58	2.61
คอลัมน์ประจำ	6.83	30.83
สกู๊ปข่าว	4.25	19.18
รวม	22.16	100.00

ตอน 5 การระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยใช้แหล่งข่าวในการนำเสนอข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีการระบุแหล่งข่าวทั้งหมด 6 ประเภท คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา หน่วยงานในองค์กร บุคคลภายนอกองค์กร และผู้สื่อข่าว/นักหนังสือพิมพ์ โดยพบว่าในการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีการใช้แหล่งข่าวในการนำเสนอข่าวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 คือ ผู้สื่อข่าว/นักหนังสือพิมพ์ รองลงมาคือ แหล่งข่าวประเภทผู้บริหาร บุคคลภายนอกองค์กร อาจารย์ นักศึกษา และหน่วยงานในองค์กร ซึ่งมีจำนวนครั้งในการนำเสนอข่าวทั้งหมดจำนวน 112, 81, 57, 33, 30, 30 และ 5 ครั้ง (คิดเป็นร้อยละ 35.22, 25.47, 17.92, 10.37, 9.43 และ 1.57) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 : แสดงจำนวนระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อฉบับ	จำนวนครั้งในการนำเสนอข่าวสาร					
	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา	หน่วยงาน ในองค์กร	บุคคล ภายนอก องค์กร	ผู้สื่อข่าว/ นักหนังสือพิมพ์
กรุงเทพธุรกิจ	6	3	4	1	7	7
ข่าวสด	10	0	3	0	5	12
คมชัดลึก	1	2	2	0	1	2
เดลินิวส์	5	5	1	0	5	16
ไทยรัฐ	22	8	8	1	5	26
แนวหน้า	5	0	0	0	2	7
ไทยโพสต์	4	9	6	0	8	8
ผู้จัดการรายวัน 360 องศา	0	0	0	0	2	7
โพสต์ทูเดย์	3	2	1	1	7	4
มติชน	6	2	2	0	7	7
สยามกีฬา	3	0	1	0	2	7
สยามรัฐ	16	2	2	2	6	9
รวม	81	33	30	5	57	112
ร้อยละ	25.47	10.37	9.43	1.57	17.92	35.22

สรุปและอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยปริมาณพื้นที่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 266 ชิ้นข่าว เฉลี่ยเป็นจำนวน 1.12 ชิ้นข่าว/ฉบับ และมีพื้นที่ข่าวสารที่ได้รับการนำเสนอรวมทั้งหมด 11,117.80 คอลัมน์นี้ อาจชี้ให้เห็นถึงบทบาทในการเผยแพร่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีคุณค่าความเป็นข่าวในหลายองค์ประกอบร่วมกันในแต่ละข่าวสาร เช่น (1) ความรวดเร็ว การนำเสนอข่าวอย่างรวดเร็ว ทันที่ทันใดหลังจบที่โครงการกิจกรรมหรืองานสำเร็จสิ้นสิ้น หรือนำเสนอข่าวล่วงหน้าก่อนการจัดงานตามช่วงเวลาที่เหมาะสม (2) ความสำคัญหรือความโดดเด่น ที่อยู่ในความสนใจของผู้คนโดยทั่วไป (3) ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานประดิษฐ์สร้างสรรค์ที่แสดงให้เห็นถึงการช่วยพัฒนา แก้ปัญหาหรือการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคม และ (4) ผลกระทบในวงกว้างต่อสังคม ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นประเด็นข่าวสารที่มีผลเชิงบวกต่อสังคม ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจึงได้รับคัดเลือกจากสื่อมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ประเภทเน้นข่าวเบา (Soft News Newspaper) เช่น หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และประเภทเน้นเนื้อหาเฉพาะด้าน (Specialized News Newspaper) เช่น หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ สอดคล้องกับการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ตามแนวคิดของ อริสา เหล่าวิชา และ ศุภนิช จันทร์สอง (2556) ที่กล่าวว่า ข่าวที่จะได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน จะต้องมีความสำคัญของความเป็นข่าว ดังนั้นนักประชาสัมพันธ์หรือผู้ปฏิบัติงานด้านการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ ต้องมีความเข้าใจวิธีการเขียนข่าวเป็นอย่างดี เพื่อให้ข่าวนั้นมีคุณค่า มีความน่าสนใจและสื่อมวลชนเลือกนำไปเผยแพร่ต่อไปได้

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์พื้นที่ข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยตามชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์ พบว่าหนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีสัดส่วนพื้นที่ข่าวสารคอลัมน์นี้ใกล้เคียงกัน

คือ 1,886.95 และ 1,850.98 คอลัมน์นิ้ว ตามลำดับ แต่จำนวนข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กลับพบเป็น 2 เท่าของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์คือ 59 และ 27 ชิ้นข่าว ประกอบกับเมื่อพิจารณาในส่วนคอลัมน์นิ้ว/ฉบับ พบว่าพื้นที่ข่าวสารของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีสัดส่วน 75.48 คอลัมน์นิ้ว/ฉบับ และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 37.02 คอลัมน์นิ้ว/ฉบับ ซึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีสัดส่วนคอลัมน์นิ้ว/ฉบับ เป็น 2 เท่าของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดแบ่งกลุ่มเนื้อหาเพื่อจำแนกข่าวตามหน้าในของหนังสือพิมพ์มีความแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จะปรากฏในหน้าข่าวการศึกษาของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเพียงอย่างเดียว ขณะที่ข่าวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ไม่ได้ถูกจำกัดแค่หน้าข่าวการศึกษา แต่ยังปรากฏข่าวในหมวดหมู่อื่นด้วย ดังเช่น หน้าข่าวกีฬา/เกษตร หน้าข่าววาไรตี้ หน้าข่าว Next-Gen/ละคร รวมถึงภาพข่าว/สังคม

ขณะที่หนังสือพิมพ์สยามกีฬา มีพื้นที่ข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ได้รับการนำเสนอที่น้อยที่สุด 186.67 คอลัมน์นิ้ว (ร้อยละ 1.67) มีสัดส่วน 18.67 คอลัมน์นิ้ว/ฉบับ เนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาเฉพาะด้านในด้านกีฬา โอกาสที่นักหนังสือพิมพ์หรือบรรณาธิการจะเลือกนำเสนอข่าวการศึกษาจึงมีโอกาสค่อนข้างน้อย ดังที่ มาลี บุญศิริพันธ์ (2556) และ เกศราพร ทองพุ่มพุกษา (2558) ได้ระบุว่าหนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาเฉพาะด้าน (Specialized News Newspaper) เป็นหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเน้นเนื้อหาเฉพาะเจาะจง เพื่อตอบสนองความสนใจของผู้อ่านเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างชัดเจน เช่น หนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์กีฬา

ผลการวิจัยปริมาณพื้นที่ข่าวสารยังสะท้อนถึงองค์ประกอบสำคัญ ที่มีส่วนทำให้ข่าวได้รับการคัดเลือกเผยแพร่จากสื่อมวลชน ทั้งลักษณะของหนังสือพิมพ์ ประเภทหนังสือพิมพ์ รูปแบบและองค์ประกอบของการจัดหมวดหมู่ข่าวของหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งการส่งข่าวประชาสัมพันธ์ไปยังสื่อมวลชน จะต้องส่งข่าวให้ถูกชื่อฉบับและถูกคอลัมน์ กล่าวคือนักประชาสัมพันธ์ต้องทราบว่าข่าวแต่ละชิ้นควรส่งไปลงหนังสือพิมพ์ประเภทใด หน้าใดหรือคอลัมน์ใด เพื่อจะได้รับการคัดเลือกเผยแพร่สู่สาธารณชน

ในขณะเดียวกัน พื้นที่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ได้รับการนำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวัน อาจเนื่องมาจากการส่งเนื้อหาข่าวสารไปยังสื่อมวลชน ด้วยวิธีการขอความร่วมมือหรือขอความอนุเคราะห์ในการเผยแพร่โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย มากกว่าการซื้อพื้นที่ในหนังสือพิมพ์เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่ ดังที่ สุนิสา ประวิชัย (2559) ระบุว่าสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่นักประชาสัมพันธ์จำนวนมากประสงค์ให้งานเขียนของตนได้ลงเผยแพร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขอความร่วมมือในการเผยแพร่ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด และสอดคล้องกับ ณิชฎา ฉางชูโต (2557) ที่ระบุเช่นเดียวกันว่า การส่งข่าวประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เป็นการขอความอนุเคราะห์ในการเผยแพร่ ไม่ได้เสียค่าใช้จ่าย แต่จะไม่สามารถควบคุมพื้นที่ในการนำเสนอข่าวได้ เนื่องจากสื่อมีพื้นที่จำกัดในการนำเสนอ

2. ปริมาณมูลค่าข่าวทางการโฆษณาและมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นการประเมินผลจากการคำนวณจำนวนเงินระหว่างพื้นที่ข่าวและอัตราค่าโฆษณา ซึ่งการคำนวณดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ณิชฎา ฉางชูโต วิจิตรจามรี (2559) ที่อธิบายว่ามูลค่าข่าวทางการโฆษณาจะคำนวณจากจำนวนเงินระหว่างพื้นที่ข่าวคูณด้วยอัตราส่วนค่าโฆษณา ส่วนมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์ เป็นการคำนวณจำนวนเงินที่มีมูลค่าเป็น 3 เท่าของมูลค่าข่าวทางการโฆษณาตามหลักสากล

ข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ปริมาณมูลค่าข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวัน มีข้อสังเกตว่า มูลค่าข่าวสารจะมีมูลค่ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอัตราที่หนังสือพิมพ์ได้กำหนดไว้ ตามพื้นที่ข่าวและอัตราส่วนค่าโฆษณา ทั้งมูลค่าข่าวทางการโฆษณาและมูลค่าข่าวทางการประชาสัมพันธ์ สะท้อนถึงการปรากฏขึ้นของข่าวในหลายลักษณะ เช่น พื้นที่ข่าว ตำแหน่งของข่าว คุณค่าข่าว หน้าทีปรากฏ และการพิมพ์สีหรือขาวดำ ปัจจัยดังกล่าวถือเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงและมีผลต่อการประชาสัมพันธ์ทั้งสิ้น

ผลการวิจัยปริมาณมูลค่าข่าวสารยังสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ในด้านการได้รับการเผยแพร่ข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ ที่เป็นการประเมินผลหลังจากที่ดำเนินงานประชาสัมพันธ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังที่ ญัตติชญา วิจิตรจามรี (2559) ได้กล่าวว่าการคำนวณมูลค่าข่าวสารทางการโฆษณาและมูลค่าข่าวสารทางการประชาสัมพันธ์ เป็นวิธีในการประเมินผลงานด้านสื่อมวลชนสัมพันธ์ ทำให้ผู้บริหารทราบว่าองค์กรได้รับการเผยแพร่ข่าวสารคิดเป็นมูลค่าเท่าใด และคุ้มค่าหรือไม่กับงบประมาณที่ได้ใช้ในการประชาสัมพันธ์

ขณะเดียวกัน ปริมาณมูลค่าข่าวสารยังสะท้อนการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยสนับสนุนการตลาด หรือการประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด (Marketing Public Relations) ที่สามารถสร้างการรับรู้ สร้างความสนใจและสร้างความนิยมจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเห็นได้จากจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ 6,366, 7,142 และ 7,249 คน ในปีการศึกษา 2558, 2559 และ 2560 ตามลำดับ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2560) จึงอาจถือได้ว่าการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีมีบทบาทในเชิงการตลาด ที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายหลักให้เกิดความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกที่จะเข้ามาศึกษาต่อ

3. ประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ที่ได้จากการวิจัย มีลักษณะหลายประการที่สอดคล้องกับการแบ่งประเภทข่าวตามลักษณะการดำเนินกิจกรรมขององค์กร ตามแนวคิดของ สุกานดา วรพันธุ์พงศ์ (2555) และ นภวรรณ ตันติเวชกุล (2560) ที่ระบุว่าข่าวสารประชาสัมพันธ์จำแนกตามลักษณะการดำเนินกิจกรรมขององค์กร ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 ประเภท คือ ข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กร ข่าวสารด้านกิจกรรม สาธารณประโยชน์ ข่าวสารด้านบุคคล ข่าวสารที่ให้ความรู้ความเข้าใจ ข่าวสารที่ต้องการความร่วมมือจากภาคสังคม และ ข่าวสารที่มุ่งแก้ไขความเข้าใจผิด

ผลการวิจัย พบประเภทข่าวสาร 5 ประเภท คือ ข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กร ข่าวสารด้านกิจกรรม สาธารณประโยชน์ ข่าวสารด้านบุคคล ข่าวสารที่ให้ความรู้ความเข้าใจ และข่าวสารที่ต้องการความร่วมมือจากภาคสังคม โดยไม่พบข่าวสารที่มุ่งแก้ไขความเข้าใจผิด ซึ่งสะท้อนให้เห็นทิศทางของผลลัพธ์ในการดำเนินงานข่าวของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ที่มีความคาดหวังผลลัพธ์ในเชิงบวกต่อองค์กร และเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องตามแผนที่ได้วางไว้ ตรงกับแนวคิดของ สุนิสา ประวิชัย (2559) ที่กล่าวว่า ข่าวสารทุกประเภทจะยึดหลักในเรื่องความรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ แต่ข่าวประชาสัมพันธ์ถูกจัดเป็นประเภทข่าวไม่เร่งด่วน ที่ไม่ต้องรีบเร่งนำเสนอเหมือนกับข่าวทั่วไป เหตุผลส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะข่าวประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวของโครงการหรือกิจกรรมที่องค์กรได้วางแผนจัดทำมาล่วงหน้าอยู่ก่อนแล้ว

นอกจากนี้ ยังพบว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 1 ฉบับ มีสัดส่วนข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีประเภทข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กรในปริมาณพื้นที่มากที่สุด โดยเนื้อหาข่าวส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับองค์กร เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการรับรู้ เข้าใจในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งนภา พิตรปรีชา (2560) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์มีบทบาทสำคัญในงานด้านการศึกษา เพิ่มการรับรู้ด้านการศึกษา ทำให้ประชาชนมีข้อมูลความรู้มากขึ้น เกี่ยวกับการศึกษาในด้านต่าง ๆ ความจำเป็นความสำคัญที่ต้องส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษา การบริหารงานของรัฐ รวมถึง ขจัดข้อสงสัย ข่าวลือ หรือข้อข้องใจต่าง ๆ ให้หมดไป

ขณะเดียวกัน ประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย มีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดไว้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ดังที่ ราชกิจจานุเบกษา ได้เผยแพร่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2554 มีการกำหนด

มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา โดยประเภทข่าวส่วนใหญ่มุ่งเน้นการสื่อสารประชาสัมพันธ์การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน ความร่วมมือทางวิชาการ การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม การเข้าร่วมประกวดผลงานวิจัยในระดับประเทศและนานาชาติ การบริการวิชาการแก่สังคมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทั้งการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การให้คำปรึกษา ร่วมวิจัยค้นคว้าเพื่อช่วยแก้ปัญหาและและเกิดประโยชน์ในการบริการวิชาการชุมชนและสังคม รวมถึงกิจกรรมอาสา และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นการสืบสานศิลปวัฒนธรรม ทั้งในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยและการร่วมกิจกรรมกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่จัดขึ้น

นอกจากนั้น ผลการวิจัยประเภทข่าวสารยังไปในทิศทางเดียวกับการพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตามแผนพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์วาระเร่งด่วน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2557-2560 ซึ่งประกอบด้วยการสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติมืออาชีพ การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม การส่งเสริมความเป็นนานาชาติ และการบริหารจัดการสมัยใหม่ เมื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบพบว่าประเภทข่าวสารมีลักษณะที่สอดคล้องและเป็นการสื่อสารยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ด้านในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ขณะเดียวกันยังชี้ให้เห็นถึงกระบวนการที่เป็นพลวัตทั้งในด้านพฤติกรรมและการสื่อสารองค์กร ที่มีผลต่อกลุ่มเป้าหมาย สาธารณชนและสังคมให้ได้รับทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอย่างต่อเนื่อง อันจะเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร

ประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เป็นการบอกเล่าเรื่องราวความเคลื่อนไหวมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ออกไปสู่สาธารณชนผ่านหนังสือพิมพ์ เป็นการเขียนในนามขององค์กรเป็นหลัก หรือเป็นข่าวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ซึ่งปรากฏชื่อองค์กรและมีความโดดเด่นตั้งแต่ต้นเรื่อง รวมถึงการพาดหัวข่าว และนำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาเพียงประเด็นเดียว ดังที่ มาลี บุญศิริพันธ์ (2556) และ บุบผา เมฆศรีทองคำ (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข่าวประเด็นเดียว คือข่าวที่มีสาระสำคัญหลักเพียงประเด็นเดียวในการรายงาน นำเสนอสาระของข่าวอย่างตรงไปตรงมา อ่านแล้วเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องตีความ ไม่มีความซับซ้อนที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์แต่อย่างใด แต่อาจมีประเด็นอื่นประกอบด้วย เพียงแต่ประเด็นอื่นนั้นอาจไม่มีน้ำหนักที่มากพอจะชูเป็นประเด็นหลักได้

4. รูปแบบการนำเสนอข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่พบมากเป็นอันดับที่ 1 คือ รูปแบบคอลัมน์ประจำ อาจอธิบายได้ว่า เนื้อหาและประเด็นข่าวมีความชัดเจน มีคุณค่าของความเป็นข่าว อีกทั้งรูปแบบคอลัมน์ประจำในหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อที่ข่าวจำกัด และวางอยู่ในตำแหน่งประจำ โดยข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีส่วนใหญ่ ใช้รูปแบบการเขียนข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) จัดลำดับความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ที่มีในข่าวและนำประเด็นสำคัญมาไว้ในตอนต้นของข่าว แล้วเรียงเนื้อหาที่มีความสำคัญถัดลงไป จึงช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้อ่าน/นักหนังสือพิมพ์ หรือฝ่ายบรรณาธิการสามารถตัดทอน ปรับเนื้อหาหรือข้อความบางอย่างออกได้ตามความเหมาะสมเนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ โดยไม่เสียใจความสำคัญ และไม่ต้องเสียเวลาในการเขียนข่าวใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ อริสา เหล่าวิชยา และ ศุภนิช จันทร์สอง (2556) ที่ระบุว่าข่าวประชาสัมพันธ์มักจะเขียนในรูปแบบปิรามิดหัวกลับ โดยนำเหตุการณ์สำคัญที่สุดขึ้นก่อน ตามด้วยเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญรองลงไปตามลำดับ และนักข่าวอาจจะมีการนำข่าวไปกลั่นกรอง ปรับภาษา หรือตัดย่อใหม่ให้เหมาะสมตามพื้นที่ข่าวที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งส่วนใหญ่นิยมตัดทอนในส่วนท้ายของข่าว

5. การนำเสนอข่าวสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีการใช้แหล่งข่าวประเภทผู้สื่อข่าว/นักหนังสือพิมพ์มากที่สุด โดยมีการระบุชื่อบุคคล ซึ่งปรากฏทั้งชื่อจริงและนามปากกาตามรูปแบบการนำเสนอข่าว อาจอธิบายได้ว่าเป็นการแสดงบทบาทของบรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์หรือผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในการเป็นผู้แจ้งข่าวสาร (Informer) ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานข่าว ในขณะที่เดียวกัน อาจมองได้ว่าสื่อมวลชนให้การยอมรับข้อมูลข่าวสารของ

องค์กรและคัดเลือกนำไปเผยแพร่ต่อ ทำให้มีความได้เปรียบทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในข่าวมากกว่าการโฆษณา สอดคล้องกับแนวคิดของ ฌ็อง-ฌัก อูว์ซ็อง (2559) ที่กล่าวว่า การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน แสดงให้เห็นว่าสื่อให้การยอมรับและเผยแพร่ต่อไปยังผู้รับสาร จึงถือว่าองค์กรได้รับการรับรองหรือการสนับสนุนจากบุคคลที่สาม (Third-part Endorsement) อันหมายรวมถึงสื่อมวลชน ซึ่งจะช่วยให้ข่าวสารนั้นมีความน่าเชื่อถือมากกว่าการเผยแพร่โฆษณาที่ต้องซื้อพื้นที่ข่าวหรือเวลาออกอากาศ

ข้อเสนอแนะ

1. การเขียนข่าวสารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ได้รับการเผยแพร่จากสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ นักประชาสัมพันธ์หรือผู้ปฏิบัติงานด้านงานข่าว ควรเขียนประเภทข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กรและเขียนในรูปแบบของคอลัมน์ประจำและรูปแบบของข่าวมากที่สุด โดยเขียนข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักหนังสือพิมพ์ หรือฝ่ายบรรณาธิการ ให้สามารถตัดทอนเนื้อหาได้ตามความเหมาะสมเนื่องจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ในหนังสือพิมพ์ และขั้นตอนการส่งข่าวไปยังสื่อมวลชน จะต้องส่งข่าวให้ตรงกับประเภทของหนังสือพิมพ์ หน้าของหนังสือพิมพ์ ช่วงเวลาที่เหมาะสมแต่ละชื่อยุทธศาสตร์หรือเป้าหมายขององค์กร และแผนการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานด้วย เพื่อให้การทำงานข่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

2. แม้ผลการวิจัยประเภทข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยพบประเภทข่าว 5 ประเภทคือ ข่าวสารด้านการดำเนินงานขององค์กร ข่าวสารด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ข่าวสารด้านบุคคล ข่าวสารที่ให้ความรู้ความเข้าใจ ข่าวสารที่ต้องการความร่วมมือจากภาคสังคม โดยไม่พบข่าวสารที่มุ่งแก้ไขความเข้าใจผิด แต่การทำงานของนักประชาสัมพันธ์จะต้องรู้และสร้างสรรค์งานข่าวได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่ และสมควรได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่สู่ผู้รับสารต่อไป

3. ผลการวิจัยนี้ทำให้ได้คำตอบเกี่ยวกับปริมาณพื้นที่ข่าวสาร ปริมาณมูลค่าข่าวสาร ประเภทข่าวสาร และการระบุแหล่งข่าวที่ปรากฏในข่าวสารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้งหมด 12 ชื่อยุทธศาสตร์ที่วิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง ภายใต้ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น อาจไม่สอดคล้องหรือครอบคลุมปรากฏการณ์ด้านการประชาสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาต่อยอดจากงานวิจัยนี้ โดยพิจารณาถึงขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่มากเพียงพอ เพื่อความถูกต้องและความแม่นยำตรง

4. การวิจัยในอนาคตควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการประชาสัมพันธ์ด้านกระบวนการทำงานข่าวจากสถาบันการศึกษา หรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อจะได้เห็นมุมมองที่หลากหลายในการทำงานข่าวประชาสัมพันธ์ และศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทิศทางและอนาคตของธุรกิจสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อให้เข้าใจชัดเจนในสื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องจากปัจจุบันสื่อหนังสือพิมพ์มีลักษณะการหลอมรวมสื่อ มีรูปแบบใหม่ที่เหมาะสมผสานความเป็นเทคโนโลยีและมัลติมีเดียสูงชันมาก เพื่อให้ทันต่อความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและนำมาปรับเข้ากับกระบวนการทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกระบวนการทำงานและการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

- เกศราพร ทองพุ่มพุกษา. (2558). ใน สมสุข หินวิมาน และคณะ. **ธุรกิจสื่อสารมวลชน**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐชุตตา วิจิตรจามรี. (2559). **หลักการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐา ฉางชูโต. (2557). **การประชาสัมพันธ์: หลักการและวิธีปฏิบัติ**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นภวรรณ ตันติเวชกุล. (2560). **การเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ หลักการและหลักปฏิบัติพื้นฐาน**. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.
- บุบผา เมฆศรีทองคำ. (2556). **การสื่อข่าวและการเขียนข่าว (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 17 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 199 ง หน้า 19-20.
- ประทุม ฤกษ์กลาง. (2557). **การวิจัยและประเมินผลการประชาสัมพันธ์**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พนม คลี่ฉายา. (2561). **หลัก เทคนิค และวิธีการประเมินผลการประชาสัมพันธ์**. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2556). **วารสารศาสตร์เบื้องต้น:ปรัชญาและแนวคิด (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รุ่งนภา พิตรปรีชา. (2560). **พลังแห่งการประชาสัมพันธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่.
- ลักษณะ สตะเวทิน. (2554). **งานประชาสัมพันธ์กับการสร้างชื่อเสียงขององค์กร**. วารสารนักบริหาร, 31(1), 191-197.
- สุนิสา ประวิชัย. (2559). **การเขียนงานประชาสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

บทความในวารสาร

- อริสา เหล่าวิชชา และศุภณิษ จันทร์สอง. (2556). **การเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์**. วารสารนักบริหาร, 33(1), 33-37.
- อริสา เหล่าวิชชา. (2555). **บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน**. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 18(2), 90-100.
- อัจฉรา ป้อมพานวงค์ (2545). **ถึงยุคทางตันของข่าวประชาสัมพันธ์แล้วหรือ**. วารสารคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซ็นจอห์น, 1(1), 29.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- พระราชบัญญัติจัดการพิมพ์ พ.ศ. 2550, (2550, 18 ธันวาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 124 ตอนที่ 93ก., หน้า 2, สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2550/A/093/1.PDF>.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2558). **แผนพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์วาระเร่งด่วน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2557-2560 (ฉบับย่อ) ปรับปรุงครั้งที่ 2 ปีงบประมาณ 2559**. สืบค้นจาก http://www.pld.rmutt.ac.th/?wpfb_dl=531.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2560). **สถิติข้อมูลปีการศึกษา 2560**. สืบค้นจาก <https://www.oreg.rmutt.ac.th/?p=6920>.

รูปงาม ใจทราม : อัตลักษณ์ภรรยาในละครโทรทัศน์ไทย*

Beautiful but Bad : Identity of Minor Wife in Thai Television Dramas.

สุธารา ชันทศกร¹สิริวรรณ นันทจันทุล²สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของภรรยาในละครโทรทัศน์ไทย กลุ่มตัวอย่างคือละครโทรทัศน์ 3 เรื่อง ได้แก่ เมียหลวง (2552) ดอกส้มสีทอง (2554) และสามีตีตรา (2557) มีตัวบทที่ศึกษารวมทั้งสิ้น 156 ข้อความ ผลการศึกษาพบว่า อัตลักษณ์ของภรรยาในละครโทรทัศน์ไทย แบ่งเป็น 2 อัตลักษณ์สำคัญ คือ อัตลักษณ์ทางกายและอัตลักษณ์ทางจิตใจ 1) อัตลักษณ์ทางกาย ปรากฏอัตลักษณ์ของภรรยาในละครดังนี้ 1.1) ภรรยาที่สวยงาม 1.2) ภรรยาที่สวยแต่สร้างและ 1.3) ภรรยาที่ร้ายกาจ 2) อัตลักษณ์ทางจิตใจ ประกอบไปด้วย 2.1) อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ 2.1.1) ภรรยาไม่ยึดมั่นในคุณงามความดี 2.1.2) ภรรยาไม่ภูมิใจหลังตกต่ำเป็นปมด้อยในจิตใจ และ 2.2) อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับผู้อื่น ได้แก่ 2.2.1) ภรรยาไม่คิดถึงครอบครัวอื่นและสังคม 2.2.2) ภรรยาอิจฉาริษยาและต้องการเอาชนะผู้อื่น ส่วนกลวิธีทางภาษาที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์พบทั้งสิ้น 7 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้มูลบท การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้วจนกรรม การใช้สำนวน และการกล่าวอ้าง ตามลำดับ

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ ภรรยาในละครโทรทัศน์ไทย

Abstract

This research is aimed to study identity of minor wife in Thai television dramas and to study linguistic strategies to present identity of minor wife. The data were collected from the three television dramas including MiaLuang (2009) DoksomSeethong (2011) and SameeTeeTra (2014). 156 Discourses in total. The results of the study showed that identity of minor wife in Thai television dramas have 2 groups which are behaviour identity and mind identity. 1) Behaviour identity includes: 1.1) minor wife is beautiful 1.2) minor wife is fake 1.3) minor wife is insidious. 2) Mind identity includes mind identity about herself and mind identity about other people. 2.1) Mind identity about herself includes: 2.1.1) minor wife doesn't do good thing 2.2.2) minor wife has a low background in her mind. 2.2) Mind identity about other people includes 2.2.1) minor wife ignores her family and other people 2.2.2) minor wife is jealous and wants to win. Linguistic strategies showed 7 strategies including lexical selection, presupposition manipulation, rhetoric questions, metaphor, speech acts, using idiom and using a claim respectively.

Keywords: Identity, Minor Wife, Thai Television Drama

*บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องกลวิธีทางภาษากับการนำเสนออัตลักษณ์ตัวละครภรรยาในสื่อละครโทรทัศน์ไทย

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันยึดถือค่านิยมแบบ “ผิวเดียวเมียวเดียว” แต่หากพิจารณาความสัมพันธ์ของครอบครัวไทยในอดีตพบว่า มีลักษณะแบบ “ผิวเดียวหลายเมีย” ดังที่ เทพชู ทับทอง (2546 : 173) กล่าวเกี่ยวกับลักษณะ “ผิวเดียวหลายเมีย” สรุปได้ว่า สังคมไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีการตรากฎหมายลักษณะผิวเมียขึ้น ปี พ.ศ. 1904 ในกฎหมายตราสามดวงได้กล่าวถึงการให้สิทธิแก่ผู้ชายมีภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ถึง 3 ลักษณะ ได้แก่ “เมียกลางเมือง” หมายถึง ภรรยาหลวง “เมียกลางนอก” หมายถึง อนุภรรยาหรือเมียน้อย และ “เมียกลางทาสี” หรือ ทาสภรรยา หมายถึง หญิงทุกข์ยากที่ชายได้ตัวมาเลี้ยงเป็นภรรยา สะท้อนให้เห็นว่าการเป็นภรณยาน้อยเป็นเรื่องที่บุคคลทั่วไปในสังคมสมัยนั้นมองเป็นเรื่องธรรมดา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยกรุงศรีอยุธยานี้ที่เป็นรูปธรรมมีดังเช่น โกษาปาน ราชทูตของสมเด็จพระนารายณ์ มีภรณยามากถึง 22 คน จากหลักฐานนี้จึงกล่าวได้ว่าเป็นธรรมเนียมของสังคมไทยที่ผู้ชายมีภรรยาเท่าใดก็ได้เป็นเรื่องยืนยันว่า สังคมไทยมองผู้ชายที่มีภรณยามากเป็นเรื่องธรรมดา และในอีกมุมหนึ่ง การเป็นภรณยาน้อยก็เป็นเรื่องธรรมดาด้วยเช่นกัน

ภายหลังจากประเทศไทยมีการประกาศใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1452 ขึ้นในปี พ.ศ. 2478 และ บัญญัติรองรับการสมรสแบบผิวเดียวเมียวเดียวไว้ว่า “ชายหรือหญิงจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้” ทำให้ภรณยาน้อยกลับกลายเป็นผู้ที่ละเมิดกฎหมายและบรรทัดฐานทางสังคมชุดใหม่ สังคมต่อต้านผู้ที่เป็ภรณยาน้อย อีกทั้งยังประณามว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไร้ยางอาย และเป็นการกระทำที่ผิดต่อศีลธรรม คนในสังคมเกิดความคิดเห็นและทัศนคติเกี่ยวกับภรณยาน้อยออกมาในเชิงลบ เพราะนอกจากการเป็นภรณยาน้อยจะเป็นความผิดทางกฎหมายแล้ว ยังเป็นความประพฤติที่ขัดต่อศีลธรรมจริยธรรมอันดีงามของสังคมอีกด้วย (เทพชู ทับทอง, 2546 : 175) อย่างไรก็ตาม การสร้างบรรทัดฐานในการครองคู่แบบ “ผิวเดียวเมียวเดียว” ก็ไม่อาจทำให้คนในสังคมปฏิบัติตามได้ทั้งหมด เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดในเรื่องนี้แตกต่างกันไป ทำให้เรายังคงเห็นและรับรู้เรื่องราวของผู้หญิงที่ประพฤติตนเป็นภรณยาน้อยอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะในข่าว นวนิยาย หรือแม้แต่ในละครโทรทัศน์

ละครโทรทัศน์ได้มีอิทธิพลและบทบาทในการสะท้อนและสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวละครออกมาอย่างมาก โดยสะท้อนผ่านเนื้อหาที่สนุก ถูกใจผู้ชม ตรงกับความเป็นจริง อีกทั้งยังสะท้อนผ่านตัวละครเอกที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินเรื่องหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ถ้าไม่มีตัวละครตัวนี้ เรื่องราวต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น (ยุรฉัตร บุญสุนิต, 2538 : 160) ซึ่งตัวละครภรณยาน้อยเป็นตัวละครหนึ่งที่มีผลผลิตละครโทรทัศน์ต้องการสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่บางอย่างแก่สังคม ที่นอกเหนือจากการสร้างปมขัดแย้งหลักและสร้างสีสันให้กับละคร ดังจะเห็นได้จากจุดจบของตัวละครภรณยาน้อยมักไม่จบด้วยการมีความสุข แต่จบด้วยการโดนลงโทษจากสังคมด้วยทางใดทางหนึ่ง ประหนึ่งว่าผู้ผลิตละครต้องการให้ตัวละครตัวนี้ได้ทำหน้าที่ปลุกฝังสถาบันครอบครัวให้เชื่อมั่นในความรักและความดี โดยสอดแทรกข้อคิดเหล่านี้ผ่านลักษณะเฉพาะหรืออัตลักษณ์ของตัวละครภรณยาน้อยที่มีสีสันมากในละครโทรทัศน์และทำให้ละครมีคะแนนนิยมมาก ข้อคิดเหล่านี้จึงเข้าถึงผู้ชมได้ง่ายขึ้น

การศึกษาอัตลักษณ์ของตัวละครภรณยาน้อยมีความสำคัญต่องานวิจัยชิ้นนี้เพราะผลที่ได้จะทำให้ทราบว่าผู้ผลิตละครโทรทัศน์มองลักษณะของภรณยาน้อยในปัจจุบันเป็นอย่างไร และปลุกฝังผู้ชมว่าผู้ที่มีพฤติกรรมเช่นนี้จะมีจุดจบในชีวิตอย่างไร เพื่อให้คนในสังคมรับรู้ถึงค่านิยมและการปฏิบัติตัวในสังคมมากขึ้น ซึ่ง “อัตลักษณ์” หมายถึง การแสดงออกถึงความเป็นตัวตน เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ว่าเป็นใคร เป็นพฤติกรรมที่สะท้อนความเป็นตัวตนซึ่งขึ้นอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทของเวลา โดยตัวเราและผู้อื่นจะต้องรับรู้ถึงลักษณะเฉพาะเหล่านั้นด้วย (ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561 : 10) โดยการศึกษาอัตลักษณ์ในครั้งนี้จะศึกษาผ่านกลวิธีทางภาษา เนื่องจาก “ภาษา” สำคัญต่อการประกอบสร้างอัตลักษณ์ ทั้งนี้เพราะอัตลักษณ์เป็นกระบวนการทางสังคมและการประกอบสร้างทางสังคม ดังที่ อภิญา เพ็ญพสุกุล (2546 : 3) กล่าวว่า

อัตลักษณ์ไม่ได้เป็นสิ่งที่มียู่ตามธรรมชาติ หากแต่เป็นสิ่งที่ประกอบสร้างขึ้น ผ่านเครื่องมือสำคัญคือ ภาษา สอดคล้องกับ ศิริพร ภักดีผาสุข (2561 : 142-144) ที่กล่าวถึงวิธีการศึกษาอัตลักษณ์สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์ และการนิยามความหมายของสิ่งต่าง ๆ ผ่านทาง ชื่อต่าง ๆ วิธภาษา ลีลาภาษา เพราะบทบาทสำคัญของภาษาอยู่ที่การสร้างคุณค่า ตัวตน และความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ

จากความสำคัญข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาอัตลักษณ์ตัวละครกรรยาน้อยในสื่อละครโทรทัศน์ไทย ทั้งนี้ผู้วิจัยมีคำถามในการวิจัยว่า ผู้ผลิตละครโทรทัศน์นำเสนออัตลักษณ์ใดให้ตัวละครกรรยาน้อย และใช้กลวิธีทางภาษาใดในการนำเสนออัตลักษณ์ของตัวละครกรรยาน้อยดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของกรรยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย

สมมติฐานของการวิจัย

อัตลักษณ์ของตัวละครกรรยาน้อยในสื่อละครโทรทัศน์ไทยมีหลายอัตลักษณ์สำคัญ อาทิ อัตลักษณ์ทางกาย และอัตลักษณ์ทางจิตใจ เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอัตลักษณ์ของกรรยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย มีเกณฑ์ในการเลือกละครโทรทัศน์ดังนี้

1. เป็นละครโทรทัศน์เรื่องที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2551 – 2560 เพื่อแสดงให้เห็นถึงความร่วมสมัยของเนื้อหาโดยพิจารณาจากปีที่ออกอากาศ
2. เป็นละครโทรทัศน์เรื่องที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และ 3 เพราะเป็นสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับคะแนนนิยมการรับชมมากที่สุด 2 อันดับแรกในช่วงเวลา 20.30 – 22.30 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการออกอากาศละครโทรทัศน์ที่มีผู้รับชมมากที่สุด หรือเรียกว่า “ช่วงเวลาที่น่าชม” (Prime Time)
3. เป็นละครโทรทัศน์เรื่องที่มีตัวละครเอกชายมีกรรยาน้อยหรือมีตัวละครเอกหญิงเป็นกรรยาน้อยเพราะการเลือกละครโทรทัศน์ที่มีตัวละครกรรยาน้อยมีความสำคัญต่อการพัฒนาโครงเรื่องหลัก
4. เป็นละครโทรทัศน์เรื่องที่มีคะแนนนิยมสูงสุด 3 อันดับแรก (Top 3) จากการเรียงลำดับคะแนนนิยมทั้งหมด
5. เป็นละครโทรทัศน์เรื่องที่มีโครงเรื่อง เนื้อหา และตัวละครกรรยาน้อยที่มีความหลากหลายทางสถานภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร คือ ละครโทรทัศน์ไทยซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับตัวละครเอกชายมีกรรยาน้อยหรือตัวละครเอกหญิงเป็นกรรยาน้อย และออกอากาศระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2560 ช่วงหลังข่าวภาคค่ำเวลาประมาณ 20.30 – 22.30 น. ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และช่อง 3 ทั้งหมด

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อคัดเลือกข้อมูลมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีเกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังขอบเขตของการวิจัยที่ระบุไว้ข้างต้น จากการศึกษาละครโทรทัศน์ไทยพบข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 : แสดงรายชื่อละครโทรทัศน์ไทยที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	เรื่อง	คะแนนนิยมเฉลี่ย	ช่อง	วันออกอากาศ	จำนวนตอน
1	เมียหลวง	14.3	7	2 ก.พ. 2552	18
2	สามีตีตรา	10.19	3	19 ก.พ. 2557	13
3	ดอกส้มสีทอง	9.66	3	30 มี.ค. 2554	16

ที่มา: TV Digital Watch (ม.ป.ป.)

1.1.3 การเลือกตัวบท ผู้วิจัยใช้การชมละครโทรทัศน์ย้อนหลังผ่านช่องทาง www.youtube.com เพื่อคัดเลือกข้อความที่เกี่ยวข้องโดยมีเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) ข้อความที่ภรรยาน้อยเป็นผู้พูดหรือตัวละครอื่นและภรรยาน้อยสนทนาร่วมกันโดยเนื้อหาที่สนทนาต้องเกี่ยวข้องกับความเป็นภรรยาน้อย 2) ข้อความที่ภรรยาน้อยเป็นผู้พูด โดยข้อความที่พูดมีการแสดงความรู้สึกนึกคิด จิตใจของตัวละครภรรยาน้อย ที่ส่งผลต่อการเป็นภรรยาน้อย 3) ข้อความที่ตัวละครอื่นกล่าวถึงภรรยาน้อยโดยเนื้อหาที่กล่าวถึงต้องเกี่ยวข้องกับความเป็นภรรยาน้อย

1.2 วิธีการรวบรวมข้อมูล

1.2.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการศึกษาละครโทรทัศน์ทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่ เมียหลวง (2552) ดอกส้มสีทอง (2554) สามีตีตรา (2557) โดยรับชมจากช่องทาง www.youtube.com ตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อให้ได้รับรู้เนื้อหาของละครทั้งหมด

1.2.2 บันทึกข้อความรวมถึงประเด็นที่ต้องการจะศึกษาตามเกณฑ์การเลือกตัวบทข้างต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 คัดเลือกข้อความจากละครโทรทัศน์ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ ตามเกณฑ์การเลือกตัวบทที่ระบุไว้ข้างต้น

2.2 วิเคราะห์ข้อความที่สื่อถึงอัตลักษณ์โดยใช้กลวิธีทางภาษา โดยใช้กรอบแนวคิดของแฟร์คลาฟ (Fairclough, 1989) และใช้วิธีการศึกษาของ จันทิมา อังคพนิชกิจ (2560) ญัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556) และชัชวดี ศรีลัมภ์ (2548) หากข้อความใดที่สื่อถึงอัตลักษณ์เดียวกันมีการปรากฏซ้ำร่วมกันทั้ง 3 เรื่อง อย่างน้อย 5 ครั้ง จึงจะนับว่าเป็น 1 อัตลักษณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาอัตลักษณ์ของภรรยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย กลุ่มตัวอย่างคือละครโทรทัศน์ 3 เรื่อง ได้แก่ เมียหลวง (2552) ดอกส้มสีทอง (2554) และสามีตีตรา (2557) มีตัวบทที่ศึกษารวมทั้งสิ้น 156 ข้อความ วิเคราะห์ตัวบทโดยใช้กรอบแนวคิดของแฟร์คลาฟ (Fairclough, 1989) และใช้วิธีการศึกษาของ จันทิมา อังคพนิชกิจ (2560) ญัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556) และชัชวดี ศรีลัมภ์ (2548) และวิเคราะห์ตัวบทเพื่อหาอัตลักษณ์ใช้แนวคิดอัตลักษณ์ของศิริพร ภักดีผาสุข (2561) ผลการศึกษาพบว่า อัตลักษณ์ของภรรยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย จำนวน 156 ข้อความ แบ่งเป็น 2 อัตลักษณ์สำคัญ คือ อัตลักษณ์ทางกาย จำนวน 68 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 43.59 และอัตลักษณ์ทางจิตใจ จำนวน 88 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 56.41 มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 : แสดงอัตลักษณ์ของภรรยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย

อัตลักษณ์ของภรรยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย	
1.อัตลักษณ์ทางกาย	2.อัตลักษณ์ทางจิตใจ
1.1 ภรรยาน้อยสวย	2.1 อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับตนเอง
1.2 ภรรยาน้อยเสแสร้ง	2.1.1 ภรรยาน้อยไม่ยึดมั่นในคุณงามความดี
1.3 ภรรยาน้อยร้ายกาจ	2.1.2 ภรรยาน้อยมีภูมิหลังด้อยต่ำเป็นปมด้อยในจิตใจ
1.3.1 ภรรยาน้อยปากร้าย	2.2 อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับผู้อื่น
1.3.2 ภรรยาน้อยมีพฤติกรรมร้าย	2.2.1 ภรรยาน้อยไม่คิดถึงครอบครัวอื่นและสังคม
	2.2.2 ภรรยาน้อยอิจฉาริษยาและต้องการเอาชนะผู้อื่น

จากตารางที่ 2 พบอัตลักษณ์ของภรรยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย 2 อัตลักษณ์สำคัญ คือ อัตลักษณ์ทางกาย และ อัตลักษณ์ทางจิตใจ ซึ่งทั้งสองอัตลักษณ์ดังกล่าวมีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.อัตลักษณ์ทางกาย

อัตลักษณ์ทางกาย เป็นอัตลักษณ์ที่เกิดจากรูปลักษณ์ภายนอกหรือการแสดงออกทางพฤติกรรม ที่สามารถสังเกตเห็นได้จากภายนอก จากการศึกษาพบอัตลักษณ์ทางกาย จำนวน 68 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 43.59 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ภรรยาน้อยสวย

อัตลักษณ์ภรรยาน้อยสวย เป็นอัตลักษณ์ที่สื่อถึงรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครที่ผู้อื่นมองว่า “สวย” หรือตัวละครสำนึกได้ว่า “สวย” จากตัวบทที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 156 ข้อความ พบอัตลักษณ์ภรรยาน้อยสวย จำนวน 22 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 14.10 โดยปรากฏวลีที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์ทั้งสิ้น 3 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นคำว่า *สวย สวยมาก น่ารัก แต่งตัว ทำผม* 2) การใช้อุปมาอุปไมย เช่นคำว่า *นางฟ้า ดอกไม้* และการใช้คำถามเชิงวาทีศิลป์ ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สถานการณ์ : สายน้ำผึ้งแต่งตัวไปทำงานมากกว่าปกติหลังจากเริ่มหลงรักพิศุทธิ์

(1) รสสุคนธ์ : พี่เสร็จแล้วยังลูกเดียวก็ไปทำงานสายหรือ

สายน้ำผึ้ง: เสร็จแล้วจ้า เสร็จแล้วจ้า

รสสุคนธ์ : โอโห นี่แต่งหน้าทำผมซะสวยเชียว คนท้องนะไม่มีใครเขามามองหรือ

สายน้ำผึ้ง: ฮือ น่ารักไม่รู้จะไร บางทีการที่เราท้องไม่มีพ่อนี่ก็เรียกคะแนนความสงสารได้เหมือนกัน

รสสุคนธ์ : เดียว ที่พี่พูดแบบนี้แสดงว่าพี่เจอใครอีกแล้วใช่ไหม

สายน้ำผึ้ง: พี่ก็กะจะเปิดโอกาสให้ตัวเองเหมือนกัน คนดีที่เขาไม่รังเกียจอย่างพี่มันก็ต้องมีบ้าง

พี่ยังสวยยังสวย ทำไม ที่นั่งกั๊งแต่งงานตั้งหลายทีไม่เห็นมีใครว่าไรมันเลย พี่ก็มีดีของพี่เหมือนกันนะ

(ละครโทรทัศน์เรื่องสามมีติตรา)

จากตัวอย่างที่ 1 แสดงอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยสวย ผ่านการเลือกใช้คำศัพท์ ได้แก่คำว่า *สวย แต่งหน้า ทำผม มีดี สวาท* กลวิธีทางภาษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตละครพยายามประกอบสร้างความหมายด้านบวกให้แก่กลุ่มภรรยาบ่อยสวย อันเกิดจากการปรุงแต่งเพื่อให้สวยและการที่ภรรยาบ่อยมีความสำคัญรู้ว่าตนสวยอยู่แล้ว ซึ่งความสวยนี้ก็มีส่วนทำให้ตัวละครภรรยาบ่อยเป็นที่สนใจของตัวละครเอกชายจนนำไปสู่การเป็นภรรยาบ่อย

1.2 ภรรยาบ่อยเสแสร้ง

อัตลักษณ์ภรรยาบ่อยเสแสร้ง เป็นอัตลักษณ์ที่สื่อถึงพฤติกรรมของตัวละครที่ขัดแย้งกับลักษณะนิสัยจริงของตัวละคร จากตัวบทที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 156 ข้อความ พบอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยเสแสร้ง จำนวน 17 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 10.90 โดยปรากฏกลวิธีที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์ทั้งสิ้น 6 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นคำว่า *กล้าหาญ ซีนชม ภูมิใจ เข้าใจ เสียใจ เพื่อลูก* 2) การใช้มุขลบท 3) การใช้วจนกรรมผูกมัด 4) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ 5) การใช้อุปสรรค เช่นคำว่า *โยนอดีต* และ 6) การกล่าวอ้าง ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สถานการณ์ : หลังเลิกงานแล้วแต่สายน้ำผึ้งยังไม่กลับบ้านเพราะรอให้พิศุทธิ์มาพบว่าคุณตั้งใจทำงาน

- (2) พิศุทธิ์ : เลิกงานแล้วยังไม่กลับบ้านอีกหรือครับ
 สายน้ำผึ้ง: ออ ตายจริง ฝั่งทำงานจนเพลินเลยลืมเวลานะคะ
 พิศุทธิ์ : กลับบ้านไปพักผ่อนเถอะครับ นี่กำลังท้องอยู่ด้วยนะอย่าทำงานหักโหมเกินไป
 สายน้ำผึ้ง: ก็เพราะว่าท้องนี้ใจคะ เลยต้องทำงานเพื่ออนาคตของลูก
 พิศุทธิ์ : ผมเข้าใจนะครับว่าการเป็นซิงเกิ้ลมันมันไม่ใช่เรื่องง่าย
 สายน้ำผึ้ง: คุณพิศุทธิ์ รู้เรื่องของฝั่งด้วยหรือคะ
 พิศุทธิ์ : ออ คือผมรู้มาจากหัวหน้าของคุณนะครับ
 สายน้ำผึ้ง: เรื่องแบบนี้มันปิดกันไม่มีมิตรหรอกนะ คือที่ฝั่งต้องออกจากที่ทำงานก็เพราะว่าท้องไม่มีพ่อคะ
 พิศุทธิ์ : ออ แต่ทุกคนที่นั่นเขาก็ชื่นชมคุณมากนะครับ คุณเลือกที่จะโยนอดีตทิ้งแล้วเริ่มต้นใหม่อย่างกล้าหาญ
 สายน้ำผึ้ง: จริงหรือคะ
 พิศุทธิ์ : อย่าท้องนะครับ ลูกคุณจะต้องภูมิใจในตัวคุณ เชื่อผมนะ

(ละครโทรทัศน์เรื่องสามมีตีตรา)

จากตัวอย่างที่ 2 แสดงอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยเสแสร้ง ผ่านการเลือกใช้คำกริยาและคำขยายกริยา เช่น *ทำงานจนเพลิน เพื่ออนาคตของลูก* เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจว่าคุณเป็นขยันและตั้งใจทำงานเพื่อลูก โดยมีการย้าคำว่า *ท้อง* และ *ลูก* เพื่อเพิ่มความน่าสงสารมากขึ้น ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้ผู้ที่สนทนาด้วย *ซีนชม* และ *ภูมิใจ* ในพฤติกรรมของตัวละครภรรยาบ่อย ที่เป็นผู้หญิงที่มีความ *กล้าหาญ* โดยการใช้อุปสรรคสิ่งของ ในคำว่า *โยนอดีต* และเริ่มใหม่อย่างเข้มแข็ง กลวิธีทางภาษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตละครพยายามประกอบสร้างภาพที่ดีให้แก่กลุ่มภรรยาบ่อยในเบื้องต้นเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และเข้าใจว่าตัวละครนี้เป็นคนดี ทั้ง ๆ ที่แท้จริงแล้วตัวละครนี้แอบแฝงความต้องการบางอย่างไว้ดังในสถานการณ์นี้ที่สายน้ำผึ้งกำลังอยู่ที่

ทำงานจนเย็นเพื่อให้รู้สึกที่สนใจตนและเห็นว่าตนเป็นคนตั้งใจทำงานทั้ง ๆ ที่ตนไม่ได้ทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ผลิตละครต้องการให้ผู้ชมติดตามต่อไป

1.3 ทรยาน้อยร้ายกาจ

อัตลักษณ์ทรยาน้อยร้ายกาจ เป็นอัตลักษณ์ที่สื่อถึงพฤติกรรมของตัวละครที่สื่อถึงความร้ายอันเกิดจากวาจาหรือการกระทำ จากตัวบทที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 156 ข้อความ พบอัตลักษณ์ทรยาน้อยร้ายกาจ จำนวน 29 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 18.59 แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ทรยาน้อยปากร้าย และทรยาน้อยมีพฤติกรรมร้าย โดยปรากฏกลวิธีที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์ทั้งสิ้น 5 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นคำว่า *ร้าย เลว ปากร้าย หยาบคาย ตบ ทрыศ ทำร้าย แย่ง หน้าด้าน* 2) การใช้มูลบท 3) การใช้อุปลักษณ์ เช่นคำว่า *งูพิษ พยาธิปากขอ* 4) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และ 5) การใช้สำนวน ตามลำดับดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.3.1 ทรยาน้อยปากร้าย เป็นอัตลักษณ์ที่บ่งถึงลักษณะของตัวละครทรยาน้อยที่มักดูคำว่าร้าย หยาบคาย มักพูดจากส่อเสียดหรือเสียดแทงผู้อื่น

สถานการณ์ : เรยาต่อว่าเกียรติกรและก้องเกียรติที่บีบจนตนจนมุมและเผยแพร่คำขู่ของตน

(3) เกียรติกร : เรยา เธอมันไม่ต่างจากเด็ก ๆ เลยนะ ฝันว่าอยากจะเป็นนางฟ้า แต่เป็นนางฟ้าแคสวแต่รูปปากร้าย หยาบคาย

(ละครโทรทัศน์เรื่องดอกส้มสีทอง)

1.3.2 ทรยาน้อยมีพฤติกรรมร้าย เป็นอัตลักษณ์ที่บ่งถึงลักษณะของตัวละครทรยาน้อยที่มีพฤติกรรมไม่ดี อาทิ มักตบตีกับผู้อื่น ใส่ร้าย ให้ร้าย รวมถึงการตั้งใจแย่งสามีผู้อื่น

สถานการณ์ : อรอินทร์มาหาเรื่องวิกันดาที่ทำงานและต่อว่าวิกันดา จึงถูกวิกันดาตบกลับ อรอินทร์จึงทำตบกับวิกันดา

- (4) วิกันดา : ถ้าจะให้ฉันเป็นไดโนเสาร์เต่าล้านปีฉันก็โอเคนะ เพราะมันก็ยังดูดีมีสง่าราศีกว่าพวกพญาธิปากขอ วัน ๆ ไม่ทำอะไรเที่ยวแต่ตระเวนขอสามีคนอื่นเขาไปทั่ว พอขอไม่ได้ละก็ แย่งเอา
- อรอินทร์ : คุณพี่พูดอย่างเนี่ยอยากจะตบกับอรหรือคะ
- วิกันดา : ไม่หรือคะ ถึงแม้ว่าฉันจะเคยบอกกับบุรุษนี่นะคะว่าถ้าฉันอยู่ต่ำกว่านี้อีกนิดเดียวฉันคงจะตบคุณให้คว่ำไปต่อหน้าต่อตาคนมาก ๆ แล้วก็จิกหัวขึ้นมาประจานความหน้าด้านไร้ยางอายของคุณ
- วรณารี่ : ตายละ แรงมากเลยแก
- อรอินทร์ : ก็สิคะ อรก็อยากจะทำเหมือนกันว่ามือคุณพี่หนักแค่ไหน แต่ระวังนะ อรก็มีมือเหมือนกัน
- วิกันดา : มือฉันไม่ได้มีไว้ตบหรือคะ แต่ถ้าคุณอรอยากจะทำอะไรก็เชิญมาเลยมือฉันจะเรียกมือตบมาให้ นวลใจจะรู้สึมือกันดีแล้วนี่
- อรอินทร์ : นี่คุณพี่ คุณพี่จัดให้อรอยู่ระดับเดียวกันกับนวลหรือคะ
- วิกันดา : คนที่มีความคิดเหมือนกัน เอะอะก็จะตบจะตบ ถ้าไม่จัดให้อยู่ในระดับเดียวกันก็ไม่รู้จะจัดอยู่ในระดับไหนแล้วละคะ

(ละครโทรทัศน์เรื่องเมียหลวง)

จากตัวอย่างที่ 3 และ 4 แสดงอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยร้ายกาจ ผ่านการเลือกใช้คำกริยา เช่น *ปากร้าย หยาบคาย* *ตระเวน ขอ แหย่ ตบ* การเลือกใช้คำขยาย เช่น *หน้าด้าน ไร้ยั้งอาย* สื่อให้เห็นว่าตัวละครภรรยาบ่อยมีลักษณะปากร้าย หยาบคาย มักแย่งสามีคนอื่น โดยสังเกตจากคำผู้ที่สนทนาด้วยใช้คือมีการใช้อุปสรรคเปรียบเทียบตัวละครภรรยาบ่อยเป็น *พยาธิปากขอ* ซึ่งเป็นสัตว์ที่แย่งอาหารของมนุษย์ เปรียบเหมือนภรรยาบ่อยที่มักแย่งสามีผู้อื่น อีกทั้งยังมีการใช้มูลบท *ออร์กมีมือเหมือนกัน เอะอะก็จะตบจะตบ* ที่ทำให้ผู้ชมตีความได้ว่าตัวละครตัวนี้พร้อมที่จะใช้กำลังเพื่อแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลาสิ่งเหล่านี้ถือเป็นพฤติกรรมที่ร้ายของภรรยาบ่อย

2. อัตลักษณ์ทางจิตใจ

อัตลักษณ์ทางจิตใจ เป็นอัตลักษณ์ที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายในจิตใจของตัวละครภรรยาบ่อย อันสังเกตได้จากคำพูดที่ตัวละครใช้เพื่อบ่งความคิดความรู้สึก จากการศึกษาพบอัตลักษณ์ทางจิตใจ จำนวน 88 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 56.41 แบ่งเป็นอัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับตนเองและอัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับผู้อื่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับตนเอง เป็นอัตลักษณ์ที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองที่ส่งผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

2.1.1 ภรรยาบ่อยไม่ยึดมั่นในคุณงามความดี

อัตลักษณ์ภรรยาบ่อยไม่ยึดมั่นในคุณงามความดี เป็นอัตลักษณ์ที่สื่อถึงจิตใจของตัวละครถึงการตั้งใจกระทำความผิด ไม่ยึดถือคุณธรรมที่พึงงาม ยอมทำทุกอย่างได้เพื่อความสุขของตนเอง จากตัวบทที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 156 ข้อความ พบอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยไม่ยึดมั่นในคุณงามความดี จำนวน 37 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 23.72 โดยปรากฏกลวิธีที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์ทั้งสิ้น 5 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นคำว่า *รู้ว่าผิด ผิดศีลธรรม ต้นจิว เมียน้อย นรก สวรรค์* 2) การใช้มูลบท 3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ 4) การใช้อุปสรรค เช่นคำว่า *ใจบอด มือที่สาม* และ 5) การใช้สำนวนตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สถานการณ์ : สายน้ำผึ้งไปมอบต้นจิวให้กันตาในงานแต่ง จึงถูกรสสุคนธ์ผู้เป็นน้ำต่อว่า

- (5) รสสุคนธ์ : คนที่ควรจะได้ต้นจิวมันไม่ใช่หนูก็ยอหรือมันควรจะเป็นผิงมากกว่า น้ำเคยเตือนผิงเรื่องคุณศิวา แล้วนะว่าให้ผิงทำใจว่าจะอะไรที่คิดว่ามันแน่นอนมันก็อาจจะไม่แน่นอนก็ได้แต่ผิงไม่เคยฟังน้ำเลย สายน้ำผึ้ง : แล้วที่ผิงทำทุกอย่างเนี่ยผิงทำเพื่อใครถ้าไม่ใช่ความสุขของเรา ถ้าน้ำไม่ชอบคุณผิง น้ำก็อย่ามาขวาง
- รสสุคนธ์ : ถ้าสิ่งที่ผิงทำมันดี น้ำก็ไม่ขวางหรอก แต่น้ำถามผิงหน่อยเหอะ เตียวผิงก็วิ่งไปทางคุณศิวาที่ คุณพิศุทธิ์ที่ แล้วมันมีความสุขตรงไหนล่ะผิง
- สายน้ำผึ้ง : แล้วการที่ผิงเป็นคนดี มันมีความสุขตรงไหนล่ะน้ำรส ผิงอดทนเป็นเพื่อนที่ดีของกั้ง เป็นเมียที่ดีของคุณภู เป็นผู้หญิงที่แสนดีของคุณพิศุทธิ์ แล้วก็ไปเล่นของคุณศิวา ผิงยอมเป็นทุกอย่าง แล้วสุดท้ายผิงได้อะไร ได้เป็นแค่ผู้หญิงซี้แพ่ ที่ต้องมานั่งเลี้ยงลูกไม่มีพ่ออย่างนี้นะเหอ
- รสสุคนธ์ : แต่ทุกสิ่งที่มีมันเกิดขึ้นเนี่ย ผิงเลือกเองนะ แล้วไม่ใช่ว่าคนอื่นเขาจะไม่ให้อะไรผิง อย่างน้อยคุณ

ศิวาก็ให้ผึ่งมาตั้งมากมาย ผึ่งก็น่าจะจบสิ
 สายน้ำผึ่ง: ผึ่งไม่จบมันง่าย ๆ หรือ เพราะว่าคนอย่างผึ่งเนี่ย ถ้าได้อะไรแล้ว มันต้องไม่ใช่เศษเงินพวกนี้
 แต่มันต้องได้ให้คุ้ม

(ละครโทรทัศน์เรื่องสามมีตีตรา)

จากตัวอย่างที่ 5 แสดงอัตลักษณ์ภรรยาอ่อนไม่ยึดมั่นในคุณงามความดี ผ่านการเลือกใช้คำนาม เช่น *ต้นจิว ความสบาย การเลือกใช้คำกริยา เช่น เลือกเอง* สื่อให้เห็นว่าตัวละครภรรยาอ่อนเป็นผู้ที่ *เลือก* จะทำผิดศีลธรรมด้วยตนเอง ทั้งนี้ก็ทำเพื่อ *ความสบาย* ของตนและครอบครัว โดยตัวละครภรรยาอ่อนไม่รู้สึกรู้ว่าการยึดถือความดีจะทำให้ตนมีความสุข จึงเลือกที่จะทำเช่นนี้ สะท้อนผ่านการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ *การที่ผึ่งเป็นคนดี มันมีความสุขตรงไหน ได้อะไร* โดยยืนยันว่าจะไม่หยุดกระทำเช่นนี้ผ่านการใช้การมุขบท *ไม่จบมันง่าย ๆ* สื่อถึงว่าเหตุการณ์นี้เคยเกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้และยังคงดำเนินต่อไป

2.1.2 ภรรยาอ่อนมีภูมิหลังต่ำเป็นปมด้อยในจิตใจ

อัตลักษณ์ภรรยาอ่อนมีภูมิหลังต่ำเป็นปมด้อยในจิตใจ เป็นอัตลักษณ์ที่สื่อถึงจิตใจของตัวละครอันเกิดจากความต่ำด้อยทางฐานะ การขาดความรัก การไม่เหมือนคนอื่น จากตัวบทที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 156 ข้อความ พบอัตลักษณ์ภรรยาอ่อนคิดว่าตนไม่มีค่าจำนวน 15 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 9.62 โดยปรากฏกลวิธีที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์ทั้งสิ้น 4 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นคำว่า *ไร้ค่า ยอม อายุ ตูถูก* 2) การใช้มุขบท 3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และ 4) การใช้อุปลักษณ์ เช่นคำว่า *ก้อนกรวด เศษดิน* ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สถานการณ์ : เรยาอดอันตันใจหลังจากถูกเตนจันทร์ต่อว่าเรื่องฐานะที่ต่ำด้อย เมื่อกลับมาถึงบ้านจึงร้องไห้และต่อว่าลำยอง
 ผู้เป็นแม่

(6) เรยา : แม่ ทำไมแม่ถึงต้องไปเป็นคนใช้ซะ ทำไม

ลำยอง : อะไรลูก

เรยา : ทำไมแม่ไม่เลือกทำงานให้มันดี ๆ หน่อย ทำไมถึงไม่ไปเป็นครู เป็นพยาบาล เป็นเสมียนก็ได้
ทำไมถึงเลือกมาเป็นคนใช้ ทำไมแม่ไม่เลือกทำงานที่ลูกจะได้ไม่ต้องอายเขา ทำไมไม่เลือกคนที่
จะมาเป็นพ่อฟ้าให้มันดี ๆ หน่อย ฟ้าจะได้ไม่ต้องอายเขา เวลามีคนถามถึงพ่อ ทำไมถึงเลือก
แขกยาม ฟ้าไม่ได้อยากมีพ่อเป็นแขกยาม รู้ไหม เวลามีคนถามว่าพ่อฟ้าเป็นอะไร ฟ้าไม่ยอม
ตอบเลย ฟ้าอายเขา แม่เข้าใจไหม

ลำยอง : ฟ้า ทำไมว่าแม่อย่างนี้

เรยา : แม่หยุดร้องสักทีได้ไหม ฟ้ารำคาญ ทำไมฉันถึงไม่เหมือนคนอื่น ทำไมต้องเกิดมาจน ทำไมต้อง
เกิดมาต่ำด้อย

(ละครโทรทัศน์เรื่องดอกส้มสีทอง)

จากตัวอย่างที่ 6 แสดงอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยมีภูมิหลังต้อยต่ำเป็นปมด้อยในจิตใจ ผ่านการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ซ้ำ ๆ โดยย้าคำว่า *ทำไม* ได้แก่ *ทำไมแม่ถึงต้องไปเป็นคนใช้ ทำไมถึงเลือกมาเป็นคนใช้ ทำไมแม่ไม่เลือกทำงานให้มันดี ๆ หน่อย ทำไมถึงไม่ไปเป็นครู ทำไมแม่ไม่เลือกทำงานที่ลูกจะได้ไม่ต้องอายเขา ทำไมไม่เลือกคนที่จะมาเป็นพ่อฟ้าให้มันดี ๆ หน่อย ทำไมฉันถึงไม่เหมือนคนอื่น ทำไมต้องเกิดมาจน ทำไมต้องเกิดมาต่ำต้อย การใช้กลวิธีเช่นนี้มีได้ต้องการให้ผู้ฟังตอบแต่เป็นการเน้นย้ำความรู้สึกของตนว่าตนรู้สึกต่ำต้อยด้อยค่า ไม่เหมือนกันคนอื่น อีกทั้งยังมีการเน้นย้ำด้วยการใช้คำกริยา ในคำว่า *อาย* เพื่อแสดงถึงความรู้สึกลึก ๆ ที่เป็นปมด้อยของตัวเองอีกด้วย*

2.2 อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับผู้อื่น เป็นอัตลักษณ์ที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อคนรอบตัว ทั้งครอบครัวและสังคม ที่ส่งผลการเป็นภรรยาบ่อย

2.2.1 ภรรยาบ่อยไม่คิดถึงครอบครัวอื่นและสังคม

อัตลักษณ์ภรรยาบ่อยไม่คิดถึงครอบครัวอื่นและสังคม เป็นอัตลักษณ์ที่สื่อถึงจิตใจของตัวละครที่ว่าเห็นแก่ตัว ทำทุกอย่างได้เพื่อตนเองและคนที่หมายปอง โดยไม่สนใจคนรอบข้างโดยเฉพาะครอบครัวของคนอื่น จากตัวบทที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 156 ข้อความ พบอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยไม่คิดถึงครอบครัวอื่นและสังคม จำนวน 24 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 15.38 โดยปรากฏกลวิธีที่ใช้นำเสนออัตลักษณ์ทั้งสิ้น 3 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นคำว่า *ไม่อาย ไม่สน หน้าด้าน เรื่องของฉัน* 2) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และ 3) การใช้มูลบท ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สถานการณ์ : อรอินทร์เล่าให้ถาวรผู้เป็นพี่ชายฟังว่าตนไปเที่ยวกับนักรูทซ์ซึ่งเป็นสามีวิกันดา

(7) ถาวร : ไม่สำนึกหรือไง ที่ออฟฟิศเขานินทากันทั่ว

อรอินทร์ : แล้วไง ก็ออร์เคยบอกแล้วไง ใครซุบซิบนินทาก็ไล่มันออกไป แต่อีกไม่นานหรือกะ อีพวกปากหอยปากบูก็คงเลิกนินทาแล้วแหละ เพราะพี่รูทซ์อะ กำลังจะหย่ากับเมียเขาแล้วก็มาแต่งงานกับออร์

ถาวร : อะไรนะ นี่แกถึงขั้นแย่งผ้าขาวบ้านเขา แกไม่อายเลยหรือ

อรอินทร์ : ก็ด้านได้ อายอดคะ

(ละครโทรทัศน์เรื่องเมียหลวง)

จากตัวอย่างที่ 7 แสดงอัตลักษณ์ภรรยาบ่อยไม่คิดถึงครอบครัวอื่นและสังคม ผ่านการเลือกใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ว่า *แล้วไง* แสดงถึงการไม่สนใจคำพูดของสังคม และเมื่อคู่สนทนาด้วยผู้เป็นพี่ชายตอบกลับด้วยคำถามเชิงวาทศิลป์ไปว่า *ไม่สำนึกหรือไง แกไม่อายเลยหรือ* ตัวละครภรรยาบ่อยกลับตอบมาด้วยการใช้สำนวนว่า *ด้านได้อายอด* นั้นแสดงถึงผู้ผลิตละครต้องการสร้างภาพตัวละครภรรยาบ่อยให้มีลักษณะไม่คิดถึงใจใคร ไม่ว่าจะคนในสังคมหรือครอบครัวอื่น ๆ จึงถูกสังคมลงโทษด้วยการรวมกลุ่มนินทา สังคมไม่ยอมรับ และอื่น ๆ ซึ่งการกระทำที่ไม่คิดถึงใจใครและไม่สนใจคำตักเตือนของใครเช่นนี้ นำไปสู่การทำผิดคือการเป็นภรรยาบ่อยได้โดยง่าย

2.2.2 วรรณยาน้อยอัจฉริยะและต้องการเอาชนะผู้อื่น

อัตลักษณ์วรรณยาน้อยอัจฉริยะและต้องการเอาชนะผู้อื่น เป็นอัตลักษณ์ที่สื่อถึงจิตใจของตัวละครที่ว่าอยากได้อะไรเหมือนคนอื่น ต้องการเอาชนะศัตรู อีกทั้งยังเป็นผู้แพ้ไม่ได้ จากตัวบทที่ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 156 ข้อความ พบอัตลักษณ์วรรณยาน้อยอัจฉริยะและต้องการเอาชนะจำนวน 12 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 7.69 โดยปรากฏกลวิธีที่ใช้ นำเสนออัตลักษณ์ทั้งสิ้น 4 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นคำว่า *อัจฉริยะ เจ้าคิดเจ้าแค้น แค้น* 2) การใช้มูลบท 3) การใช้อุปสรรค เช่นคำว่า *แพ้ ชนะ หม่าบ้า* และ 4) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไป

สถานการณ์ : สายน้ำผึ้งไปทำงานแต่งของกันตาและมอบต้นจิวให้กับกันตา

- (8) รสสุคนธ์ : ทำไมผึ้งต้องทำแบบนี้ หนูก็อยากไปทำอะไรให้ผึ้ง ทำไมต้องไปทำให้เขาอายด้วย
 สายน้ำผึ้ง : ก็เพราะว่านังก้อยมันเป็นน้องนังกั้งไง น้ารสองคิดดูสิ ต่อไปถ้านังกั้งมันรู้ว่านอกจากผึ้งจะได้
 ผัวมันแล้ว ผึ้งยังได้ผัวน้องสาวมันอีก ดูสิ มันจะเจ็บปางตายแค่ไหน
 รสสุคนธ์ : นี่น้ำเลี้ยงผึ้งผิดตรงไหนเนี่ย ทำไมผึ้งถึงเป็นคนที่มีจิตใจหมกมุ่นอยู่กับความอัจฉริยะ มันทำ
 ให้ผึ้งตาบอด ใจบอด จนไม่รู้ว่าจะอะไรคืออะไร ผึ้งรู้ไหมว่าตอนนี้ผึ้งจะเหมือนหม่าบ้าเข้าไปทุกทีแล้ว
 สายน้ำผึ้ง : น้ารส อย่าเพิ่งใช้คำนี้กับผึ้งเลย ให้น้ารสรอดูว่าจะเกิดอะไรขึ้นซะก่อนนะ แล้วน้ารสค่อยมาตำ
 ผึ้งทีเดียว เพราะว่ามันอาจจะมากกว่าคำว่าหม่าบ้าก็ได้

(ละครโทรทัศน์เรื่องสามมิติตรา)

จากตัวอย่างที่ 8 แสดงอัตลักษณ์วรรณยาน้อยอัจฉริยะและต้องการเอาชนะผู้อื่น ผ่านการเลือกใช้คำนาม เช่น *ความอัจฉริยะ* การใช้คำถามวาทศิลป์จากคู่สนทนาผู้เป็นน้าว่า *น้ำเลี้ยงผึ้งผิดตรงไหน ทำไมผึ้งถึงเป็นคนที่มีจิตใจหมกมุ่นอยู่กับความอัจฉริยะ* เป็นเครื่องเน้นย้ำว่าตัวละครวรรณยาน้อยเป็นผู้ที่มีจิตใจริษยาและต้องการเอาชนะผู้อื่น นอกจากนั้นยังมีการใช้อุปสรรค เช่น *ใจบอด หม่าบ้า* ที่แสดงภาพของวรรณยาน้อยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กลวิธีเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตละครพยายามประกอบสร้างความหมายด้านลบให้แก่กลุ่มวรรณยาน้อยว่าเป็นคนที่ภายในจิตใจมีแต่ความริษยา จนนำไปสู่การเป็นวรรณยาน้อยอันเกิดจากการต้องการเอาชนะ

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาอัตลักษณ์ของวรรณยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย กลุ่มตัวอย่างคือละครโทรทัศน์ 3 เรื่อง ได้แก่ เมียหลวง (2552) ดอกส้มสีทอง (2554) และสามมิติตรา (2557) มีตัวบทที่ศึกษารวมทั้งสิ้น 156 ข้อความ วิเคราะห์ด้วยทวิเคราะห์ด้วยบท โดยใช้กรอบแนวคิดของแฟร์คลาฟ (Fairclough, 1989) และใช้วิธีการศึกษาของ จันทิมา อังคพนิชกิจ (2560) ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556) และชัชวดี ศรีลัมพ์ (2548) และวิเคราะห์ด้วยทวิเพื่อหาอัตลักษณ์ใช้แนวคิดอัตลักษณ์ของศิริพร ภักดีมาสุข (2561)

ผลการศึกษาพบว่า อัตลักษณ์ของวรรณยาน้อยในละครโทรทัศน์ไทย แบ่งเป็น 2 อัตลักษณ์สำคัญ คือ อัตลักษณ์ทางกาย จำนวน 68 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 43.59 และอัตลักษณ์ทางจิตใจ จำนวน 88 ข้อความ คิดเป็นร้อยละ 56.41 1) อัตลักษณ์ทางกาย ปรากฏอัตลักษณ์ของวรรณยาน้อยดังนี้ 1.1) วรรณยาน้อยสวย 1.2) วรรณยาน้อยเสแสร้ง และ 1.3) วรรณยาน้อยร้ายกาจ 2) อัตลักษณ์ทางจิตใจ ประกอบไปด้วย 2.1) อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ 2.1.1) วรรณยาน้อยไม่ยึดมั่นในคุณงามความดี 2.1.2) วรรณยาน้อยมีภูมิหลังด้อยต่ำเป็นปมด้อยในจิตใจ และ 2.2) อัตลักษณ์ทางจิตใจที่เกี่ยวกับผู้อื่น ได้แก่

2.2.1) ภรรยาไม่ค่อยคิดถึงครอบครัวอื่นและสังคม 2.2.2) ภรรยาไม่ค่อยอิจฉาริษยาและต้องการเอาชนะผู้อื่น อัตลักษณ์ดังกล่าวปรากฏอัตลักษณ์ด้านบวกเพียงอัตลักษณ์เดียว คือ อัตลักษณ์ภรรยาไม่ค่อยสวຍ นอกเหนือจากนั้นล้วนเป็นอัตลักษณ์ด้านลบทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตละครโทรทัศน์ต้องการสื่อความหมายด้านลบให้ภรรยาไม่ค่อยมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม จึงนำเสนอภาพภรรยาไม่ค่อยเป็นผู้หญิงนิสัยไม่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ รัชยานนท์ (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของตัวละครนางร้ายในละครโทรทัศน์” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตละครโทรทัศน์เสนอภาพนางร้ายเป็นผู้หญิงนิสัยไม่ดี ไม่มีคนปรารถนาจะอยู่ใกล้ มักกระทำความชั่วร้ายต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น และทำทุกอย่างได้เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

ส่วนด้านกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนออัตลักษณ์พบทั้งสิ้น 7 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้มูลบท การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้ฉันทลักษณ์ การใช้สำนวน และการกล่าวอ้าง ตามลำดับ

ผู้วิจัยพบข้อสังเกตว่า เหตุที่ผู้ผลิตละครโทรทัศน์สร้างอัตลักษณ์ของตัวละครภรรยาไม่ค่อยออกมาเช่นนี้ก็เพราะผู้ผลิตละครโทรทัศน์ต้องการสอดแทรกค่านิยมเกี่ยวกับสถาบันครอบครัวให้รักและซื่อสัตย์ต่อสามีภรรยาของตน และหากไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานเหล่านี้ ก็จะต้องได้รับโทษจากสังคมเหมือนอย่างตัวละครภรรยาไม่ค่อยได้รับ อีกนัยหนึ่งก็แสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย ในประเด็นที่ว่าตัวละครเอกชายก็มีความผิดที่มีภรรยาไม่ค่อยแต่ผู้ผลิตละครได้เสนอภาพการลงโทษตัวละครนี้แต่อย่างใด หากแต่เสนอเพียงภาพการลงโทษตัวละครภรรยาไม่ค่อยผู้เป็นเพศหญิง ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชดา แดงจำรูญ (2538) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ภาพของโสเภณีในละครโทรทัศน์ ปี 2535” ผลการวิจัยพบว่า ภาพของโสเภณีที่ถูกนำเสนอเป็นไปในทางลบเกิดจากอุดมการณ์ความเหนือของเพศชายที่ปรากฏอยู่ในทุกมิติของสังคม ทำให้ความผิดทุกอย่างตกอยู่ที่ผู้หญิงเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้ละครโทรทัศน์ได้นำเสนออัตลักษณ์ของภรรยาไม่ค่อยและบทลงโทษทางสังคมแต่ตัวละครภรรยาไม่ค่อยก็เป็นเพียงภาพจำลองชีวิต ซึ่งอาจไม่ได้มีผลหรือเป็นอุทาหรณ์ให้ผู้หญิงในสังคมจริง เพราะผู้หญิงบางคนยังยินดีเป็นภรรยาไม่ค่อยด้วยความตั้งใจ หรืออยู่ในสถานภาพภรรยาไม่ค่อยโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทั้งนี้การเลือกละครโทรทัศน์ในครั้งนี้นำมาพิจารณาเพียงปีทีออกอากาศ ผลการวิเคราะห์อาจไม่ได้อัตลักษณ์ของภรรยาไม่ค่อยที่สัมพันธ์กับยุคสมัยที่ออกอากาศอย่างแท้จริง เพราะตัวบทที่นำมาผลิตละครโทรทัศน์เป็นตัวบทที่ประพันธ์คนละยุคสมัย และการเลือกละครโทรทัศน์ทั้ง 3 เรื่องนี้มิใช่ตัวแทนของอัตลักษณ์ภรรยาไม่ค่อยทั้งหมด เพราะมีละครโทรทัศน์อีกหลายเรื่องที่ไม่ได้ใช้ในงานวิจัยนี้และอาจนำเสนออัตลักษณ์ภรรยาไม่ค่อยที่ดี ประสบความสุข หรือสำเร็จในบั้นปลายได้

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาอัตลักษณ์ของตัวละครภรรยาไม่ค่อยที่ปรากฏในละครโทรทัศน์จากมุมมองด้านภาษา ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ได้ เช่น

1. การศึกษาอัตลักษณ์ของภรรยาไม่ค่อยจากกลุ่มข้อมูลอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นแง่มุมที่น่าสนใจและเข้าใจอัตลักษณ์ภรรยาไม่ค่อยมากยิ่งขึ้น
2. การศึกษาอัตลักษณ์ของตัวละครในละครโทรทัศน์ตัวอื่น ๆ เช่น ภรรยาหลวง ตัวละครเอกชาย คนรับใช้ ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2560). **การวิเคราะห์ข้อความ**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ซัซวดี ศรีลัมพ์. (2548). **อุปักษ์ณ์ตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน**. วารสารศิลปศาสตร์ 5(1) : 1-16.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). **วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ.
- เทพชู ทับทอง. (2546). **ผู้หญิงไทยในอดีต**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุริยวิยาสาน.
- ยุรฉัตร บุญสนิท. (2538). **วรรณวิจารณ์**. สงขลา: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัชดา แดงจำรูญ. (2538). **ภาพของโสเภณีในละครโทรทัศน์**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ภัคดีผาสุข. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางการนำมาศึกษา ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา เพ็องฟูสกุล. (2546). **อัตลักษณ์ (identity) : การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อภิรัตน์ รัทยานนท์. (2547). **กระบวนการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของตัวละครนางร้ายในละครโทรทัศน์**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Fairclough, Norman; Wodak, Ruth. (1997). **Critical Discourse Analysis**. In T.A. Van Dijk (Ed.), *Discourse as Social Interaction* (pp. 258-284). Sage Publications (CA).
- TV Digital Watch. (ม.ป.ป.). **เรตติ้งทีวี**. สืบค้นจาก <https://www.tvdigitalwatch.com/category/rating-25-channels/>
- Youtube. (2552). **เมียหลวง 2552**. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=-h6jwl9sh0s>
- _____. (2554). **ดอกส้มสีทอง 2554**. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=KpHE-d>
- _____. (2557). **สามีตีตรา 2557**. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=5mg1X6GlwFu>

กลวิธีทางภาษาในนิตยสารดิจิทัล Krua.co : กรณีศึกษาหมวดหมู่ “Cooking”*

Linguistic Strategies in Krua.co Digital Magazine : Case Studies of “Cooking” Category

จิอิน ยิง¹สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข²บุญเลิศ วิวรรณ³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co ซึ่งเป็นนิตยสารที่ใช้สื่อดิจิทัลในการเผยแพร่บทความเกี่ยวกับอาหารโดยเปลี่ยนรูปแบบจากสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในหมวดหมู่ “Cooking” ซึ่งประกอบไปด้วย 4 หัวข้อย่อย ได้แก่ 1) ทำอาหารยากตรงไหน 2) Cook to Know 3) ขนมไทยจงเจริญ 4) Cooking Essential จากเว็บไซต์ <https://krua.co/cooking> ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 ได้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 109 บทความ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความเพื่อพิจารณาความหมายของข้อความและบริบทการใช้ภาษา โดยประมวลกรอบแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่าผู้เขียนบทความในนิตยสารดิจิทัล Krua.co ใช้กลวิธีทางภาษา ทั้งหมด 7 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้ถ้อยคำแสดงทัศนคติ 2) การสร้างความเป็นกันเอง 3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ 4) การกล่าวถึงปัญหา 5) การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวน 6) การกล่าวอ้าง และ 7) การให้คำแนะนำ ซึ่งสังเกตได้ว่าผู้เขียนบทความเลือกใช้กลวิธีทางภาษาหลากหลายกลวิธีเพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารและเพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่านเปลี่ยนความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับการทำอาหารว่าการทำอาหารด้วยตนเองนั้นเป็นเรื่องง่ายและทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนต้องการ

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา นิตยสารดิจิทัล Krua.co

Abstract

This research is aimed to study Linguistic Strategies in Krua.co Digital Magazine which is a magazine that uses digital media to publish food articles by changing formats from print media. The data were collected from “Cooking” category which consists of 4 sub categories including 1) Why do people think cooking is hard? 2) Cook to Know 3) Prosperity of Thai desserts and 4) Cooking Essential from the website <https://krua.co/cooking> from May 2018 to March 2019, 109 articles in total. The analysis of linguistic strategies is based on the conceptual framework of relevant documents and research to consider the meaning of discourse and language usage context.

The results of the study showed that the authors of Krua.co digital magazine use 7 linguistic strategies including 1) Using of lexical selection to express opinions 2) Creating a friendly environment 3)

*บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องกลวิธีทางภาษาในนิตยสารดิจิทัล Krua.co

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Rhetorical questions 4) Telling the problem 5) Using of persuasive lexicon 6) Claiming and 7) Provision of recommendation. It means that the author uses many linguistic strategies to present food articles and to persuade readers to change their thoughts and beliefs that cooking by yourself is easy and make readers act according to what the author wants.

Keywords: Linguistic Strategies, Digital Magazine, Krua.co

บทนำ

ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Need) ถือเป็นขั้นต้นขั้นแรกที่มีมนุษย์พึงมีในการใช้ดำรงชีวิต อันประกอบไปด้วย อาหาร อากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค (Maslow, 1998) อาหารจึงถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานเพื่อให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ดังนั้น การทำให้ผู้อ่านสนใจการทำอาหารจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยสื่อแต่ละประเภททำหน้าที่ในการสื่อสารเกี่ยวกับอาหารในลักษณะที่แตกต่างกัน ด้วยสาเหตุนี้จึงมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารจากสื่อหลายประเภท ทั้งสื่อดิจิทัลและสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันโดยเป็นสื่อที่ตอบสนองความต้องการของผู้อ่านที่นิยมใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการรับสาร ทักษิณา ซัยอิทธิพรวงศ์ (2560: 180-183) กล่าวว่า ในศตวรรษที่ 21 สื่อดิจิทัลส่งผลกระทบต่อทิศทางของนิยายสาร กล่าวคือ สื่อดิจิทัลทำให้เกิดนิยายสารดิจิทัลซึ่งเป็นสื่อที่สร้างภาพลักษณ์ความทันสมัยให้แก่สื่อนิยายสารโดยยังคงรักษารูปแบบสื่อมวลชนในสังคม

นิยายสารดิจิทัล Krua.co เป็นนิยายสารที่ใช้สื่อดิจิทัลโดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากนิยายสารสื่อสิ่งพิมพ์เป็นนิยายสารสื่อดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2561 เพื่อปรับตัวให้เข้ากับโลกในยุคดิจิทัลและให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนสมัยใหม่ ซึ่งนิยายสาร Krua.co เผยแพร่บทความเกี่ยวกับอาหาร ตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบ อุปกรณ์การทำครัว วิธีการทำอาหาร รวมถึงเคล็ดลับในการทำครัวต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านสนใจติดตามนิยายสารดิจิทัล Krua.co มากขึ้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าภาษาที่ใช้ในนิยายสารดิจิทัลฉบับนี้ มีการใช้ภาษาที่ดึงดูดใจผู้อ่าน ชวนให้ติดตามอ่านบทความต่อในนิยายสาร Krua.co ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง มันง่ายกว่าที่คิดมากกก... ไม่เชื่อลองอ่านบทความนี้ให้จบ แล้วไปเข้าครัวลองทำดู จะเข้าใจว่าทำสเต็กกินเองที่บ้านมันเรื่องหมูๆ

(ทำอาหารยากตรงไหน: Steak at home perfect every time!, วันที่ 22 พ.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นกลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความ ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะ ดังข้อความ ‘ง่าย’ ‘เรื่องหมูๆ’ เพื่อแสดงทัศนะของผู้เขียนว่าการทำอาหารเป็นเรื่องที่ไม่ยาก นอกจากนี้ยังสร้างความเป็นกันเองในการสื่อสาร ดังข้อความ ‘มากกกก...’ และการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวน ดังข้อความ ‘ลองอ่านบทความนี้ให้จบ’ ‘เข้าครัวลองทำดู’ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามความต้องการของผู้เขียนในการติดตามบทความและทำอาหารด้วยตนเอง สังเกตได้ว่ากลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความที่ปรากฏในนิยายสารดิจิทัล Krua.co มีลักษณะเฉพาะในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหาร

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษากลวิธีทางภาษาในนิยายสารไว้บ้างแล้วจำนวนหนึ่ง เช่น งานวิจัยของ ยากา ลิวเจริญชัย (2548) ศึกษาปริศนาแบบทดสอบในนิยายสารไทย ซึ่งเป็นการศึกษา

ภาษาระดับข้อความโดยวิเคราะห์กลวิธีในการชี้นำผู้อ่าน วัลลภา จิระติกาล (2550) ศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอางสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชายปี พ.ศ. 2549 สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์ (2551) ศึกษาพฤติกรรมการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแฟชั่นในนิตยสาร SPICY พ.ศ. 2549 และนพวัฒน์ สุวรรณช่าง (2553) ศึกษาการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ งานวิจัยทั้ง 3 เรื่องนี้ สนใจศึกษาพฤติกรรมการโน้มน้าวใจที่ปรากฏในนิตยสาร นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ วรวรรณ สุขใส (2551) ศึกษาลักษณะเด่นของงานเขียนนำเที่ยวต่างประเทศในนิตยสารท่องเที่ยวภาษาไทย พ.ศ. 2549

สังเกตได้ว่า งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ใช้กลุ่มข้อมูลเป็นนิตยสารสื่อสิ่งพิมพ์ โดยศึกษาในมุมมองกลวิธีทางภาษาในการชี้นำ โน้มน้าวใจ และการใช้ภาษาในโฆษณา แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษานิตยสารสื่อดิจิทัลและกลวิธีทางภาษาในนิตยสารดิจิทัล Krua.co ไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการเขียนบทความที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเขียนบทความในหมวดหมู่ “Cooking” ที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co

สมมุติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมการเขียนบทความในหมวดหมู่ “Cooking” ที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co มีลักษณะเฉพาะในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารที่สอดคล้องกับลักษณะการใช้ภาษาในสื่อดิจิทัล

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ ศึกษาพฤติกรรมการเขียนบทความที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในหมวดหมู่ “Cooking” ซึ่งประกอบไปด้วย 4 หัวข้อย่อย ได้แก่

- 1) ทำอาหารยากตรงไหน
- 2) Cook to Know
- 3) ขนมไทยจงเจริญ
- 4) Cooking Essential

2. งานวิจัยนี้ เก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://krua.co/cooking> โดยคัดเลือกจากหัวข้อ “Cooking” (Krua.co, 2562) ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2562

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์พฤติกรรมการเขียนบทความเพื่อพิจารณาความหมายของข้อความและบริบทการใช้ภาษา โดยประมวลกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเขียนของ จันทิมา อังคพนิชกิจ (2561) และงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการเขียนที่ปรากฏในนิตยสาร ได้แก่ ยามา ลีวเจริญชัย (2548) วัลลภา จิระติกาล (2550) สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์ (2551) นพวัฒน์ สุวรรณช่าง (2553) และวรวรรณ สุขใส (2551)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎีวรรณคดีและวัจนปฏิบัติศาสตร์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความ กลวิธีทางภาษาในงานวิจัยนี้ หมายถึง การใช้ภาษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร โดยประกอบด้วยกลวิธีทางภาษาในการตั้งชื่อบทความ และกลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความ
2. เก็บรวบรวมตัวบทที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในหมวดหมู่ “Cooking” เก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://krua.co/cooking> ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 ได้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 109 บท
3. คัดเลือกข้อความที่เป็นกลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความ โดยพิจารณาความหมายของข้อความและบริบทที่ปรากฏข้อความดังกล่าว
4. จัดกลุ่มข้อความที่ได้จากการคัดเลือกทั้งหมด
5. วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การศึกษาทฤษฎีทางภาษาในนิตยสารดิจิทัล Krua.co : กรณีศึกษาหมวดหมู่ “Cooking” โดยเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://krua.co/> ตั้งแต่ พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2562 ในหัวข้อ “Cooking” จำนวน 109 บท ประกอบด้วย 4 หัวข้อย่อย ได้แก่ หัวข้อที่ 1) การทำอาหารยากตรงไหน หัวข้อที่ 2) Cook to Know หัวข้อที่ 3) ขนมไทยจึ้งเจริญ หัวข้อที่ 4) Cooking Essential ผลการศึกษาพบกลวิธีทางภาษาในการเขียนบทความ ทั้งหมด 7 กลวิธี ได้แก่ 1) การเลือกใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะ 2) การสร้างความเป็นกันเอง 3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ 4) การกล่าวถึงปัญหา 5) การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวน 6) การกล่าวอ้าง และ 7) การให้คำแนะนำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. การเลือกใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะ

การเลือกใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะ หมายถึง การใช้ถ้อยคำเพื่อแสดงเจตนาหรือความคิดเห็นของผู้เขียนเพื่อส่งสารในการอธิบายเกี่ยวกับการทำอาหารให้แก่ผู้อ่านอย่างตรงตามจุดประสงค์ในการนำเสนอข้อมูล โดยประกอบด้วย 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำแสดงว่า เป็น เรื่องง่าย การใช้ถ้อยคำแสดงความมั่นใจ และการใช้ถ้อยคำแสดงความน่ารับประทาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การใช้ถ้อยคำแสดงว่า เป็น เรื่องง่าย หมายถึง การแสดงทัศนะของผู้เขียนบทความว่าการทำอาหารเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก เป็นเรื่องเล็กน้อย โดยใช้คำว่า ไม่ยาก น้อย เล็กน้อยเท่านั้น ไม่น่าจะเรื่องยาก ซึ่งใครๆ ก็ปฏิบัติทำอาหารตามกระบวนการที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ได้อย่างง่ายและสะดวก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวคำ ซุปแบบฝรั่งทำเองได้ในครัวบ้านแบบไทยๆ ไม่ยาก ส่วนผสมก็น้อย แต่ขอให้หลักการเล็กน้อยเท่านั้น ก็ไม่ต้องไปกินซุปร้านอาหารฝรั่งหรูๆ แล้ว ทำซุปรองเองในบ้านก็ไหวได้

(ทำอาหารยากตรงไหน: Everyday Soup, วันที่ 8 มี.ค. 62)

ตัวคำ ถึงแม้จะไม่เคยทำซาวร์เคราต์กินเองมาก่อน แต่พอเริ่มได้ต้องฝึกภาคเอง ก็ดูเหมือนว่าซาวร์เคราต์ไม่น่าจะ
ใช่เรื่องยาก

(Cook to know: ‘ซาวร์เคราต์’ กะหล่ำปลีหมักแบบฝรั่ง ทำเองไม่เห็นยาก, วันที่ 25 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการใช้ถ้อยคำแสดงว่า เป็น เรื่องง่าย ได้แก่ ไม่ยาก น้อย เล็กน้อยเท่านั้น ไม่น่าจะใช่เรื่องยาก แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาหารเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นว่าการทำอาหารเป็นเรื่องง่าย ใช้ส่วนผสมน้อย หลักการในการทำอาหารก็มีน้อย ซึ่งทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านบทความและคล้อยตามที่ผู้เขียนนำเสนอ

1.2 การใช้ถ้อยคำแสดงความมั่นใจ หมายถึง การแสดงความมั่นใจของผู้เขียนเกี่ยวกับการปรุงอาหาร และผลลัพธ์ที่ได้จากการทำอาหาร โดยใช้คำว่า ดังๆ อย่างแน่นอน รับรอง เพื่อให้ผู้อ่านเชื่อถือคำแนะนำของผู้เขียนและสนใจทำอาหารดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวคำ แต่เคยสงสัยไหมครับว่า อะไรที่ทำให้สเต็กโฮมเมดของเรามันไม่ได้เรื่อง แห้งไปบ้าง สีไม่สวยบ้าง เหนียวไปบ้าง แล้วชาตินี้จะทำกินเองได้ที่บ้านหรือเปล่าเนี่ย ขอตอบเพื่อนๆ ดังๆ เลยนะครับว่าชาตินี้ต้องทำสเต็กอร่อยๆ กินเองที่บ้านได้อย่างแน่นอนครับ

(ทำอาหารยากตรงไหน: Steak at home perfect every time!, วันที่ 22 พ.ค. 61)

ตัวคำ เสิร์ฟกับไอศกรีมวานิลลาและวิปป์ครีม กินอุ่นๆ กับไอศกรีมเย็นๆ ซอสช็อกโกแลตเยี่ยมเปื้อนปาก รับรอง ว่าฟินไปสามบ้านแปดบ้าน

(ทำอาหารยากตรงไหน: Lava Chocolate Cake in Cup, วันที่ 21 ก.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการใช้ถ้อยคำแสดงความมั่นใจ ได้แก่ ขอตอบ...ดังๆ อย่างแน่นอน รับรอง แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนแสดงความมั่นใจเกี่ยวกับการทำอาหารเพื่อให้ผู้อ่านเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติตามกระบวนการทำอาหาร อีกทั้งผู้เขียนยังแสดงเจตนาในการสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อว่าหลังจากปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้เขียนแล้ว จะได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์อย่างแน่นอน

1.3 การใช้ถ้อยคำแสดงความน่ารับประทาน หมายถึง การแสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการทำอาหารและผู้เขียนนำเสนอลักษณะของอาหารว่า น่ากิน สวย หรรษา เพื่อดึงดูดใจผู้อ่านสนใจอาหารมากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวคำ เพราะเราทำอาหารสิ้นเดือนให้มีความหรรษา ราคากับวัตถุดิบมันก็จะจะไม่ไฮโซหรอก (ก็จนอะ) แต่รับประกันเลยว่าทำออกมาแล้วมีความน่ากินจนคนเห็นต้องอิจฉา

(Cook to know: สิ้นเดือนจะไม่สิ้นใจอีกต่อไป, วันที่ 29 มิ.ย. 61)

ตัวคำ ทุกเมนูรับประกันความสวยหรรษามีราคาจนไม่บอกก็ไม่ว่าทำจากของเหลือล้วนๆ

(Cook to know: แปลงของเหลือเป็นของหรรสุตอร่อย!, วันที่ 28 พ.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการใช้ถ้อยคำแสดงความน่ารับประทาน ได้แก่ หรรษา น่ากิน ความสวยหรรษามีราคา แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนกล่าวถึงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์หลังจากทำอาหาร ซึ่งถึงแม้ว่าวัตถุดิบที่ใช้ในการทำอาหารไม่ใช่ของแพงหรือทำอาหารโดยใช้วัตถุดิบที่เหลือเท่านั้น แต่ยังทำอาหารที่น่ารับประทานและมีคุณภาพได้

2. การสร้างความเป็นกันเอง หมายถึง การสร้างความสนิทสนมระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยใช้คำว่า เพื่อนๆ นี่ดตดต เดี่ยว โอเคปะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง เพื่อนๆ รู้ไหมครับว่ามันทำง่ายนิดเดียว...

(ทำอาหารยากตรงไหน: Homemade Bread ง่ายนิดเดียว, วันที่ 8 ก.พ. 62)

ตัวอย่าง อย่าลืมนำรูปลงไอจีสวยๆ อวดกัน (โอเคปะ) คนไหนเป็นแม่การะเกด คนไหนเป็นแม่มะลิก็แก้กันเองนะคะ

(ขนมไทยจงเจริญ: 'ขุมทรัพย์ท้าวทองกีบม้า' ฝอยทองเคล้าไอศกรีมชาเขียวโรยด้วยผงมัทฉะ, วันที่ 11 ก.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการสร้างความเป็นกันเอง ได้แก่ เพื่อนๆ นิดเดียว (โอเคปะ) แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนใช้คำแทนผู้อ่านเป็น เพื่อนๆ เพื่อเป็นการกล่าวถึงความเป็นพวกเดียวกัน และใช้การซ้ำอักษร เพื่อสื่อเจตนาของผู้อ่าน อีกทั้งยังปรากฏการใช้ภาษาพูด เพื่อสร้างบรรยากาศในการพูดคุยกับเพื่อนสนิท ซึ่งทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านบทความอย่างต่อเนื่อง

3. การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ หมายถึง การใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบจากผู้อ่าน แต่ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงเรื่องที่ซักถาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ใครว่าข้าวผัดทำยากจังครับ หลายคนคงคิดว่าข้าวผัดน่าจะเป็นจานอาหารที่ง่ายและเร็วที่สุดจานหนึ่งจะมีอะไรยากล่ะ

(ทำอาหารยากตรงไหน: Master Your Fried Rice ผัดข้าวอย่างโปร, วันที่ 6 มิ.ย. 61)

ตัวอย่าง ใครว่าทำสติกกินเองที่บ้านไม่ได้บ้างครับ

(ทำอาหารยากตรงไหน: Steak at home perfect every time!, วันที่ 22 พ.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ได้แก่ ใครว่าข้าวผัดทำยากจัง อะไรยากล่ะ ใครว่าทำสติกกินเองที่บ้านไม่ได้บ้าง แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนตั้งคำถามเพื่อเน้นย้ำว่าการทำอาหารเป็นเรื่องง่าย ไม่ยาก ทำเองที่บ้านได้ โดยทำให้ผู้อ่านเข้าใจเจตนาในการส่งสารของผู้เขียนอย่างชัดเจน

4. การกล่าวถึงปัญหา

การกล่าวถึงปัญหา หมายถึง การกล่าวถึงปัญหาที่ผู้อ่านมักประสบในการทำอาหาร เช่น วิธีการปรุงอาหาร หรือเรื่องค่าใช้จ่ายในการทำอาหาร ซึ่งเป็นปัญหาที่ทำให้ผู้อ่านหลีกเลี่ยงที่จะลงมือทำอาหารด้วยตนเองที่บ้าน ผู้เขียนจึงนำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านี้เพื่อทำให้ผู้อ่านคล้อยตามข้อมูลที่ปรากฏในบทความ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ต้มไข่ให้มันยางมะตูมนี่สิเป็นปัญหา เพื่อนๆ หลายคนอาจเคยลองต้มไข่ยางมะตูมกินเองที่บ้านความยากของ มันอยู่ที่ไข่มันสุกไม่พอดี ไม่ได้ตั้งใจสักที บางครั้งก็แข็งเกินไปจนเป็นไข่ต้ม บางครั้งก็เละเกินเหตุ สูญเสียความอร่อยตามที่ฝัน ไปเสียหมด

(ทำอาหารยากตรงไหน: 4 ขั้นตอนง่ายๆ ต้มไข่ยางมะตูมให้เยี่ยม, วันที่ 7 ส.ค. 61)

ตัวอย่าง ... เพราะได้เงินเดือนมาปั๊บ หักค่าบ้าน ค่าคอนโด ค่ารถ ค่าโทรศัพท์ ค่าบัตรเครดิต ค่าโนนนี่แล้ว แทบจะ เหลือใช้ไม่ถึงปลายเดือน อาหารสิ้นเดือนเล่มมักจะเป็นอาหารสิ้นใจเสมอ แต่ปัญหาเหล่านี้จะหมดไป

(Cook to know: สิ้นเดือนจะไม่สิ้นใจอีกต่อไป, วันที่ 29 มิ.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวถึงปัญหา ได้แก่ ต้มไข่ให้มันยางมะตูมนี่สิเป็นปัญหา อาหารสิ้นเดือนเล่มมักจะเป็น อาหารสิ้นใจเสมอ แต่ปัญหาเหล่านี้จะหมดไป แสดงให้เห็นว่าปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ผู้อ่านมักจะพบในการทำอาหาร เนื่องจากผู้อ่านยังไม่มีประสบการณ์ในการทำอาหารมากพอหรือยังไม่ทราบวิธีการทำอาหาร ผู้เขียนจึงชี้แนวทางในการแก้ไข ปัญหาซึ่งเป็นจุดหมายในการเขียนบทความ

5. การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวน

การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวน หมายถึง การใช้ถ้อยคำเพื่อทำให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อ่านและทำให้ผู้อ่าน คล้อยตามที่ผู้เขียนต้องการ โดยประกอบด้วย การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวนให้ติดตามบทความ และการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวนให้ทำอาหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

5.1 การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวนให้ติดตามบทความ หมายถึง การชักชวนผู้อ่านให้ติดตามอ่านบทความโดย ผู้เขียนต้องการส่งสารเกี่ยวกับอาหารเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 4 เมนูแนะนำ ที่จะทำให้การกินทุเรียนน่าตื่นเต้นมากกว่ากินธรรมดา เราชวนนำทุเรียนดิบมาทำอาหาร เสียส่วนใหญ่ และดับท้ายด้วยเมนูของหวานจากทุเรียนสุก ไปดูกันเลยว่า proudly present อะไรบ้าง

(Cook to know: ทุเรียนมาแล้ว! มีส้มมัน ส้มตำ เฟรนช์ฟรายส์ โมจิ เลือกเลย, วันที่ 8 พ.ค. 61)

ตัวอย่าง ผู้เขียนเคยนำสายบัวมาทำขนมหวานหลากหลายอย่างทั้งสายบัวชีสเค้ก กราโนลาบาร์สายบัว ขนมปังไส้สายบัว หวานอร่อยหอมชุ่มฉ่ำ จนในที่สุดคือไอศกรีมสายบัวหากสนใจอยากรู้ว่าเป็นอย่างไร โปรดติดตามทาง KRUA.CO นี้ ค่ะ

(ขนมไทยจิงเจริญ: ‘ลั่นบัง’ เครื่องดื่มเย็นจากสายบัว หอมอร่อยแสนชื่นใจ, วันที่ 11 มิ.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวนให้ติดตามบทความ ได้แก่ ชวน ไปดูกันเลยว่า proudly present อะไรบ้าง โปรดติดตามทาง KRUA.CO นี้ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนสื่อเจตนาในการเชิญชวนให้ผู้อ่าน สนใจรับสารจากบทความโดยผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่คำแนะนำหรือความรู้เกี่ยวกับอาหาร

5.2 การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวนให้ทำอาหาร หมายถึง การชักชวนผู้อ่านให้ทำอาหารตามบทความที่ผู้เขียน นำเสนอไว้เป็นแนวทางในการทำอาหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ฉะนั้นคนรักการทำอาหารอย่างเราก็สมควรได้ลองทำอาหารหวานสักครั้งในชาตินี้

(ทำอาหารยากตรงไหน: Lava Chocolate Cake in Cup, วันที่ 21 ก.ย. 61)

ตัวอย่าง อย่าลืมนำรูปปลงอินสตาแกรม ชักชวนกันมาทำของหวานจากขนมไทยให้เลิศและแชร์กันมากๆ นะคะ จึงจะ ‘เจริญ’ และ ‘เสร็จพิธี’ จริงๆ

(ขนมไทยจงเจริญ: จับเลี้ยงกรานิต้า รวมมิตรเกี๊ยวน้ำแข็งหวานเย็นดับร้อนเมืองสยาม, วันที่ 14 ม.ค. 62)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวนให้ทำอาหาร ได้แก่ ลองทำอาหารหวานสักครั้ง ในชาตินี้ ชักชวนกันมาทำของหวาน แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนมีความต้องการให้ผู้อ่านเกิดพฤติกรรมการทำอาหารตามคำแนะนำของผู้เขียน การโน้มน้าวใจนี้จะทำให้อ่านเกิดความสนใจที่จะทำอาหารมากขึ้น

6. การกล่าวอ้าง

การกล่าวอ้าง หมายถึง การที่ผู้เขียนกล่าวถึงความเป็นมา ข้อเท็จจริง และเหตุผลเกี่ยวกับอาหารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาหาร โดยประกอบด้วย การกล่าวอ้างประวัติความเป็นมาของอาหาร การกล่าวอ้างประโยชน์ทางโภชนาการ และการกล่าวอ้างเหตุผลในการนำเสนอรายการอาหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

6.1 การกล่าวอ้างประวัติความเป็นมาของอาหาร หมายถึง การกล่าวอ้างเกี่ยวกับความเป็นมาของอาหารเพื่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้การพัฒนาการในการทำอาหารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารมากขึ้น

ตัวอย่าง แต่ถ้าจะถามว่าซาวร์เคราต์มีที่มาอย่างไรนั้น ข้อสรุปที่ชัดเจนหาได้ยากสักหน่อย บางคนอ้างว่าในยุโรปหมักซาวร์เคราต์มาตั้งแต่สมัยโรมัน แต่ก็มีข้อโต้แย้งว่าการหมักผักด้วยเกลือจนเกิดรสเปรี้ยวในสมัยโรมันนั้น ทำเพื่อเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์เท่านั้น

(Cook to know: ‘ซาวร์เคราต์’ กะหล่ำปลีหมักแบบฝรั่ง ทำเองไม่เห็นยาก, วันที่ 25 ก.ค. 61)

ตัวอย่าง ขนมปัง (bread) เป็นอาหารที่มีมาแต่โบราณกาล โดยย้อนไปประมาณ 3,000 ปีก่อนคริสตกาลมี ชาวสวิสนำข้าวสาลีมาตำหยาบๆ ผสมกับน้ำแล้วเทลงบนหินร้อนฉ่ำ ทำให้แผ่นแป้งบนหินสุก พูขึ้นโดยไม่ตั้งใจ

(Cooking Essential: ขนมปัง (Bread), วันที่ 24 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวอ้างประวัติความเป็นมาของอาหาร ได้แก่ ซาวร์เคราต์มีที่มาอย่างไร ขนมปัง (bread) เป็นอาหารที่มีมาแต่โบราณกาล แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนกล่าวถึงความเป็นมาของอาหารที่มีต้นกำเนิดมาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นอาหารที่ผู้อ่านชาวไทยอาจไม่คุ้นเคยกับการทำอาหารประเภทดังกล่าว ผู้เขียนจึงนำเสนอที่มาของอาหารเพื่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาหารมากขึ้น

6.2 การกล่าวอ้างประโยชน์ทางโภชนาการ หมายถึง การกล่าวอ้างเกี่ยวกับประโยชน์ทางโภชนาการโดยกล่าวถึงศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและดึงดูดผู้อ่านที่สนใจดูแลสุขภาพ

ตัวอย่าง โปรตีนจากไข่ถือว่าเป็นโปรตีนคุณภาพสูง เพราะมีกรดอะมิโนที่ร่างกายจำเป็นครบทั้ง 9 ตัว ซึ่งเราต้องได้มาจากอาหารเท่านั้น!

(ทำอาหารยากตรงไหน: 4 ขั้นตอนง่ายๆ ต้มไปอย่างมะตูมให้เอิ่ม, วันที่ 7 ส.ค. 61)

ตัวอย่าง นอกจากผักใบจะให้กลิ่นและรสที่ดีแล้วยังเป็นแหล่งสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย อยากได้วิตามิน ในอาหาร แร่ธาตุต่างๆ มาเลยจ้ะ น้องผักใบมีให้ครับ!

(Cook to know: ‘ผักใบ’ หน้าตาคล้าย แต่ใช้แทนกันไม่ได้ , วันที่ 22 ต.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวอ้างประโยชน์ทางโภชนาการ ได้แก่ โปรตีนจากไข่ถือว่าเป็นโปรตีนคุณภาพสูง มีกรดอะมิโนที่ร่างกายจำเป็นครบทั้ง 9 ตัว อยากได้วิตามิน ในอาหาร แร่ธาตุต่างๆ มาเลยจ้ะ น้องผักใบมีให้ครับ! แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนกล่าวถึงสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายเพื่อทำให้ผู้อ่านสนใจความสำคัญในการทำอาหารและตระหนักถึงประโยชน์ในการทำอาหารกินเอง

6.3 การกล่าวอ้างเหตุผลในการนำเสนอรายการอาหาร หมายถึง การกล่าวอ้างเกี่ยวกับเหตุผลในการนำเสนอรายการอาหาร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจจุดประสงค์ในการนำเสนอเกี่ยวกับอาหารของผู้เขียนอย่างชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ที่ผมนำซูปรประเภทนี้มาเล่าสู่เพื่อนๆ ก็เพราะเห็นว่า ถูกปากคนไทยและสามารถนำไปปรับใช้กับวัตถุดิบที่บ้านได้ไม่ยาก

(ทำอาหารยากตรงไหน: Everyday Soup, วันที่ 8 มี.ค. 62)

ตัวอย่าง นอกจากความซาบซึ้งตรึงใจ หนึ่งเรื่อง ‘Hana’s Miso Soup’ ยังเต็มไปด้วยซึนๆ ของครัวแบบญี่ปุ่น ที่ทำให้ฉันอยากเดินเข้าครัวไปหยิบกระทะคว่ำตะหลิวลองทำอาหารญี่ปุ่นตำรับคุณแม่ดูสักมือ กว่านั้น รายละเอียดของอาหารในเรื่องยังไม่ได้อุดมแต่ความอร่อย ทว่ายังมีมิติเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพมากมาย

(Cook to know: ‘มิโสะ’ ความอบอุ่นแบบญี่ปุ่นที่ทำเองได้ที่บ้าน, วันที่ 9 ก.ค. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการกล่าวอ้างเหตุผลในการนำเสนอรายการอาหาร ได้แก่ ที่ผมนำซูปรประเภทนี้มาเล่าสู่เพื่อนๆ ก็เพราะเห็นว่า ถูกปากคนไทยและสามารถนำไปปรับใช้กับวัตถุดิบที่บ้านได้ไม่ยาก ความซาบซึ้งตรึงใจ หนึ่งเรื่อง ‘Hana’s Miso Soup’... ที่ทำให้ฉันอยากเดินเข้าครัว แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีความต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจเจตนาในการนำเสนอเกี่ยวกับอาหารโดยกล่าวถึงความนิยมของอาหารหรือวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของประเทศญี่ปุ่น

7. การให้คำแนะนำ

การให้คำแนะนำ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำอาหารโดยกล่าวถึงสิ่งที่แนะนำและไม่แนะนำเกี่ยวกับกระบวนการทำอาหารโดยประกอบด้วยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัตถุดิบ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรุงอาหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัตถุดิบ หมายถึง การให้คำแนะนำในการเตรียมวัตถุดิบและวิธีการเลือกวัตถุดิบที่เหมาะสมกับการทำอาหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ที่ผมโปรดปรานก็คือ กระเทียม หอมแดง รากผักชี ผักชี เรียกว่าขาดไม่ได้จริงๆ นอกจากให้ความหอมแล้วยังช่วยทำให้น้ำยาของเราเข้มข้นขึ้น

(ทำอาหารยากตรงไหน: เคล็ดลับปรุงน้ำยำให้ไม่พังคามือ, วันที่ 6 ก.ค. 61)

ตัวอย่าง ไม่แนะนำชาเขียวเกรดทำขนมหรือชงเครื่องดื่มขายแบบทั่วไปในร้านเบเกอรี่ เพราะไม่หอมพอจะ
(ขนมไทยจิงเจริญ: ‘ชุมทรัพย์ท้าวทองกีบม้า’ ฝอยทองเคล้าไอศกรีมชาเขียวโรยด้วยผงมัทฉะ, วันที่ 11 ก.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัตถุดิบ ได้แก่ โปรดปรานก็คือ กระเทียม หอมแดง รากผักชี ผักชี เรียกว่าขาดไม่ได้จริงๆ ไม่แนะนำชาเขียวเกรดทำขนมหรือชงเครื่องดื่มขายแบบทั่วไปในร้านเบเกอรี่ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์และสิ่งที่ไม่พึงประสงค์เกี่ยวกับวัตถุดิบ รวมถึงเหตุผลในการแนะนำดังกล่าว

7.2 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์ หมายถึง การให้คำแนะนำในการเลือกอุปกรณ์และการใช้อุปกรณ์ระหว่างการทำอาหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง การเชีร์ปลาแบบนี้แนะนำทุกคนให้ใช้กระทะ non stick ที่มีสารเคลือบป้องกันการติดกระทะเหมาะสมมากๆ สำหรับทำเมนูจากปลา

(ทำอาหารยากตรงไหน: เชีร์ปลาให้หนังกรอบและสุกพอดี, วันที่ 22 มิ.ย. 61)

ตัวอย่าง ก่อนอบอะไรก็ตาม ต้องวอร์มเตาอบเสมอ การอุ่นเตาอบสำคัญมากกกก ใครมัวง่วนอยู่แต่กับตัว ขนมจลิมเปิดเตาอบอุ่นไว้ เมื่อถึงเวลาอบอาจไม่ได้อุณหภูมิที่ต้องการ และเป็นสาเหตุให้ขนมพัง ไม่ขึ้นฟู เนื้อเค้กเหี่ยวหดหู่ยุ่งงักไม่น่าอร่อย

(Cook to know: 5 ความพังของมือใหม่หัดอบ, วันที่ 23 มิ.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการให้คำแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์ ได้แก่ แนะนำทุกคนให้ใช้กระทะ non stick ต้องวอร์มเตาอบเสมอ การอุ่นเตาอบสำคัญมากกกก แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนแนะนำอุปกรณ์ที่เหมาะสมเพื่อทำให้ผู้อ่านปฏิบัติทำอาหารตามขั้นตอนง่ายขึ้น อีกทั้งยังปรากฏการแนะนำในการใช้อุปกรณ์โดยเน้นย้ำความสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการทำอาหาร

7.3 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรุงอาหาร หมายถึง การให้คำแนะนำในการปรุงอาหาร ซึ่งเป็นเนื้อหาสำคัญเพื่อทำอาหารตามความต้องการของผู้อ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง แต่ขอให้หันเนื้อสัตว์และเครื่องเคราเป็นชิ้นเล็กๆ เพราะสุกง่าย และเวลากินข้าวผัดจะได้ครบเครื่องในทุกคำนั่นเอง

(ทำอาหารยากตรงไหน: Master Your Fried Rice ผัดข้าวอย่างโปร, วันที่ 6 มิ.ย. 61)

ตัวอย่าง จึงควรระมัดระวังในการปรุงให้มาก ปล่อยให้ไฟแรงจนเกินไปเพราะเนื้อด้านนอกอาจสุกและไหม้ไปแล้ว แต่เนื้อด้านในอาจยังไม่สุกดี เป็นข้อควรระวังที่ต้องจำให้ขึ้นใจเลยก็ว่าได้

(Cook to know: คู่มีชีแฮลละไก่และความอร่อยขั้นสุดของแต่ละชิ้นส่วน, วันที่ 1 มิ.ย. 61)

จากตัวอย่างข้างต้นปรากฏการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรุงอาหาร ได้แก่ ขอให้หั่นเนื้อสัตว์และเครื่องเคราเป็นชิ้นเล็ก ๆ ควบคุมัตระวังในการปรุงให้มาก อย่าให้ไฟแรง แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนกล่าวถึงวิธีการหั่นเนื้อและวิธีการสุกเนื้อ โดยให้เหตุผลประกอบการแนะนำด้วย

สรุปและอภิปรายผล

1. การศึกษาทฤษฎีทางภาษาในการเขียนบทความที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co : กรณีศึกษาหมวดหมู่ “Cooking” ผลการศึกษาพบว่าผู้เขียนบทความใช้ทฤษฎีทางภาษา ทั้งหมด 7 ทฤษฎี ได้แก่ 1) การเลือกใช้ถ้อยคำแสดงทัศนะ 2) การสร้างความเป็นกันเอง 3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ 4) การกล่าวถึงปัญหา 5) การใช้ถ้อยคำโน้มน้าวหรือเชิญชวน 6) การกล่าวอ้าง และ 7) การให้คำแนะนำซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาทฤษฎีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแฟชั่นในนิตยสาร SPICY พ.ศ. 2549 ของสุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์ (2551) ทฤษฎีการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจพบว่ามีการใช้ 7 ทฤษฎีด้วยกัน คือ การใช้ระดับภาษาไม่เป็นทางการ การให้คำแนะนำ การกล่าวอ้างบุคคล การรับรองผล การกล่าวอ้างความสำคัญ การเปรียบเทียบ และการใช้จุดจับใจด้านราคา สังเกตได้ว่าผู้เขียนนิตยสาร SPICY ใช้ภาษาไม่เป็นทางการ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารเป็นวัยรุ่นหญิง ปรากฏการใช้ภาษาตรงตามกลุ่มผู้อ่านนิยมใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับการใช้ภาษาแบบกันเองที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co เนื่องจากสื่อดิจิทัลเป็นสื่อที่อยู่ในสังคมออนไลน์ ผู้อ่านจึงนิยมใช้ภาษาที่สะท้อนให้เห็นลักษณะการใช้ภาษาผ่านสื่อดิจิทัล ทั้งนี้ ทำให้การใช้ภาษาในนิตยสารดิจิทัล Krua.co ปรากฏภาษาแบบกันเอง อีกทั้ง นิตยสาร SPICY กับนิตยสารดิจิทัล Krua.co ปรากฏทฤษฎีการให้คำแนะนำเพื่อนำเสนอข้อมูลให้แก่ผู้อ่านอย่างชัดเจนและทำให้ข้อมูลมีประโยชน์ต่อผู้อ่าน แต่นิตยสาร SPICY ปรากฏการกล่าวถึงราคาซึ่งเป็นวิธีการดึงดูดใจผู้อ่านสนใจซื้อสินค้าที่ผู้เขียนนำเสนอ

นอกจากนี้ งานวิจัยของนพวัฒน์ สุวรรณช่าง (2553) ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ ผลการศึกษาพบว่าการใช้ภาษาโน้มน้าวใจมี 13 ทฤษฎี ได้แก่ การกล่าวถึงคุณสมบัติหรือสรรพคุณของสินค้าหรือบริการ การให้ข้อมูลความรู้ การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ การกล่าวถึงสิ่งพึงประสงค์ การใช้คำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์หรือศัพท์เฉพาะ การกล่าวถึงกระบวนการการทำงานของสินค้าหรือบริการ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การให้คำแนะนำ การกล่าวอ้าง การระบุกลุ่มเป้าหมาย การใช้จุดจับใจเชิงข่าว การระบุความปลอดภัย การลดราคาและการให้ของสมนาคุณหรือมีระยะเวลาส่งเสริมการขาย สังเกตได้ว่างานวิจัยของนพวัฒน์ สุวรรณช่างสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ เนื่องจากทั้งนิตยสารสุขภาพกับนิตยสารดิจิทัล Krua.co นำเสนอเกี่ยวกับอาหารที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนกล่าวถึงคุณสมบัติ ข้อมูลความรู้ สิ่งพึงประสงค์เกี่ยวกับอาหาร และยังปรากฏการแนะนำเพื่อทำให้ผู้อ่านรักษาสุขภาพโดยรับประทานอาหารที่มีคุณภาพและการกล่าวอ้างเพื่อทำให้การนำเสนอเกิดความน่าเชื่อถือ แต่นิตยสารสุขภาพเน้นโฆษณาอาหารเสริม จึงปรากฏการนำเสนอรายละเอียดของสินค้าเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านสนใจมากขึ้น

2. ผู้วิจัยพบข้อสังเกตว่าทฤษฎีการเขียนบทความที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co มีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอาหารให้แก่ผู้อ่านเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำอาหารและเป็นความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในการทำอาหารต่างๆ โดยกล่าวถึงความเป็นมาของอาหาร ประโยชน์ทางโภชนาการ นอกจากนี้ ยังมีกรให้คำแนะนำเกี่ยวกับวัตถุดิบ อุปกรณ์ และการปรุงอาหาร อันสะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนมีเจตนาในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารไม่เพียงแค่นั้นขั้นตอนในการทำอาหารเท่านั้น แต่ยังพยายามนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับการทำอาหารทุกประเด็น

นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยยังสังเกตว่า ผู้เขียนบทความมีวัตถุประสงค์ในการโน้มน้าวใจผู้อ่านโดยพยายามเปลี่ยนความคิดและทัศนคติเกี่ยวกับการทำอาหารว่าการทำอาหารเป็นเรื่องง่าย เป็นเรื่องเล็กน้อย และใครๆ ก็ทำได้ด้วยตนเอง อีกทั้งผู้เขียนยังเชิญชวนให้ผู้อ่านลงมือทำอาหาร โดยผู้เขียนมีความต้องการให้ผู้อ่านเกิดพฤติกรรมคล้ายตามสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอใน

บทความ ซึ่งสอดคล้องกับอรรถวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2554: 5) กล่าวว่า การโน้มน้าวใจมีลักษณะที่ว่าผู้โน้มน้าวใจตั้งใจจะมีอิทธิพลต่อผู้ถูกโน้มน้าวใจโดยชักจูงใจเพื่อปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเสนอ อีกทั้งผู้โน้มน้าวใจมีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของผู้ถูกโน้มน้าวใจตามความต้องการของตน และยังคงสอดคล้องกับณัฐชุตา วิจิตรจามรี (2556: 3-5) ที่กล่าวว่า การโน้มน้าวใจคือผู้ส่งสารพยายามจะมีอิทธิพลต่อทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้รับสารอย่างมีความตั้งใจ อีกทั้งการโน้มน้าวใจเป็นวัตถุประสงค์ประเภทหนึ่งของการสื่อสารโดยผู้ส่งสารต้องการปฏิกิริยาตอบสนองจากผู้รับสารและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ศึกษากลวิธีการตั้งชื่อบทความที่ปรากฏในนิตยสารดิจิทัล Krua.co เพื่อให้ให้เห็นวิธีการตั้งชื่อบทความที่ดึงดูดใจผู้อ่านสนใจติดตามอ่านบทความ

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2561). **การวิเคราะห์ข้อความ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐชุตา วิจิตรจามรี. (2556). **การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทักษิณา ชัยอิทธิพรวงศ์. (2560). **การออกแบบและผลิตนิตยสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สู่สื่อดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวัฒน์ สุวรรณช่าง. (2553). **การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยาภา ลีวีระชัย. (2548). **การศึกษาเชิงปริจเฉทวิเคราะห์แบบทดสอบในนิตยสารไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวรรณ สุขใส. (2551). **ลักษณะเด่นของงานเขียนนำเที่ยวต่างประเทศในนิตยสารท่องเที่ยว ภาษาไทย พ.ศ. 2549**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา จิระติกาล. (2550). **การใช้ภาษาโน้มน้าวใจในโฆษณาเครื่องสำอางสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชายปี พ. ศ. 2549**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์. (2551). **กลวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแฟชั่นในนิตยสาร SPICY พ.ศ. 2549**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถวรรณ ปิลันธน์โอวาท. (2554). **การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Maslow, Abraham H. (1998). **Maslow on management**. New York: Wiley.

อุปสรรคที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์

The Metaphors used in THE FACE THAILAND

วิภาดา รัตนติลก ณ ภูเก็ต¹วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปสรรคที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่นที่ 1-3 จากเว็บไซต์ www.youtube.com รวมทั้งสิ้น 39 ตอน

ผลการวิจัยพบว่า ถ้อยคำอุปสรรคที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์สะท้อนมโนอุปสรรค 20 มโนอุปสรรค ได้แก่ [รายการเดอะเฟซไทยแลนด์ คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษา], [เมนเทอร์ คือ แม่], [ทีมแข่งขัน คือ ครอบครัว], [ผู้เข้าแข่งขัน คือ ลูก], [ผู้เข้าแข่งขัน คือ พืชผล], [ผู้เข้าแข่งขัน คือ วัตถุสิ่งของ], [ผู้เข้าแข่งขัน คือ อาหาร], [โอกาสของผู้เข้าแข่งขัน คือ สิ่งมีค่า], [ประสบการณ์ของผู้เข้าแข่งขัน คือ พืชผล], [ความสามารถของผู้เข้าแข่งขัน คือ เครื่องมือ], [ความกลัวของผู้เข้าแข่งขัน คือ วัตถุสิ่งของ], [ชีวิตของผู้เข้าแข่งขัน คือ การเดินทาง], [เวลาในการแข่งขัน คือ สิ่งมีค่า], [การแข่งขัน คือ การทำสงครามหรือการต่อสู้], [ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน คือ สิ่งไร้ค่า], [ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน คือ คนไร้ความสามารถหรือคนตาย], [สติ คือ วัตถุสิ่งของ], [ประสบการณ์ คือ วัตถุสิ่งของ], [ใจ คือ สสาร] และ [ผู้ชายหรือนายแบบ คือ อาหาร] มโนอุปสรรคดังกล่าวมีหน้าที่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดความคิด ด้านบุคคลสัมพันธ์ และด้านการเรียบเรียงความ

คำสำคัญ: อุปสรรค มโนอุปสรรค รายการเดอะเฟซไทยแลนด์

Abstract

This article aimed to analyze the metaphorical expressions used in THE FACE THAILAND. Data were collected from THE FACE THAILAND Seasons 1-3 broadcasted on www.youtube.com, a total of 39 episodes.

The research found that the metaphorical expressions used in THE FACE THAILAND reflected 20 conceptual metaphors as follows. [THE FACE THAILAND is a school or an educational institution.] [A mentor is a mother.] [Team is a family.] [Contestants are children.] [Contestants are crops.] [Contestants are objects.] [Contestants are food.] [Contestants' opportunity is preciousness.] [Contestants' experience is a crop.] [Contestants' ability is a tool.] [Contestants' fear is an object.] [Contestants' life is traveling.] [The time of competition is preciousness.] [The competition is a war or a fight.] [The poor performance of the contestants is worthlessness.] [The poor performance of the contestants is an incompetent person or a dead person.] [Consciousness is an object.] [Experience is an object.] [Heart is matter] [Male or male models are food.] The metaphors served three functions, including ideational function, interpersonal function and textual function.

Keywords: metaphor, conceptual metaphor, THE FACE THAILAND TV Program

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

เดอะเฟซไทยแลนด์ (THE FACE THAILAND) เป็นรายการเรียลลิตี³ คันทานางแบบและนักแสดงหน้าใหม่ของประเทศไทยที่ยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องทุกซีซั่น (มติชนสุดสัปดาห์, 2560) นอกจากเกมการแข่งขันที่ท้าทายความสามารถของทั้งเมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขันแล้ว ภาษาที่เมนเทอร์⁴ เลือกใช้ปะทะและเชือดเฉือนคารมก็ได้รับความสนใจกลายเป็นคำหรือวลีที่ได้รับความนิยม อาทิ #Strong #พีไม่ได้มาเล่น ๆ #ตื่นค่ะ #แม่ก็คือแม่

คำและวลีดังกล่าวช่วยสร้างและเพิ่มกระแสความนิยมจนทำให้รายการเดอะเฟซไทยแลนด์เป็นที่กล่าวถึงในสังคมวงกว้าง นอกจากนี้ถ้อยคำอื่น ๆ ที่เมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขันใช้ปฏิสัมพันธ์ในรายการก็น่าสนใจไม่น้อยไปกว่ากัน หากพิจารณาถ้อยคำภาษาตลอดรายการการแข่งขันจะเห็นว่าเมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขันใช้ถ้อยคำอุปสรรคเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดและลำดับความคิดของตน การสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างเมนเทอร์ ผู้เข้าแข่งขัน รวมถึงการสื่อสารกับผู้ชมรายการ และเมื่อการสื่อสารเหล่านี้ปรากฏในบริบทของรายการแบบเรียลลิตีซึ่งเป็นสถานการณ์การสื่อสารที่เกิดขึ้นจริงก็ยิ่งจะทำให้การศึกษาถ้อยคำอุปสรรคในรายการดังกล่าวน่าสนใจ เพราะเป็นการสะท้อนรูปแบบภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าผู้ศึกษาอุปสรรคในภาษาไทยไว้แล้วจำนวนหนึ่งไม่ว่าจะเป็นการศึกษาอุปสรรคในข่าวกีฬา ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ หรือการศึกษาอุปสรรคในปริศนาอื่น ๆ เช่น หนังสือธรรมะ หนังสือแนะนำการดำเนินชีวิต บทเพลง นวนิยาย บล็อก และห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการศึกษาอุปสรรคที่ใช้ข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ การศึกษาอุปสรรคดังกล่าวมีการใช้มุมมองทางภาษาศาสตร์ปริชาหรือภาษาศาสตร์ปริชาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา และบางงานวิจัยใช้ทั้งกรอบแนวคิดทางภาษาศาสตร์ปริชาและวัจนปฏิบัติศาสตร์ในการศึกษา นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของศุภชัย ตีระวิชัย (2561) ที่สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาอุปสรรคเชิงมโนทัศน์ในภาษาไทยไว้อย่างครอบคลุม แต่ไม่พบว่ามีผู้ศึกษาอุปสรรคที่ใช้ในรายการเรียลลิตีโชว์ไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอุปสรรคที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ซึ่งเป็นรายการเรียลลิตีโชว์หนึ่งที่ได้รับนิยามมากในสังคมไทยเพื่อสะท้อนให้เห็นความคิดและมุมมองต่างๆผ่านการใช้ภาษาจริงของผู้ใช้ภาษาที่อยู่ในบริบทของเกมการแข่งขัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปสรรคที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่นที่ 1-3 จากเว็บไซต์ www.youtube.com ที่ได้รับรวบรวมข้อมูลรายการดังกล่าวไว้ทั้งหมด โดยจะศึกษาการใช้ถ้อยคำอุปสรรคในทุกช่วงของรายการที่อยู่ในบริบทของเกมการแข่งขัน ยกเว้นช่วงที่เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับชีวิตของผู้เข้าแข่งขันจะไม่นำมาศึกษา รวมทั้งไม่ศึกษาถ้อยคำอุปสรรคที่กลายเป็นสำนวนแล้วในปัจจุบัน เช่น ม้ามีดี กินชาติ ผากตัว อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ใช้ศึกษาคั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 39 ตอน

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

³ รายการเรียลลิตี (reality show) เป็นรายการโทรทัศน์รูปแบบหนึ่งที่มีกล้องติดตามถ่ายทำอย่างใกล้ชิด เน้นความสมจริง และไม่มีการเขียนบท ทั้งนี้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรายการจะอยู่ภายใต้สถานการณ์แวดล้อมที่ผู้ผลิตรายการกำหนด (อรยา จินตพานิชการ, 2548: 19-20; จันทิมา สว่างลาภ, 2556: 1; วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ และวิภาดา รัตนติลก ณ ภูเก็ต, 2561)

⁴ เมนเทอร์ (mentor) คือผู้ให้คำปรึกษา (Oxford Dictionary, 2019) ซึ่งในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ (THE FACE THAILAND) จะมีเมนเทอร์หรือผู้ให้คำปรึกษาผู้เข้าแข่งขันอยู่ในแต่ละทีม (วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ และวิภาดา รัตนติลก ณ ภูเก็ต, 2561)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ แนวคิดเรื่องอุปลักษณ์ (metaphor) ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือทางวรรณศิลป์ที่ใช้ในการสร้างสุนทรียภาพให้แก่งานประพันธ์เท่านั้น แต่อุปลักษณ์ยังสะท้อนการกระทำและความคิดของมนุษย์ผ่านภาษาที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ดังที่ Lakoff and Johnson (1980) เรียกว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (conceptual metaphor)

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เป็นกระบวนการทางภาษาศาสตร์ปริชานที่มีการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งหนึ่งนำมาเปรียบเทียบกับอีกสิ่งหนึ่งมาจากความหมายที่แตกต่างกัน ถ้อยคำที่มนุษย์ใช้แสดงการเปรียบเทียบเรียกว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ (metaphorical expressions) ซึ่งจะสะท้อนความคิดเชิงเปรียบเทียบในระบบการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาเรียกว่า มโนอุปลักษณ์ (conceptual metaphor) ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกันได้ (Lakoff and Johnson, 1980: 3-9) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกันนั้น Kövecses (2002: 4-9) เรียกว่า กระบวนการถ่ายโยงความหมาย ซึ่งประกอบด้วยวงความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบ (source domain) ถ่ายโยงความหมายไปทางความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain) อย่างไรก็ตาม แม้ว่า Lakoff and Johnson (1980) จะเน้นว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ส่วนใหญ่จะเป็นถ้อยคำที่มนุษย์ใช้สื่อสารกันทั่วไปในชีวิตประจำวัน โดยที่อาจจะไม่รู้ตัวว่าตนกำลังใช้อุปลักษณ์อยู่ แต่ Gibbs (1994: 7) และ Kövecses (2002: 47) ต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้อยู่ในนวนิยายหรือบทประพันธ์ต่างๆก็ตาม นับว่าเป็นอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาในสังคมวัฒนธรรมนั้นๆได้เช่นเดียวกัน

แนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวคิดที่นักภาษาศาสตร์หรือนักภาษาศาสตร์ปริชานใช้ศึกษาอุปลักษณ์ แต่อุปลักษณ์ยังสามารถศึกษาในมุมมองทางวินปฏิบัติศาสตร์ได้อีกด้วย ดังที่ Goatly (1997 อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 106-107) ได้ศึกษาหน้าที่ของอุปลักษณ์ไว้โดยใช้แนวคิดเรื่องหน้าที่ทางสังคมของภาษาที่ Michael Halliday เสนอไว้มาเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มหน้าที่ของอุปลักษณ์ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ด้านถ่ายทอดความคิด เช่น การเติมช่องว่างในคลังคำ การอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมและเป็นแบบจำลอง การกำหนดมุมมองใหม่ หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ เช่น การแสดงอารมณ์ความรู้สึก การสร้างความสนิทสนมหรือสร้างอารมณ์ขัน และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ เช่น การเรียบเรียงเนื้อความให้เกิดสัมพันธ์ภาพช่วยให้จดจำง่าย จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวทางในการศึกษาอุปลักษณ์ที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเรื่องอุปลักษณ์และหน้าที่ของอุปลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่นที่ 1-3 ที่มีการบันทึกเทปไว้ในเว็บไซต์ www.youtube.com เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ถ่ายทอดถ้อยคำจากรายการที่มีการบันทึกเทปไว้ จากนั้นได้จำแนกถ้อยคำที่ใช้อุปลักษณ์ออกจากถ้อยคำอื่นๆที่ไม่ได้ใช้อุปลักษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สื่อมโนทัศน์ต่างๆ แล้วนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ จากนั้นจึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษาข้อมูลในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ทั้งหมด 3 ซีซั่นทำให้พบว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์สะท้อนมโนอุปลักษณ์ได้ 20 มโนอุปลักษณ์ โดยมีรายละเอียดแต่ละมโนอุปลักษณ์ดังนี้

1. [รายการเดอะเฟซไทยแลนด์ คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษา] พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ผู้พูดหรือ ผู้ร่วมเหตุการณ์การสื่อสาร ได้แก่ พิธีกร เมนเทอร์ กรรมการ และผู้เข้าแข่งขันใช้เพื่อสื่อความหมายถึงตัวรายการ ได้แก่ ศิษย์ สอน

บททดสอบ การทดสอบ การเรียนรู้ ทำการบ้าน โจทย์ ห้องเรียน เด็กหลังห้อง เพื่อสะท้อนมโนทัศน์ว่ารายการเดอะเฟซไทยแลนด์ไม่ได้เป็นเพียงรายการเกมการแข่งขัน แต่รายการเดอะเฟซไทยแลนด์เป็นโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีทั้งผู้เรียน ผู้สอน มีแบบฝึกหัดหรือบททดสอบต่างๆ ดังตัวอย่างที่ (1) เราเป็น เขาเรียกว่าอะไร **ศิษย์เก่า ศิษย์ใหม่** ไม่เป็นไร เดี่ยวเราจะช่วย**สอน** ที่มาข่าวว่าเกมนี้เล่นยังไง เกมนี้พี่ยังไม่เคยเล่นไม่เป็นไร เดี่ยวน้องสองคนจะช่วย**สอน**ค่ะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) หรือในตัวอย่างที่ (2) เดี่ยวเรายังไม่บอกว่าการ**ทดสอบ**มาสเตอร์คลาสวันนี้คืออะไร **โจทย์**ก็คือว่าเราจะมาส่งคุณที่ด้านหน้า (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 3) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[โรงเรียนหรือสถานศึกษา]		[รายการเดอะเฟซไทยแลนด์]
สถานศึกษา/ห้องเรียน	—————>	ตัวรายการ
ครู/อาจารย์	—————>	เมนเทอร์
นักเรียน/นักศึกษา	—————>	ผู้เข้าแข่งขัน
แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ	—————>	กิจกรรมในแต่ละช่วงของรายการ

2. [เมนเทอร์ คือ แม่] พบถ้อยคำอุปลักษณ์ว่า “แม่/คุณแม่” ที่สื่อความหมายถึงเมนเทอร์ ซึ่งโดยปกติแล้วคำว่าเมนเทอร์มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ว่า mentor ที่มีความหมายว่า ครู อาจารย์ หรือผู้ให้คำปรึกษา แต่ในบริบทของรายการซึ่งเป็นเกมการแข่งขัน ผู้เข้าแข่งขันเปรียบเมนเทอร์ของตัวเองว่าเป็นแม่ซึ่งจะสามารถเลี้ยงดู ปกป้อง อบรม สั่งสอน คอยให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ผู้เข้าแข่งขันได้ ดังตัวอย่างที่ (3) พี่หญิงอะ เรื่องสอนไม่ต้องพูดนะ **คุณแม่**ของหนูอะ เลิศอยู่แล้ว (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 9) หรือตัวอย่างที่ (4) **คุณแม่**มาแล้ว ทุกอย่างจะต้องดีขึ้น (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 2) นอกจากนี้มีอุปลักษณ์ดังกล่าวยังใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์เมนเทอร์ฝ่ายตรงข้ามได้อีกด้วย ดังตัวอย่างที่ (5) เป็น**แม่**อะไรก็ไม่รู้ รักลูกไม่เท่ากัน (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 5) และตัวอย่างที่ (6) เดี่ยวนะคะน้องๆ กอด**แม่**น้องๆไว้แน่นๆคะ อาทิตย์หน้าเหลือทีมละคนคะ น้องจะได้รู้ว่า**แม่**น้องจะฆ่าใครออก (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 11) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[แม่]		[เมนเทอร์]
ผู้ที่คอยอบรมสั่งสอน ปกป้อง และเลี้ยงดู	—————>	เมนเทอร์
ผู้ที่คอยช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้	—————>	เมนเทอร์
ผู้ที่มีพระคุณ	—————>	เมนเทอร์
ผู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ปกป้อง และเลี้ยงดู	—————>	ผู้เข้าแข่งขัน

3. [ทีมแข่งขัน คือ ครอบครัว] พบถ้อยคำอุปลักษณ์ว่า “ครอบครัว/แฟมิลี (family)” ที่สื่อความหมายถึงทีมแข่งขัน โดยที่ทีมแข่งขันในรายการประกอบไปด้วย 3 ทีม ดังนั้นรายการเดอะเฟซไทยแลนด์จะประกอบไปด้วย 3 ครอบครัวที่มาเล่นเกมเพื่อพิชิตให้ลูกในครอบครัวของตัวเองได้รับตำแหน่งเดอะเฟซไทยแลนด์ ดังตัวอย่างที่ (7) อยากให้น้องมาอยู่ทีมบี มาเป็น**แฟมิลี**เดียวกัน (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) หรือตัวอย่างที่ (8) ถึงแม้ว่าจะจบแล้ว ทีมลูกเกิดไม่ใช่แค่ทีม เราเป็น**ครอบครัว**เดียวกัน (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 1) อย่างไรก็ตาม เมนเทอร์มักใช้อุปลักษณ์ดังกล่าวในการโน้มน้าวให้ผู้เข้าแข่งขันมาอยู่ในทีมของตนแล้วใช้สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เข้าแข่งขันทีมของตน ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[ครอบครัว]		[ทีมแข่งขัน]

กลุ่มคนที่ผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกัน

เมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขัน

กลุ่มคนที่คอยช่วยเหลือและแก้ปัญหาาร่วมกัน

เมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขัน

4. **[ผู้เข้าแข่งขัน คือ ลูก]** พบถ้อยคำอุปมาอุปไมยว่า “ลูก/ลูกสาว” ที่สื่อความหมายถึงผู้เข้าแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (9) หนูจะได้กลับมา**ลูก** (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 2) หรือตัวอย่างที่ (10) ทำได้ ทำได้ **ลูกสาว**แม่ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 3) นอกจากนี้ยังพบว่าอุปมาอุปไมยดังกล่าวใช้เพื่อสื่อความรู้สึกของเมนเทอร์ที่มีต่อผู้เข้าแข่งขันในทีมของตน ดังตัวอย่างที่ (11) การตี**ลูก**ตัวเองเนี่ย มันเจ็บ แต่มันให้อะไรเค้า มันให้เค้าได้เรียนรู้ความเจ็บ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 8) และใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์เมนเทอร์ฝ่ายตรงข้ามได้อีกด้วย ดังตัวอย่างที่ (12) วันนี้นมันทำให้เห็นเลยนะว่าไม่ได้ทำเพื่อ**ลูก** ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดใจความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[ลูก]

ผู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ปกป้อง และเลี้ยงดู

ผู้ที่อบรมสั่งสอน ปกป้อง และเลี้ยงดู

วงความหมายปลายทาง

[ผู้เข้าแข่งขัน]

ผู้เข้าแข่งขัน

เมนเทอร์

5. **[ผู้เข้าแข่งขัน คือ พืชผล]** พบถ้อยคำอุปมาอุปไมยว่า “สด, ช้ำ, ดอกไม้, เมล็ด” ที่สื่อความหมายถึงผู้เข้าแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (13) มันใจกับ**หน้าสด**ตัวเอง 99% ค่ะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) เพื่อใช้สื่อความหมายว่าใบหน้าของผู้เข้าแข่งขันดูสวย สดใส แม้ว่าอาจจะไม่ได้มีการแต่งหน้า ส่วนตัวอย่างที่ (14) เราเห็นเขาจน**ช้ำ**อะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) เพื่อสื่อความหมายถึงผู้เข้าแข่งขันที่เมนเทอร์พบเห็นอยู่บ่อยๆ ถูกใช้งานบ่อยๆ เหมือนกับพืชผลที่มีรอยฟกช้ำ และในตัวอย่างที่ (15) กว่าที่เราจะมาถึงจุดนี้ได้เนี่ย น้องๆทุกคนเนี่ยก็เหมือน**ดอกไม้** ตอนแรกมันก็**เป็นเมล็ด**กำหนึ่ง มันก็เป็น**เมล็ด**ที่มาจากต่างจังหวัดไม่รู้อะไร (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 12) เพื่อใช้วิพากษ์วิจารณ์พัฒนาการด้านรูปร่างหน้าตา บุคลิกลักษณะ และพฤติกรรมของผู้เข้าแข่งขัน ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดใจความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[พืชผล]

ความสดใหม่

ริ้วรอยฟกช้ำ

เมล็ดพันธุ์และการออกดอกออกผล

การเจริญเติบโตของพืชผล

วงความหมายปลายทาง

[ผู้เข้าแข่งขัน]

รูปร่างหน้าตาของผู้เข้าแข่งขัน

การปรากฏตัวบ่อยๆ ของผู้เข้าแข่งขัน

ผู้เข้าแข่งขัน

พัฒนาการของผู้เข้าแข่งขัน

6. **[ผู้เข้าแข่งขัน คือ วัตถุสิ่งของ]** พบถ้อยคำอุปมาอุปไมยว่า “ปิ่น ประดิษฐ์, ไม้แขวนเสื้อ สะดุดตา แข็ง กำแพง อ่อน แฉง ประกาย เปล่งประกาย ดาว” ที่สื่อความหมายถึงผู้เข้าแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (16) เมนเทอร์ที่ได้จะสอนพวกเรา **ปิ่น**และ**ประดิษฐ์**พวกเรามากที่สุด (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) เพื่อแสดงให้เห็นความสามารถของเมนเทอร์ที่จะสร้างหรือทำให้ผู้เข้าแข่งขันทีมของตนมีผลงานที่ดีและโดดเด่นได้ หรือในตัวอย่างที่ (17) คุณเป็น**ไม้แขวนเสื้อ** คุณต้องสามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่เรื่อยๆ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 3) เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าแข่งขันจะต้องรู้จักปรับตัวแล้วพร้อมที่จะรับมือใน สถานการณ์การเดินแบบและการถ่ายแบบ ส่วนตัวอย่างที่ (18) หน้าเขาดูเหมือน**กำแพง**อะ มัน**แข็ง**มากเลย (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 11) และตัวอย่างที่ (19) ถ้าให้คริสคิด คริสรู้สึกว่าการชวัญ**อ่อน**ที่สุด (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 13) เพื่อวิพากษ์วิจารณ์รูปร่างหน้าตา บุคลิกและความสามารถของผู้เข้าแข่งขันที่ยังบกพร่องอยู่ นอกจากนี้ ตัวอย่างที่ (20) พี่ว่าสวยที่สุดตั้งแต่เข้ารอบมาเลย พี่**สะดุดตา** (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันเป็นวัตถุสิ่งของที่สวยงาม โดดเด่น จนทำให้เมนเทอร์ต้องหยุดชะงัก ส่วนตัวอย่างที่ (21) สกายดู **Luxury ดูแพงดี** (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 8) ตัวอย่างที่ (22) พี่จะให้โอกาสหนู**เปล่งประกาย**อีกครั้งนึงนะคะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 9) ตัวอย่างที่ (23)

มันเหมือน**ดาว**กับ**ดาว**มาชนกันอะ แต่ว่า**ดาว**ดวงไหนมันจะอยู่ได้อย่างจี (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 11) เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าแข่งขันเป็นวัตถุดิบของที่ดูดีมีมูลค่า ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[วัตถุดิบของ]

- ผู้สร้างหรือผู้ประดิษฐ์วัตถุดิบของ →
- ชนิดของวัตถุดิบของ →
- คุณภาพของวัตถุดิบของ →
- มูลค่าของวัตถุดิบของ →

วงความหมายปลายทาง

[ผู้เข้าแข่งขัน]

- เมนเทอร์
- ผู้เข้าแข่งขันแต่ละคน
- ความรู้ความสามารถของผู้เข้าแข่งขัน
- ความสามารถอันโดดเด่นและความงามของผู้เข้าแข่งขัน

7. **[ผู้เข้าแข่งขัน คือ อาหาร]** พบถ้อยคำอุปลักษณ์ว่า “เผ็ด, แซ่บ, เปรี้ยว, หวาน, ทูกรรสชาติ” ที่สื่อความหมายถึงผู้เข้าแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (24) ก็น่าสนใจคะ สวยทั้งคู่ คนละแบบ คนละสไตล์ อีกคนหนึ่ง**หวาน** อีกคนหนึ่ง**เปรี้ยว** (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) หรือในตัวอย่างที่ (25) หน้า**เผ็ด**มาก หน้า**เผ็ด**มาก (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 4) เพื่อวิพากษ์วิจารณ์รูปร่างหน้าตา การเดินแบบหรือการทำผลงานของผู้เข้าแข่งขัน ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[อาหาร]

- รสชาติของอาหาร →
- การปรุงแต่งรสชาติของอาหาร →
- ความยั่วยวนหรือความดึงดูดใจของอาหาร →

วงความหมายปลายทาง

[ผู้เข้าแข่งขัน]

- รูปร่าง บุคลิก และความสามารถของผู้เข้าแข่งขัน
- การเดินแบบหรือการทำผลงานของผู้เข้าแข่งขัน
- ผู้เข้าแข่งขัน

8. **[โอกาสของผู้เข้าแข่งขัน คือ สิ่งมีค่า]** พบถ้อยคำอุปลักษณ์ว่า “ให้โอกาส, มีโอกาส, หาโอกาส, ขอโอกาส, ได้รับโอกาส, ได้โอกาส, คว่าโอกาส, ทิ้งโอกาส” ที่สื่อความหมายว่าโอกาสของผู้เข้าแข่งขันเป็นวัตถุดิบของอันมีค่าและมีความสำคัญที่จะทำให้ผู้เข้าแข่งขันได้รับชัยชนะ โอกาสจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เข้าแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (26) พวกคุณ**มีโอกาส**เดียวที่จะทำให้เมนเทอร์ประทับใจ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) นอกจากนี้อุปลักษณ์ดังกล่าวเมนเทอร์ยังใช้เพื่อตักเตือนผู้เข้าแข่งขันได้อีกด้วย ดังตัวอย่างที่ (27) มันทันนี่เป็นเด็กคนหนึ่ง**ที่มีโอกาส**มากกว่าคนอื่นอีก เพราะว่าหลุดไปจากเกมนี้แล้วแล้วที่ดึงกลับเข้ามา แต่กลับกลายเป็นทำให้รู้สึก**ว่าไม่คว่าโอกาส**ครั้งที่สองที่น้องได้ไปแล้ว...แล้วน้องยัง**มีโอกาส**ที่จะกลับตัวเวลา**โอกาสมันมา** น้องต้อง**คว่า**เอาไว้ แล้วทำให้มันดีที่สุด **อย่าทิ้งโอกาส**นี้ไป อย่าทำให้คนที่**ให้โอกาส**น้องเสียใจ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 12) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[สิ่งมีค่า]

- ลักษณะและคุณค่าของสิ่งมีค่า →
- การได้มาและการได้ครอบครองสิ่งมีค่า →
- การไม่เห็นคุณค่าของสิ่งมีค่า →

วงความหมายปลายทาง

[โอกาสของผู้เข้าแข่งขัน]

- โอกาส
- การได้รับโอกาส
- การละทิ้งโอกาส

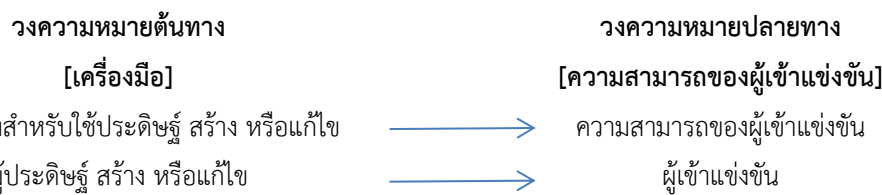
9. **[ประสบการณ์ของผู้เข้าแข่งขัน คือ พิษผล]** พบถ้อยคำอุปลักษณ์เพียงหนึ่งเดียวที่ว่า “เก็บเกี่ยวประสบการณ์” ที่สื่อความหมายว่าผู้เข้าแข่งขันจำเป็นต้องสั่งสมและรวบรวมประสบการณ์เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ดังตัวอย่างที่ (28) อยาก**เก็บเกี่ยวประสบการณ์**เยอะๆ อยาก**เก็บเกี่ยว**กับที่ลูกเกิดให้มากที่สุดอะคะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 1) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

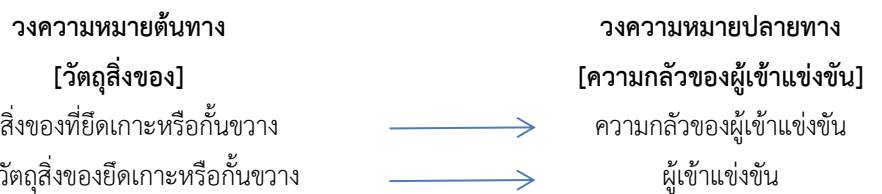
วงความหมายปลายทาง

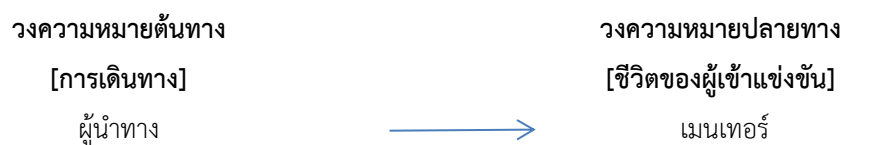
10. [ความสามารถของผู้เข้าแข่งขัน คือ เครื่องมือ] พบถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “มีของ, แก้ปัญหา, แก้สถานการณ์” ที่สื่อความหมายถึงความสามารถของผู้เข้าแข่งขัน โดยเปรียบเทียบความสามารถของผู้เข้าแข่งขันเป็นเครื่องมือที่จำเป็นจะต้องมีเพื่อไว้แสดงความสามารถให้ผู้อื่นได้เห็น หรือใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ ดังตัวอย่างที่ (29) สำหรับปาร์ค แวบแรกที่พีเห็น ที่หนูเดินเข้ามาในห้องตั้งแต่วันแรกที่เราเจอกัน หนูมี หนูมีของทั้งหมดเลยคะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 2) หรือในตัวอย่างที่ (30) ครั้งนี้ให้มันเป็นประสบการณ์ของน้อง ๆ ก็แล้วกัน แล้วไปช่วยแก้สถานการณ์ให้มันดีขึ้นด้วย (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 3) และตัวอย่างที่ (31) ที่เหลือตรงนั้นก็คงเป็นเรื่องของไหวพริบปฏิภาณเขาที่จะแก้ปัญหาตรงนั้น (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 4) อุปสรรคดังกล่าวเป็นอุปสรรคที่เมนเทอร์ใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ความสามารถและปฏิภาณไหวพริบของผู้เข้าแข่งขัน ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดความหมายได้ดังนี้

11. [ความกลัวของผู้เข้าแข่งขัน คือ วัสดุสิ่งของ] พบถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “กำแพงความกลัว, สลัดความกลัว, นอต” ที่สื่อความหมายถึงผู้เข้าแข่งขันที่มีความกลัวมาเกาะกุมหรือกั้นขวางไว้อยู่ ดังตัวอย่างที่ (32) เทียร์คิดว่ามีความสามารถอยู่ในตัวเอง แต่ตอนนี้มีกำแพงกั้นไว้ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 6) หรือในตัวอย่างที่ (33) ครั้งหน้าที่เราแข่งขันต้องไม่มีนอตตัวนี้ นอตที่เรียกว่า fear อุปสรรคดังกล่าว เมนเทอร์ใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ผู้เข้าแข่งขันที่มีความกลัวมากกั้นขวางจนไม่สามารถทำผลงานออกมาได้ดี ทั้งๆที่ตัวเองมีความสามารถ ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดความหมายได้ดังนี้

12. [ชีวิตของผู้เข้าแข่งขัน คือ การเดินทาง] พบถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “ก้าวเดิน, ไม่ถอย, เส้นทาง, เป้าหมาย, กราฟชีวิต” เพื่อสื่อความหมายถึงชีวิตของผู้เข้าแข่งขันที่จะต้องมีความมุ่งมั่น แต่จะไม่หยุดอยู่กับที่ ต้องพัฒนาตัวเอง เพื่อไปสู่ความสำเร็จ นั่นคือการที่ได้เป็นเดอะเฟซไทยแลนด์ โดยมีเมนเทอร์เป็นผู้นำทางไปสู่ความสำเร็จ ดังตัวอย่างที่ (34) น้องคะ พี่ได้ซีซั่นแรก เด็กของพีชนะ หนูอยากไปเส้นทางไหน พี่พาหนูไปได้ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 1) หรือในตัวอย่างที่ (35) จะพาฮาน่าไปใน goal ในจุดเป้าหมายที่ฮาน่าต้องการ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 1) อุปสรรคดังกล่าว เมนเทอร์ใช้เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เข้าแข่งขันเข้ามาอยู่ในทีมของตน นอกจากนี้อุปสรรคดังกล่าวยังใช้เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เข้าแข่งขันที่ไม่สามารถไปสู่ความสำเร็จเป็นเดอะเฟซไทยแลนด์ได้ แต่ก็ไม่ละความพยายาม ดังตัวอย่างที่ (36) อายากขอโทษที่เกิดที่ปาร์คไม่สามารถกลับไปได้ แต่เราก็คงต้องมีชีวิตที่ก้าวเดินต่อไป ... หนูขอบคุณทุกกำลังใจที่ทุกคนส่งมาให้หนู หนูจะสู้ต่อไป หนูจะไม่ถอย (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 6) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดความหมายได้ดังนี้

ผู้เดินทางและผู้ร่วมเดินทาง	→	ผู้เข้าแข่งขัน
เส้นทาง	→	ระยะเวลาของการแข่งขัน
จุดหมายปลายทาง	→	ความสำเร็จหรือชัยชนะ

13. [เวลาในการแข่งขัน คือ สิ่งมีค่า] พบถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “หมดเวลา, จับเวลา, เหลือเวลา, มีเวลา, ใช้เวลา, เสียเวลา” เพื่อสื่อความหมายถึงเวลาในการแข่งขันว่าเป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับผู้เข้าแข่งขัน ดังนั้นผู้เข้าแข่งขันจึงจะต้องรู้จักบริหารจัดการเวลาให้เหมาะสม ดังตัวอย่างที่ (37) ส่วนหนึ่งซึ่งารู้สึกว่ามั่นใจทำให้เสียเวลาไปหน่อย (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 2) หรือในตัวอย่างที่ (38) ไม่เหลือเวลาแล้ว (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 13) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[สิ่งมีค่า]		[เวลาในการแข่งขัน]
ลักษณะและคุณค่าของสิ่งมีค่า	→	เวลา
การได้มาและครอบครองสิ่งมีค่า	→	ระยะเวลาตามกำหนดของรายการ
ผู้ใช้สิ่งมีค่า	→	ผู้เข้าแข่งขัน
การปล่อยเวลาหมดไป	→	การบริหารจัดการเวลาไม่ดีพอของเมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขัน

14. [การแข่งขัน คือ การทำสงครามหรือการต่อสู้] พบถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “ฆ่า, ไฟท์ (fight), ลู้, ตาย, เชือด, รบ, ฟาด, ตัด, ขยี้, รุม, ชน, เฉือน, เคาะ, ทบ, ตี, แวงกัด, ล้างแค้น, พลัง, สงคราม, กลยุทธ์, เปิดศึก, นักรบ, นักสู้, ห้องเชือด, สังเวียน เป็นต้น ดังตัวอย่างที่ (39) ทีมเราต้องชนะ เพราะตอนนี้มีสองทีมที่กำลังรอที่จะเชือดเราอยู่ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 8) หรือในตัวอย่างที่ (40) ใครจะเกลียดเรา เนี่ยอานะ หมั่นไส้โน่นนั่นนี่ ปล่อยเค้าไปเลย ฆ่าคือฆ่า ใครตายข้างมัน (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 2) เพื่อแสดงให้เห็นว่าเกมการแข่งขันในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์เสมือนว่าผู้เข้าแข่งขันและเมนเทอร์จะต้องทำสงครามหรือต่อสู้กับฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะและความสำเร็จ นั่นคือการได้เป็นเดอะเฟซไทยแลนด์ นอกจากนี้อุปสรรคดังกล่าวยังใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์หรือข่มขวัญฝ่ายตรงข้ามได้อีกด้วย ดังตัวอย่างที่ (41) อย่างมัวเอาเวลาที่สอนเด็กมานั่งฟัดกันเรื่อยเปื่อยนะคะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 2) หรือในตัวอย่างที่ (42) ไม่รู้สิ ปิศาจแดงไม่กล้าเปิดศึกกับพีรีเปล่า (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 2) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[การทำสงครามหรือการต่อสู้]		[การแข่งขัน]
สงคราม	→	การแข่งขันในรายการ
ศัตรู	→	ทีม/ฝ่ายตรงข้าม
อาวุธ/วิธีการต่อสู้หรือทำสงคราม	→	ความสามารถที่ใช้ในการแข่งขัน และการข่มขวัญทีม/ฝ่ายตรงข้าม
ชัยภูมิ/สถานที่ทำสงครามหรือต่อสู้	→	รายการเดอะเฟซไทยแลนด์
ลานประหาร	→	ห้องคำ/ห้องคัดออก

15. [ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน คือ สิ่งไร้ค่า] พบถ้อยคำอุปสรรคเพียงคำเดียวว่า “ขยะ” ที่สื่อความหมายถึงผลงานของผู้เข้าแข่งขันที่ทำได้ไม่ดีเปรียบเสมือนสิ่งของไร้ค่า ไม่น่าชื่นชม ดังตัวอย่างที่ (43) การ present คำ คือไม่รู้ว่าจะดูหมวก คือจะดูรองเท้า หรือคือจะดูถุงมือ หรือดู คือคือไม่เห็นกระเป๋าเค้าเลยอะ คือมัน maximum จนทำให้ทุกอย่าง

กลายเป็น**ขยะ** (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 2) อุปลักษณดังกล่าวนำมาใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของผู้เข้าแข่งขันที่ทำได้ไม่ดี ไม่น่าชื่นชม และไม่ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[สิ่งไร้ค่า]

สิ่งของที่ไม่ต้องการ

สิ่งที่ใช้การไม่ได้

วงความหมายปลายทาง

[ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน]

ผลงานของผู้เข้าแข่งขัน

ผู้เข้าแข่งขัน

16. **[ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน คือ คนไร้ความสามารถหรือคนตาย]** พบถ้อยคำอุปลักษณว่า “ง่อย, คนพิการ, ไม่สมประกอบ, ศพ, ขอมบี้, หุ่นยนต์” ที่สื่อความหมายถึงผลงานของผู้เข้าแข่งขันที่ทำได้ไม่ดีเปรียบเสมือนคนที่ไร้ความสามารถหรือคนพิการที่ไม่สมประกอบ ใช้การไม่ได้ รวมทั้งผลงานของผู้เข้าแข่งขันบางคนยังถูกเปรียบเหมือนกับคนตายหรือหุ่นยนต์ที่ไร้ชีวิตชีวา และใช้การไม่ได้เช่นกัน ดังตัวอย่างที่ (44) นี้คือรูปที่ตีที่สุดของน้อง พี่พูดจริงๆ นิ้วมือหนูเหมือน**คนพิการ**อะ เหมือน**มือหัก ไม่สมประกอบ**ปะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 2) ส่วนตัวอย่างที่ (45) เหมือน**ศพ**ไม่สบาย เดินแบบนี้อะ เหมือน**ขอมบี้**อะ ไม่มีแรง (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 1) และตัวอย่างที่ (46) แต่แพรวก็ยังติดเดินแบบแกว่งแขนเยอะไป แล้วมันดูแบบแก๊งก้าง มันดูแล้วเหมือนแบบ เหมือน**ไม่ใช่คนที่มีชีวิต**มาเดินอะ เดินเหมือน**หุ่นยนต์**อะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 4) อุปลักษณดังกล่าวใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของผู้เข้าแข่งขันที่ทำได้ไม่ดี ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[คนไร้ความสามารถหรือคนตาย]

ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

ซากผี/ร่างของคนตายและผู้ที่ไม่มีชีวิตจิตใจ

วงความหมายปลายทาง

[ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน]

ผลงานของผู้เข้าแข่งขันและผู้เข้าแข่งขัน

ผลงานของผู้เข้าแข่งขันและผู้เข้าแข่งขัน

นอกจากอุปลักษณที่ใช้เพื่อสื่อความหมายถึงรายการ เมนเทอร์ ทีมแข่งขัน ผู้เข้าแข่งขัน และบริบทของการแข่งขันแล้วยังพบว่ามีการใช้อุปลักษณที่เสริมบริบทของการแข่งขัน ทำให้เกมการแข่งขันมีความสนุกมากยิ่งขึ้นด้วย รายละเอียดมีดังนี้

17. **[สติ คือ วัตถุสิ่งของ]** พบถ้อยคำอุปลักษณว่า “มีสติ, ดึงสติ, ควบคุมสติ” ที่สื่อความหมายถึงผู้ที่อยู่ในบริบทของเกมการแข่งขันไม่ว่าจะเป็นเมนเทอร์หรือผู้เข้าแข่งขันจะต้องรู้สึกตัวและควบคุมความรู้สึกนึกคิดของตนเองระหว่างที่มีการแข่งขันอยู่ให้ได้ มิเช่นนั้นจะทำให้ทีมของตนแพ้การแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (47) เหม่ย อย่าเข้าไปเป็นเด็ก **มีสติ**นะ เรียบเรียงคำพูดนะคะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 1 ep. 5) หรือในตัวอย่างที่ (48) คนที่ไม่ฟังที่เทศมากที่สุดก็คือโกโก้ พี่ก็พยายามที่จะ**ดึง**กลับมา **ดึงสติ**กลับมา (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 2) อุปลักษณดังกล่าว เมนเทอร์ใช้เพื่อตักเตือนผู้เข้าแข่งขันในทีมของตนให้เกิดความรู้สึกตัวและพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ต่างๆของตน ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดโยงความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[วัตถุสิ่งของ]

ลักษณะของวัตถุสิ่งของ

การได้มาและการครอบครองวัตถุสิ่งของ

วงความหมายปลายทาง

[สติ]

สติ

ความมีสติของผู้เข้าแข่งขัน

18. **[ประสบการณ์ คือ วัตถุสิ่งของ]** พบถ้อยคำอุปลักษณที่ว่า “หาประสบการณ์, ประสบการณ์น้อย, ประสบการณ์น้อยมาก, ประสบการณ์แน่นมาก” ที่สื่อความหมายถึงความจัดเจนของเมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (49) สำหรับเด็กๆ**ประสบการณ์**ถ่ายแบบ**น้อยมาก** (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 2) หรือในตัวอย่างที่ (50) พี่ซ่าประสบการณ์**แน่นมาก**

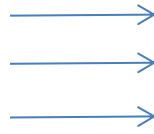

(เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 4) อุปลักษณดังกล่าวนำมาใช้เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่เมินเทอร์ มีต่อผู้เข้าแข่งขัน และอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้เข้าแข่งขันมีต่อเมินเทอร์ ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดใจความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[วัตถุลิ่งของ]

- ลักษณะของวัตถุลิ่งของ
- ปริมาณของวัตถุลิ่งของ
- การได้มาของวัตถุลิ่งของ

วงความหมายปลายทาง

[ประสพการณ]

- ประสพการณ
- ประสพการณของเมินเทอร์และผู้เข้าแข่งขัน
- การฝึกฝนและการเรียนรู้ของผู้เข้าแข่งขัน

19. [ใจ คือ สสาร] พบถ้อยคำอุปลักษณที่ว่า “เข้าใจ, ใจดำ, ใจอ่อน, เปิดใจ/เปิดหัวใจ, เทใจ, ใจร้อน, หนักใจ, ใจกว้าง” เพื่อสื่อความหมายถึงผู้เข้าแข่งขันที่จะต้องพร้อมปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงสภาพจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ตามที่เมินเทอร์ได้ตั้งเงื่อนไขหรือสั่งสอนมา ในขณะที่เมินเทอร์ก็ต้องเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เข้าแข่งขันให้ได้เช่นกัน เพื่อที่จะทำให้ทีมของตนได้รับชัยชนะจากการแข่งขัน ดังตัวอย่างที่ (51) ที่มาตรงนี้ไม่ใช่เพราะว่าตัวน้อง คนเดียว จินหนุต้องบอกพี่คริส หนุต้องให้เค้าเห็นความสำคัญว่ารายการเนี่ยะ ที่หนูมาตรงนี้นั้นสำคัญกับหนูมาก **เทใจ เปิดหัวใจ** ให้เค้าเห็นเลย ให้เค้าสงสาร **เข้าใจ** ใหมคะ แล้วหนูก็จะกลับมา (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 8) หรือในตัวอย่างที่ (52) น้องอย่าลืมนะคะ ว่าพี่เรียนการแสดงมานะคะ พี่รู้ว่าน้องกำลังแสดงอยู่ มันไม่ได้ทำให้พี่**ใจอ่อน**เลย (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 3) ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดใจความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[สสาร]

- สิ่งที่มีมวล สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัส
- ลักษณะ พื้นที่ และปริมาณของสิ่งที่มีมวล/สสาร

วงความหมายปลายทาง

[ใจ]

- ใจ
- ความรู้สึกนึกคิดของเมินเทอร์และผู้เข้าแข่งขัน

20. [ผู้ชายหรือนายแบบ คือ อาหาร] พบถ้อยคำอุปลักษณเพียงคำเดียวว่า “กิน” เพื่อสื่อความหมายถึงผู้ชายหรือนายแบบที่เข้ามาช่วยเสริมการแข่งขันทําให้บรรยากาศการแข่งขันมีสีสันและเกิดความสุขสนุกสนานมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างที่ (53) ผู้ชายดูเหมือนจะ**กิน**ได้มะ เหมือนจะ**กิน**เค้าอะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 2 ep. 5) หรือในตัวอย่างที่ (54) น้อง... เขาให้บั้งบปีคิว ไม่ได้ให้**กิน**ฝรั่งนะคะ (เดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่น 3 ep. 4) อุปลักษณดังกล่าวใช้เพื่อกระเข้าเข้าเหยผู้เข้าแข่งขันระหว่างที่ดำเนินการแข่งขันอยู่ อีกทั้งยังช่วยลดความตึงเครียดระหว่างการแข่งขันได้อีกด้วย ทั้งนี้สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดใจความหมายได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง

[อาหาร]

- สิ่งที่เป็นประโยชน์และสามารถนำเข้าสู่ร่างกายได้
- สิ่งที่สามารถเคี้ยวหรือกลืนได้

วงความหมายปลายทาง

[ผู้ชายหรือนายแบบ]

- ผู้ชายหรือนายแบบ
- ผู้ชายหรือนายแบบ

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า อุปลักษณที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ไม่ได้เพียงแค่เปรียบเทียบสิ่งสองสิ่งที่มาจกต่างวงความหมายกันเท่านั้น แต่อุปลักษณดังกล่าวยังใช้เพื่อสื่อความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในระบบปริขานของผู้ใช้ภาษาด้วย ดังนั้นอุปลักษณที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์จึงมีหน้าที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1) หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด (ideational function) คือการใช้อุปลักษณเพื่ออธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น การกล่าวถึงโอกาส ประสพการณ ความสามารถ และความกลัวของผู้เข้าแข่งขันซึ่งเป็นนามธรรมแล้วนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งมีค่า พืชผล เครื่องมือ และวัตถุลิ่งของ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังใช้อุปลักษณเพื่อให้เหตุผลที่จะทำให้ผู้ฟังกระทำหรือไม่กระทำบางอย่าง เช่น การเปรียบเทียบผลงานที่ไม่ดีกับสิ่งไร้ค่าและคนไร้

ความสามารถหรือคนตาย เพื่อสื่อให้เห็นถึงความไม่น่าชื่นชมยินดีและความไร้ประโยชน์หรือผลงานใช้การไม่ได้ อย่างไรก็ตามอุปลักษณ์ยังช่วยเปลี่ยนมุมมองบางประการได้อีกด้วย เช่น การเปรียบเทียบผู้ชายหรือนายแบบเป็นอาหาร ซึ่งโดยปกติเรามักจะได้ยินการเปรียบเทียบผู้หญิงว่าเป็นอาหารตาสำหรับผู้ชายหรือเป็นวัตถุทางเพศสำหรับผู้ชาย แต่ในรายการเดอะเฟซกลับมีการใช้อุปลักษณ์ที่สื่อความหมายในทางตรงกันข้าม และประการสุดท้าย อุปลักษณ์ที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ยังสร้างอุดมการณ์การศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เข้าแข่งขันมีพัฒนาการ มีประสบการณ์และความสามารถมากยิ่งขึ้น โดยที่จะต้องซื่อซึ้งและอยู่ภายใต้การกำกับและการติกรอบของเมนเทอร์ นอกจากนี้ยังสร้างอุดมการณ์ความเป็นครอบครัวที่ทุกคนจะต้องสมัครสมานสามัคคีกันและทำทุกอย่างเพื่อครอบครัวหรือทีมของตน และอุดมการณ์สุดท้าย คืออุดมการณ์ความสำเร็จที่ได้มาจากการต่อสู้หรือพาดพันกับทีม/ฝ่ายตรงข้าม และผู้เข้าแข่งขันที่อยู่ในทีม/ฝ่ายเดียวกัน เพื่อให้ตนได้รับชัยชนะเป็นเดอะเฟซไทยแลนด์

2) **หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ (interpersonal function)** คือการใช้อุปลักษณ์เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดต่างๆของเมนเทอร์ ผู้เข้าแข่งขัน และกรรมการ เช่น อารมณ์ความรู้สึกของการเป็นแม่-ลูก หรือการใช้อุปลักษณ์เพื่อโน้มน้าวใจ ตักเตือน หรือใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์เมนเทอร์และผู้เข้าแข่งขัน รวมทั้งอุปลักษณ์ที่ใช้เพื่อข่มขวัญทีม/ฝ่ายตรงข้าม นอกจากนี้ยังสามารถใช้อุปลักษณ์เพื่อสร้างความสนิทสนมและสร้างอารมณ์ขันเพื่อลดบรรยากาศตึงเครียด เช่น การใช้อุปลักษณ์เพื่อกระเช้าเข้าเหย่

3) **หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ (textual function)** คือการใช้อุปลักษณ์เพื่อลำดับความในปริจเฉท (discourse) ให้เกิดสัมพันธภาพ เช่น การทำให้คนดูหรือผู้ชมเห็นว่าเกมการแข่งขันเปรียบเสมือนกับการต่อสู้หรือการทำสงคราม รวมทั้งการสร้างความเป็นครอบครัวมีแม่ ลูก พี่ น้อง ในแต่ละทีม และประการสุดท้ายคือ การลำดับเหตุการณ์ตามเวลาและตามลำดับก่อนหลังของเหตุการณ์เพื่อให้คนดูหรือผู้ชมสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของอุปลักษณ์ที่ใช้ได้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาอุปลักษณ์ที่ใช้ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ซีซั่นที่ 1-3 จากเว็บไซต์ www.youtube.com ทำให้พบว่ามีการใช้อุปลักษณ์ที่สื่อความหมายถึงรายการ ได้แก่ [รายการเดอะเฟซไทยแลนด์ คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษา] **เมนเทอร์** ได้แก่ [เมนเทอร์ คือ แม่] **ทีมแข่งขัน** ได้แก่ [ทีมแข่งขัน คือ ครอบครัว] **ผู้เข้าแข่งขัน** ได้แก่ [ผู้เข้าแข่งขัน คือ ลูก], [ผู้เข้าแข่งขัน คือ พี่ผล], [ผู้เข้าแข่งขัน คือ วัตถุสิ่งของ], [ผู้เข้าแข่งขัน คือ อาหาร], [โอกาสของผู้เข้าแข่งขัน คือ สิ่งมีค่า], [ประสบการณ์ของผู้เข้าแข่งขัน คือ พี่ผล], [ความสามารถของผู้เข้าแข่งขัน คือ เครื่องมือ], [ความกลัวของผู้เข้าแข่งขัน คือ วัตถุสิ่งของ], [ชีวิตของผู้เข้าแข่งขัน คือ การเดินทาง] **บริบทการแข่งขัน** ได้แก่ [เวลาในการแข่งขัน คือ สิ่งมีค่า], [การแข่งขัน คือ การทำสงครามหรือการต่อสู้], [ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน คือ สิ่งไร้ค่า], [ผลงานที่ไม่ดีของผู้เข้าแข่งขัน คือ คนไร้ความสามารถหรือคนตาย] **และส่วนเสริมการแข่งขัน** ได้แก่ [สถิติ คือ วัตถุสิ่งของ], [ประสบการณ์ คือ วัตถุสิ่งของ], [ใจ คือ สสาร] และ [ผู้ชายหรือนายแบบ คือ อาหาร] มีโนอุปลักษณ์ดังกล่าวมีหน้าที่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดความคิดด้านบุคคลสัมพันธ์ และด้านการเรียบเรียงความ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการใช้อุปลักษณ์ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ผ่านมุมมองเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดของ Charteris-Black (2004) จะพบว่าอุดมการณ์ที่แฝงอยู่เบื้องหลังของการใช้อุปลักษณ์ในรายการเดอะเฟซไทยแลนด์ คือ **การแบ่งพวกเขา-พวกเรา** ซึ่งชุดความคิดที่อยู่ภายใต้อุดมการณ์นี้ คือ **“รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย”** กล่าวคือ ใครที่ไม่ได้อยู่ในทีม/ฝ่ายเดียวกันหรือไม่ใช่ครอบครัวเดียวกันจะต้องกำจัด เพื่อให้ตนหรือคนในทีม/ฝ่ายของตนได้รับชัยชนะเป็นเดอะเฟซไทยแลนด์ โดยที่อุปลักษณ์เป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้พูดจะใช้ถ่ายทอดอารมณ์หรือความรู้สึกนึกคิดเพื่อโจมตีทีม/ฝ่ายตรงกันข้าม

ผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสอดคล้องกับ Lakoff and Johnson (1980) Gibbs (1994) และ Kövecses (2002) ที่กล่าวว่าอุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือที่สร้างความงามทางวรรณศิลป์เท่านั้น แต่อุปลักษณ์เป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้

สื่อสารทั่วไปในชีวิตประจำวันผ่านระบบความคิดของมนุษย์ที่มีการเปรียบเทียบเชื่อมโยง นอกจากนี้อุปักษ์ณ์ที่ใช้ในรายการ เดอะเฟซไทยแลนด์ยังมีหน้าที่สอดคล้องกับที่ Goatly (1997) ได้เสนอไว้ สามารถใช้ในการอธิบายความ วิพากษ์วิจารณ์ สื่อ อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ และใช้เพื่อข่มขวัญตีหมิ่น/ฝ่ายตรงกันข้ามได้ อีกทั้งยังสามารถโน้มน้าวใจ และสร้างอุดมการณ์ได้ สอดคล้องกับที่ Charteris-Black (2004) เสนอไว้เช่นกัน ดังนั้นอุปักษ์ณ์ที่ใช้ในรายการ เดอะเฟซไทยแลนด์จึงมีลักษณะ เฉพาะที่สะท้อนมโนทัศน์ที่มีร่วมกันของคนในสังคมวัฒนธรรมไทย ผู้ชมที่ชมรายการสามารถตีความและเข้าใจความหมายของ อุปักษ์ณ์ต่างๆที่ใช้ในรายการได้ เพราะอยู่ในบริบทสังคมวัฒนธรรมเดียวกัน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอุปักษ์ณ์ที่ใช้ในรายการ เดอะเฟซไทยแลนด์ซึ่งเป็นรายการเรียลลิตี้โชว์รายการเดียว เท่านั้น หากมีการศึกษารายการเรียลลิตี้โชว์อื่นๆด้วย ก็อาจทำให้เห็นมโนทัศน์ รวมทั้งความคิดความเชื่อบางประการที่มี ร่วมกันได้ หรือในทางกลับกันอาจทำให้พบมโนทัศน์บางประการที่แตกต่างไปจากงานวิจัยนี้ก็เป็นได้ นอกจากนี้หากมี การศึกษาเปรียบเทียบอุปักษ์ณ์ที่ใช้ในรายการ เดอะเฟซของประเทศอื่นๆด้วย อาจช่วยขยายมุมมองและทำให้ทราบความคิด ความเชื่อที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา สว่างลาภ. (2556). **กลวิธีความไม่สุภาพในรายการเรียลลิตี้โชว์ภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มติชนสุดสัปดาห์. (2560). **อะไรทำให้รายการ The Face Thailand ยังคงความปังได้ตลอด?**. สืบค้นจาก https://www.matichonweekly.com/column/article_26326
- วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ และวิภาดา รัตนดิลล ก ภูเก็ต. (2561). **กลวิธีความไม่สุภาพในรายการ เดอะเฟซไทยแลนด์**. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 40 (2), 177-201.
- ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2561). **สถานภาพงานวิจัยอุปักษ์ณ์เชิงมโนทัศน์ในภาษาไทย**. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 40(2), 202-254.
- อรยา จินตพานิชการ. (2548). **เรียลลิตี้พีเวอร์**. กรุงเทพมหานคร: กันตนา พับลิชชิ่ง.
- Charteris-Black, J. (2004). **Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis**. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Gibbs, R. (1994). **The Poetics of Minds: Figurative Thought, Language, and Understanding**. New York: Cambridge University Press.
- Goatly, A. (1997). **The Language of Metaphors**. London: Routledge, อ้างถึงใน ธีรพร พานโพธิ์ทอง. (2556). **วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวทางภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Lakoff, G. and M. Johnson. (1980). **Metaphors We Live By**. Chicago and London: The University of Chicago Press.
- Kövecses, Z. (2002). **Metaphor: A Practical Introduction**. New York: Oxford University Press. Oxford Dictionary. (2019). **Oxford English Dictionary**. Retrieved from <https://en.oxforddictionaries.com>

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรัก Linguistic Strategies of Warning Close Friends about Love

ดิอณา คาชชา¹

ศิริวัศวี กาวิละนันท์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรัก ตามแนวคิดเรื่องวัจนกรรม (Searle, 1969) และความสุภาพ (Brown and Levinson, 1987) ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (online questionnaire) ชนิดแบบเติมเต็มบทสนทนา (WDCT) จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 51 คน ผลการวิจัยพบว่าปรากฏกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเกี่ยวกับเรื่องความรัก 98 ถ้อยคำ แบ่งเป็นกลวิธีทางภาษา 9 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีกำราบ การถามให้คิด การให้คำนึงผลของการกระทำ การให้คำนึงถึงความถูกต้อง การให้คำแนะนำ การบอกกล่าว การตำหนิ การบอกความรู้สึก และการประชดประชัน โดยพบกลวิธีกำราบให้คิดและการสั่งปรากฏร่วมกันมากที่สุด และยังพบว่าหากผู้พูดเลือกแสดงวัจนกรรมที่เสี่ยงต่อการคุกคามหน้า ผู้พูดจะกล่าวตรงไปตรงมา (Bold on record) ซึ่งถือเป็นหลักในการแสดงเจตนาของผู้พูด เหตุดังกล่าว อาจเนื่องมาจากปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์สนมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ทั้งนี้ นอกจากปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกกลวิธีของผู้พูดตั้งที่บรรณและเลวินสันเสนอแล้ว ยังพบปัจจัยทางวัฒนธรรมของผู้พูดภาษาไทยที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องกรรมอีกด้วย

คำสำคัญ: กลวิธีทางภาษา การเตือน วัจนปฏิบัติศาสตร์

Abstract

This research is a study of the linguistic strategies of warning close friends about love. According to the concept of Speech acts (Searle, 1969) and Politeness (Brown and Levinson, 1987). The data were collected through an online questionnaire; written discourse completion task (WDCT) from 51 participants. The results of the study showed that the linguistic strategies used in 9 strategies were ordering, asking to think, giving consideration to the consequences of the action, giving consideration to accuracy, advising, stating, reprimanding, telling feelings, and irony. The most common tactic found is asking to think and ordering. In addition, if the speakers choose to act on the face-threatening acts, the most speakers will bold on record, which is considered the principle of expressing the intent of them. This is because of the factor of intimacy between the speakers and the hearers. In addition to the factors that Brown and Levinson offer. This study found cultural factors of Thai speakers regarding karma beliefs as well.

Keywords: Linguistic strategies, Warning, Pragmatics

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

บทนำ

ทางจิตวิทยา “ความรัก” มีผู้อธิบายว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งเกิดจากการพัฒนาความสัมพันธ์ (relation development) ในแต่ละขั้นจนกลายเป็นความรัก (มลินี สมภพเจริญ, 2556: 142) การให้คุณค่าของความรักในแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน เป็นเรื่องเฉพาะตัว และจะคาดหวังความรักให้เกิดขึ้นในรูปแบบเดียวกันไม่ได้ ทั้งสมหวังและไม่สมหวัง (ทิพาวรรณ บุรณสิน, 2558: 48) แต่หลายต่อหลายคนก็ต่างให้ความสำคัญกับความรักมากกว่าเหตุผล กระทั่งมีผู้กล่าวว่า “ความรัก บังตา”

ปัจจุบันจึงพบข่าวเกี่ยวกับความรักในหลากหลายมุม ไม่ว่าจะป็นข่าวการยอมรับว่ากำลังคบหาใคร่ชอบใจ ข่าวงานแต่งงาน ข่าวเลิกรหาย่ำร้าง หรือข่าวการคบซ้อนหรือมือที่สาม เป็นต้น ดังข่าวของนักร้องชื่อดัง ป๊อบ ปองกูล ที่คบซ้อนกับผู้หญิง 2 คน ซึ่งต่างฝ่ายต่างคิดว่าตนเองคือคนที่คบกับป๊อบ ปองกูล จนกระทั่งมีข่าวว่าป๊อบ ปองกูล ได้เข้าพิธีมงคลสมรสกับผู้หญิงคนหนึ่ง ทำให้สังคมต้องการทราบที่มาที่ไปถึงความจริงที่เกิดขึ้นว่ามีใครทราบเรื่องดังกล่าวหรือไม่ โดยเฉพาะเพื่อนสนิท ดังข้อความที่สังคมออนไลน์ได้ถาม โอ๊ต ปราโมทย์ ในแอปพลิเคชันอินสตาแกรมว่า “*เพื่อนกัน ทำไม่ไม่เตือน*” (เอ็มไทย, 2562) หรือกรณีทีคาริสรา สปริงเกิร์ต ได้ให้สัมภาษณ์นักข่าวถึงสาเหตุที่เป็นนักแสดงเพียงคนเดียวที่ได้ไปร่วมงานมงคลสมรสว่า “*คนก็ถามว่า ทำไม่ไม่ไปบอก ทำไม่ไม่ไปเตือน คือมันไม่ใช่เรื่องตัวเอง อีกอย่างคนอื่นก็วิจารณ์เก่ง พอมันเป็นเรื่องแบบนี้ที่ป๊อบเขาค่อนข้างมีคาแรกเตอร์ที่บางเรื่องพูดได้ บางเรื่องพูดไม่ได้ แต่ถึงมันไม่ใช่ที่ป๊อบ หากเป็นเรื่องความรักถ้าเราพูดมากไปก็หมา เข้าใจไหม*” (ไทยรัฐออนไลน์, 2562) จากการคอมเมนต์ในอินตาแกรมของสังคม และการให้สัมภาษณ์ของผู้ที่ใกล้ชิดสนิทสนม ทำให้ตั้งคำถามได้ว่า ในสังคมไทย การเตือนเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะเรื่องความรักนั้น เป็นสิ่งที่เพื่อนสามารถเตือนกันได้หรือไม่ หากเตือนได้ เพื่อนจะมีวิธีการเตือนด้วยวิธีการอย่างไรเพื่อให้สุภาพและไม่ให้คู่ความหน้ามากที่สุด เนื่องจากการเตือนนับได้ว่าเป็นวัจนกรรมหนึ่งที่ดีว่าเป็นการคุกคามหน้าด้านลบของผู้ฟังตามการนิยามของ Brown and Levinson (1987)

เมื่อทบทวนวรรณกรรมเรื่องวัจนกรรมการเตือนในภาษาไทยกับความสุขตามแนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์ จึงพบว่ายังไม่มีผู้ศึกษาไว้ งานวิจัยที่ศึกษาวัจนกรรมที่ใกล้เคียงกับการเตือน อาทิ งานวิจัยของสิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549) ที่ได้ศึกษาวัจนกรรมการตักเตือนระหว่างครูกับศิษย์โดยใช้แนวคิดความสุขของ Brown and Levinson (1987) และงานวิจัยของสิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2559) อีกเรื่องที่ได้ศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตักเตือนในภาษาไทยและข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจโดยใช้แนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยทั้งสองเรื่องไม่ได้ศึกษาประเด็นเรื่องของการระหว่างเพื่อนสนิทไว้โดยตรง ดังนั้นการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเตือนเกี่ยวกับเรื่องความรักซึ่งเป็นเรื่องส่วนบุคคลจึงเป็นการศึกษาที่สำคัญของสังคมไทยสำหรับการนำมาศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะสะท้อนให้เห็นแง่มุมทางวัฒนธรรมบางประการผ่านการใช้ภาษาเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กัน สถานการณ์ที่ต้องมีการเตือนเพื่อนสนิทในเรื่องความรัก รวมทั้งยังจะช่วยตอบคำถามของคนในสังคมไทยได้ด้วยว่า เพราะเหตุใดเมื่อเพื่อนเกิดปัญหาเรื่องความรักแล้ว บางคนถึงเลือกที่จะไม่เตือน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเกี่ยวกับเรื่องความรัก

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้จะศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเกี่ยวกับเรื่องความรักเท่านั้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (online questionnaire) ที่มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 51 คน ทั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนา (WDCT) ที่ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ได้แก่ การนอกใจ และการไม่ระมัดระวังในคำพูด ทั้งสองประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ได้จากผลสำรวจเบื้องต้นที่ผู้ทำแบบสอบถามเห็นว่าเป็นเรื่อง

ใหญ่ที่เพื่อนมีความจำเป็นต้องเตือนเพื่อนในเรื่องความรัก โดยแบ่งออกเป็น 4 สถานการณ์ ได้แก่ 1) ท่านกับ ก. เป็นเพื่อนสนิทกัน ท่านทราบว่า ก. แม้จะมีแฟนอยู่แล้ว แต่ยังมีแอบคุยไลน์ กินข้าว ไปเที่ยว รับ-ส่งกับผู้หญิง/ผู้ชายคนอื่นด้วย 2) ท่านกับ ก. เป็นเพื่อนสนิทกัน ก. มักจะชอบวิจารณ์แฟนตัวเองให้ท่านฟัง เช่น แฟนหน้าตาไม่ดี แฟนบุคลิกแย่ แฟนไม่รวย 3) ท่านกับ ก. เป็นเพื่อนสนิทกัน แฟนของ ก. แอบมาจีบท่านโดยที่ ก. ไม่ทราบ และ 4) ท่านกับ ก. เป็นเพื่อนสนิทกัน เวลาที่ ก. ลุกไปที่อื่น แฟนของ ก. มักจะชอบนินทา ก. ให้ท่านฟัง เช่น ก. ขาใหญ่นะ ก. แต่งตัวเซ็กซี่ ก. น่าจะไปทำมุกนะ

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

กรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแนวคิดเรื่องวัจนกรรมและความสุภาพ ดังรายละเอียดสำคัญต่อไปนี้

แนวคิดเรื่องวัจนกรรมและความสุภาพ

การกระทำที่เกิดจากการพูด นักวิจัยปฏิบัติเรียกว่า “**วัจนกรรม**” (speech act) ซึ่ง Austin (1962) เป็นผู้บุกเบิกและเสนอแนวคิดดังกล่าว โดยการกล่าวถ้อยคำแต่ละครั้งจะประกอบไปด้วย 1) การกล่าวถ้อย (locutionary act) คือผู้พูดกล่าวถ้อยคำหรือใช้ภาษาเพื่อต้องการสื่อความหมายไปถึงผู้ฟัง 2) วัจนกรรม (illocutionary act) เป็นการสื่อเจตนาของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง และ 3) วัจนผล (perlocutionary act) คือผลที่เกิดขึ้นกับผู้ฟังเมื่อมีการกล่าวถ้อยคำในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ Searle (1969) ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของ Austin ได้นำแนวคิดของ Austin มาปรับปรุงพร้อมกับเสนอว่าวัจนกรรมแต่ละวัจนกรรมจะต้องประกอบไปด้วยเงื่อนไขต่างๆ ได้แก่ 1) เงื่อนไขเนื้อความ (propositional condition) 2) เงื่อนไขเบื้องต้น (preparatory condition) 3) เงื่อนไขความจริงใจ (sincerity condition) และ 4) เงื่อนไขจำเป็น (essential condition)

การเตือนนับว่าเป็นวัจนกรรมหนึ่ง เพราะผู้พูดต้องการบอกหรือกล่าวถึงความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของผู้ฟัง โดยมีเจตนาเพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่าตนได้กระทำความผิดพลาดหรือมีข้อบกพร่อง การแสดงวัจนกรรมดังกล่าวอาจจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ฟังได้ ดังที่ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549) ได้กล่าวว่า “การเตือนหมายถึงทักไม่ให้ลืม ทำให้รู้ตัว บอกให้รู้ล่วงหน้า บอกให้ระวังตัว และสั่งสอนให้รู้หรือสำนึกในความผิดพลาดหรือในข้อบกพร่อง” เช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ จะใช้นิยามการเตือนดังกล่าว ส่วนเงื่อนไขของวัจนกรรมการเตือนประกอบด้วย 1) เงื่อนไขเนื้อความคือการกล่าวถึงเหตุการณ์ในอนาคต 2) เงื่อนไขเบื้องต้น คือผู้ฟังเชื่อว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นและเป็นสิ่งที่ผู้ฟังไม่ได้คำนึงถึงรวมทั้งผู้พูดและผู้ฟังไม่แน่ใจว่าจะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น 3) เงื่อนไขความจริงใจ คือผู้พูดเชื่อว่าเหตุการณ์นั้นไม่ใช่สิ่งที่ผู้ฟังคำนึงถึงมากที่สุด และ 4) เงื่อนไขจำเป็น คือ ผู้พูดพยายามที่จะทำให้ผู้ฟังคำนึงถึงเหตุการณ์นั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้พูดแสดงวัจนกรรมการเตือนผู้ฟัง วัจนกรรมดังกล่าวก็อาจ “**คุกคามหน้า**” (Face Threatening Acts: FTA) ผู้ฟัง วัจนกรรมการเตือนจึงสัมพันธ์กับเรื่องหน้าและความสุภาพ

ส่วนแนวคิดเรื่องหน้าและความสุภาพที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง คือแนวคิดของ Brown and Levinson (1987: 61-62) ที่เสนอว่า “**หน้า**” (face) คือภาพลักษณ์สาธารณะ (public self-image) ซึ่งประกอบไปด้วย “**หน้าด้านบวก**” (positive face) โดยที่หมายถึงความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือชื่นชม ในขณะที่ “**หน้าด้านลบ**” (negative face) หมายถึงความต้องการเป็นอิสระ ไม่ถูกผู้ใดมารบกวนหรือลิดรอนสิทธิ ดังนั้นการสนทนาหรือการมีปฏิสัมพันธ์ในแต่ละครั้งจะราบรื่นหรือไม่นั้น ผู้พูดและผู้ฟังจะต้องเลือกใช้กลวิธีความสุภาพให้เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าระหว่างกัน ทั้งนี้ Brown and Levinson เสนอ “**กลวิธีความสุภาพ**” (politeness strategies) ซึ่งประกอบไปด้วยกลวิธีการกล่าวอย่างตรงไปตรงมา (on record) ได้แก่ กลวิธีการกล่าวอย่างตรงไปตรงมาแบบไม่มีการตกแต่งถ้อยคำ (bald on record) กลวิธีการกล่าวอย่างตรงไปตรงมาแบบมีการตกแต่งถ้อยคำ (redressive on record) ประกอบด้วยการใช้

ความสุภาพด้านบวก (positive politeness) และการใช้ความสุภาพด้านลบ (negative politeness) กลวิธีการกล่าวแบบ อ้อม (off record) และกลวิธีการไม่กระทำการคุกคามหน้า (don't do the FTA)

แนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเกี่ยวกับเรื่อง ความรักเพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดใช้กลวิธีการภาษาแบบใดในการแสดงวจนกรรมการเตือนเพื่อนซึ่งเป็นผู้ที่มีสถานภาพเท่ากัน และกลวิธีการภาษาที่ใช้สัมพันธ์กับความสุภาพอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวจนกรรม ความสุภาพ การเตือนและการตักเตือน
2. รวบรวมข้อมูลที่ใช้ศึกษาจากการออกแบบสอบถามสถานการณ์ที่เพื่อนมีความจำเป็นต้องเตือนเพื่อนในเรื่องความรัก แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาเพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้ในการเตือนและเหตุผลที่เลือกใช้กลวิธีการภาษาที่ใช้ในการเตือนเช่นนั้น
3. นำแบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาไปใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 51 คน แล้วนำมาจัดระเบียบข้อมูล
4. วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเกี่ยวกับเรื่องความรัก จัดกลุ่มพฤติกรรมการใช้และเหตุผลที่เลือกใช้ กลวิธีการภาษาเช่นนั้น จากนั้นนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ภาษาตามแนวคิดของ Brown and Levinson (1987) และ สังเคราะห์ประเด็นทางวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับผลการวิจัยที่ศึกษา
5. เรียบเรียงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษากลวิธีการภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรักพบว่า ผู้ใช้ภาษาไทยใช้กลวิธีการภาษา 9 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีการสั่ง 2) การถามให้คิด 3) การให้คำนึงผลของการกระทำ 4) การให้คำนึงถึงความถูกต้อง 5) การให้คำแนะนำ 6) การบอกกล่าว 7) การตำหนิ 8) การบอกความรู้สึก และ 9) การประจบประชัน กลวิธีการภาษาดังกล่าวใช้เตือนเพื่อนสนิท เรื่องความรักเพื่อให้ผู้ถูกคิด รู้ตัว สำนึก และปรับเปลี่ยนการกระทำ โดยมีรายละเอียดของแต่ละกลวิธีดังนี้

1. การสั่ง (Ordering)

การสั่ง คือการบอกให้ผู้ฟังกระทำตาม โดยมีเจตนาเพื่อให้ผู้ฟังรู้ตัวหรือคิดใคร่ครวญตามสิ่งที่ผู้พูดกล่าว ดังตัวอย่างที่ (1) และ (2) ต่อไปนี้

(1) แก เลิกคุยเหอะ

(2) แพนเธอคนี่ไม่ดีนะ เลิกๆไปเหอะ

จากตัวอย่างที่ (1) และ (2) จะเห็นว่า ผู้พูดใช้รูปประโยคคำสั่งเพื่อเตือนผู้ฟังเรื่องความรัก กลวิธีดังกล่าวถูกนำมาใช้ เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ฟังได้รู้ตัวหรือคิดใคร่ครวญในเรื่องที่ผิดพลาด

2. การถามให้คิด (Asking to Think)

การถามให้คิด คือการใช้คำถามที่ไม่ได้ต้องการคำตอบ แต่มีเจตนาเพื่อมุ่งหวังให้ผู้ฟังถูกคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นๆ ดังตัวอย่างที่ (3) และ (4) ต่อไปนี้

(3) ทำไมมึงคุยกับคนอื่นวะ แล้วแพนมึงอะ ไม่สงสารเขาบ้างหรือวะ

(4) แพนแกดูแปลกๆนะ แกว่าจ๋นมัย

จากตัวอย่างที่ (3) และ (4) จะเห็นว่า ผู้พูดใช้การถามเพื่อเตือนเพื่อนในเรื่องความรัก เพื่อมุ่งหวังให้เพื่อนได้ถูกคิด และตรึกตรองในความผิดพลาดของตนและคนรัก

3. การให้คำนึงถึงผลของการกระทำ (Giving consideration to the consequences of the action)

การให้คำนึงถึงผลของการกระทำ คือการกล่าวถ้อยคำที่แสดงผลลัพธ์จากการกระทำที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตกับ ผู้ฟัง ทั้งนี้ ถ้อยคำที่ใช้เตือนเพื่อนมักจะสะท้อนให้เห็นความเชื่อทางพุทธศาสนาในเรื่องของ “กรรม” หรือการกระทำที่อาจจะส่งผลกลับมาถึงตัวผู้กระทำ ดังตัวอย่างที่ (5) และ (6) ต่อไปนี้

(5) ระวังเวรกรรม

(6) การที่คุณมีแฟนอยู่แล้วคุณไม่ควรทำแบบนี้เพราะถ้าคุณเป็นฝ่ายที่โดนบ้างคุณก็คงเจ็บไม่ต่างอะไรจากเขา

จากตัวอย่างที่ (5) และ (6) จะเห็นว่า ผู้พูดกล่าวเตือนเพื่อนในเรื่องความรัก เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ฟังได้คิดทบทวนหรือตระหนักถึงผลลัพธ์ของการกระทำที่จะเกิดขึ้น

4. การให้คำนึงถึงความถูกต้อง (Giving consideration to accuracy)

การให้คำนึงถึงความถูกต้อง คือการกล่าวถ้อยคำที่ทำให้ผู้ฟังได้คิดทบทวนหรือตระหนักถึงความดีหรือความเหมาะสมของการกระทำ ดังตัวอย่างที่ (7) และ (8) ต่อไปนี้

(7) ทำแบบนี้มันไม่ดีนะ

(8) มันเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะทำอยู่แล้ว

จากตัวอย่างที่ (7) และ (8) จะเห็นว่า ผู้พูดกล่าวเตือนผู้ฟังเพื่อให้คิดทบทวนกับการกระทำที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมของตน เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ฟังได้รู้สำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือการกระทำ

5. การให้คำแนะนำ (Advising)

การให้คำแนะนำ คือการเสนอทางเลือก ให้ข้อมูล หรือชี้แนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ฟังมากที่สุด ดังตัวอย่างที่ (9) และ (10) ต่อไปนี้

(9) ควรนึกถึงใจเขาใจเรา

(10) ถ้าแสร้งเค้าจริง ๆ แถจะมองข้ามข้อเสียเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปได้

จากตัวอย่างที่ (9) และ (10) จะเห็นว่า ผู้พูดใช้การให้คำแนะนำเพื่อชี้แนะหนทางที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเรื่องความรัก กลวิธีดังกล่าวถูกนำมาใช้เพื่อให้ผู้ฟังได้สำนึกและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการกระทำ

6. การบอกกล่าว (Stating)

การบอกกล่าว คือการที่ผู้พูดบอกความจริง หรืออ้างถึงเหตุผล รวมทั้งหลักฐานต่างๆกับผู้ฟังเพื่อย้ำหรือบอกให้ผู้ฟังรู้ตัว ดังตัวอย่างที่ (11) และ (12) ต่อไปนี้

(11) มีง แฟนมีงมาจีบกู

(12) แกมีแฟนอยู่แล้วนะ

จากตัวอย่างที่ (11) และ (12) จะเห็นว่า ผู้พูดกล่าวเตือนผู้ฟังโดยบอกกล่าวความจริงว่าแฟนของผู้ฟังมาจับผู้พูด เพื่อให้ผู้ฟังได้รับทราบถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของใครสักคน ส่วนในอีกตัวอย่างหนึ่ง ผู้พูดกล่าวขำเพื่อเตือนผู้ฟัง เพื่อมุ่งหวังให้ผู้ฟังได้คิดตรองหรือยับยั้งชั่งใจ

7. การตำหนิ (Reprimanding)

การตำหนิ คือการใช้ถ้อยคำเพื่อว่ากล่าว ตีเตือน หรือกล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้ฟัง โดยมุ่งหวังให้ผู้ฟังสำนึกหรือเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรม ดังตัวอย่างที่ (13) และ (14) ต่อไปนี้

(13) เพราะทำแบบนี้มันไม่ได้แต่หรือดูดีซักนิดมีแต่จะทำให้แก่แก่ในสายตาของคนอื่น เพราะขนาดคนที่แก่แก่ยังทำแบบนี้เลย

(14) ถ้าแค่นี้ซื้อสตั๊ดไม่ได้ก็อย่าไปรักใครเลย

จากตัวอย่างที่ (13) และ (14) จะเห็นว่า ผู้พูดกล่าวตำหนิผู้ฟัง โดยมีเจตนาเพาอาเตือนให้ผู้ฟังได้รู้ตัวในสิ่งที่ตนกระทำเพื่อให้ผู้ฟังสำนึกหรือปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม

8. การบอกความรู้สึก (Telling feelings)

การบอกความรู้สึก คือการอ้างถึงอารมณ์ ความคิด หรือความรู้สึกต่างๆของผู้พูดที่มีต่อเหตุการณ์ความรักของเพื่อน ดังตัวอย่างที่ (15) และ (16) ต่อไปนี้

(15) เรารู้สึกว่าแฟนเธอ (เพื่อน) เป็นคนคุยกับคนง่าย

(16) สงสารแฟนมีง

จากตัวอย่างที่ (15) และ (16) จะเห็นว่า การบอกความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่อคนรักของเพื่อน โดยกล่าวว่าคนรักของเพื่อนเป็นคนคุยกับคนง่าย เพื่อเตือนให้เพื่อนได้รู้ตัวว่าคนรักของตนมีพฤติกรรมเช่นไรจะได้ระมัดระวังหรือรับมือกับปัญหาที่จะตามมาในอนาคต ส่วนอีกตัวอย่างหนึ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงความรู้สึกสงสารคนรักของเพื่อน เพื่อเตือนเพื่อนให้สำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

9. การประชดประชัน (Irony)

การประชดประชัน คือการกล่าวถ้อยคำที่สื่อความหมายตรงข้ามกับรูปประโยคที่ผู้พูดกล่าว เพื่อกระทบกระเทียบความรู้สึกของผู้ฟัง ถ้อยคำดังกล่าวสอดคล้องกับที่นักวิจัยปฏิบัติศาสตร์เรียกว่า “ถ้อยคำนัยผกผัน” โดยที่การประชดประชันเป็นหน้าที่หนึ่งของการใช้ถ้อยคำนัยผกผัน (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 113-120) ดังตัวอย่างที่ (17) และ (18) ต่อไปนี้

(17) โธละ คิดเองไม่อย่ากพูดเยอะเจิบคอ

(18) สงสารนรกบ้างนะ

จากตัวอย่างที่ (17) และ (18) จะเห็นว่า ผู้พูดใช้การประชดประชันเพื่อเตือนเพื่อนในเรื่องของความรัก แม้ว่าการประชดประชันจะกระทบกระเทียบความรู้สึกของผู้ฟัง แต่ก็อาจทำให้ผู้ฟังได้รู้สำนึกหรือนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือการกระทำ

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดเลือกที่จะแสดงวิจจนกรรมที่เสี่ยงต่อการคุกคามหน้า นั่นคือการกล่าวเตือนเพื่อนในเรื่องความรัก โดยใช้กลวิธีความสุภาพตามแนวคิดของ Brown and Levinson (1987) จำนวน 4 กลวิธี ได้แก่ 1) การกล่าว

อย่างตรงไปตรงมา 2) การใช้ความสุภาพด้านบวก 3) การใช้ความสุภาพด้านลบ และ 4) การกล่าวอ้อม เพื่อลดความรุนแรงของการแสดงวิจรรย์กรรมที่คุกคามหน้า

การกล่าวอย่างตรงไปตรงมา คือการแสดงวิจรรย์กรรมที่คุกคามหน้าผู้ฟัง แต่มีความเสี่ยงน้อย เนื่องจากผู้พูดเชื่อว่าถ้อยคำที่กล่าวเตือนจะเป็นประโยชน์กับผู้ฟัง เมื่อวิเคราะห์ทกวิธีการเตือนเรื่องความรักของเพื่อนสนิทในที่นี้จึงพบว่า ทกวิธีทางภาษาที่ผู้พูดเลือกใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรักที่สัมพันธ์กับทกวิธีความสุภาพข้างต้นจึงประกอบด้วย 5 ทกวิธี ได้แก่ 1) ทกวิธีการสั่ง 2) ทกวิธีการบอกกล่าว 3) ทกวิธีให้ค้ำนึ่งผลของการกระทำ 4) ทกวิธีให้ค้ำนึ่งถึงความถูกต้อง และ 5) ทกวิธีการตำหนิ

ขณะเดียวกัน **การใช้ความสุภาพด้านบวก** ซึ่งเป็นการแสดงวิจรรย์กรรมที่คุกคามหน้าผู้ฟัง โดยที่ผู้พูดค้ำนึ่งถึงหน้าด้านบวกของผู้ฟังเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้หน้าด้านบวกคือความต้องการที่จะให้ตนเป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ เมื่อวิเคราะห์ทกวิธีการเตือนเรื่องความรักของเพื่อนสนิทจึงได้พบว่า ผู้พูดแสดงความสนใจและเห็นใจผู้ฟังต่อเหตุการณ์ความรักที่เกิดขึ้น ทกวิธีทางภาษาที่ผู้พูดเลือกใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรักที่สัมพันธ์กับทกวิธีความสุภาพดังกล่าวจึงมีเฉพาะทกวิธีการบอกความรู้สึกทกวิธีเดียว

ส่วน **การใช้ความสุภาพด้านลบ** ที่หมายถึงการแสดงวิจรรย์กรรมที่คุกคามหน้าผู้ฟัง โดยที่ผู้พูดจะค้ำนึ่งถึงหน้าด้านลบของผู้ฟังเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้หน้าด้านลบคือความต้องการเป็นอิสระและไม่ต้องการให้ใครมาบังคับหรือรบกวน อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ได้พบว่า ผู้พูดมีการเสนอทางเลือกให้ผู้ฟัง ทกวิธีทางภาษาที่ผู้พูดเลือกใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรักที่สัมพันธ์กับทกวิธีความสุภาพดังกล่าวจึงมีเฉพาะทกวิธีการให้ค้ำแนะนำทกวิธีเดียว

ทกวิธีสุดท้ายคือ **การกล่าวอ้อม** เป็นทกวิธีการแสดงวิจรรย์กรรมที่คุกคามหน้าผู้ฟัง ที่อาจเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าในระดับความรุนแรงที่มาก ผู้พูดจึงต้องลดระดับความรุนแรงของถ้อยคำลงด้วยการเลือกใช้การพูดอ้อม ทกวิธีทางภาษาที่ผู้พูดเลือกใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรักที่สัมพันธ์กับทกวิธีความสุภาพดังกล่าวจึงประกอบด้วย 2 ทกวิธี ได้แก่ 1) ทกวิธีถามให้คิด และ 2) ทกวิธีการประชดประชัน

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอนแนะ

การศึกษาทกวิธีทางภาษาที่ใช้ในการเตือนเพื่อนสนิทเรื่องความรัก ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 51 คน ด้วยการใช้แนวคิดเรื่องวิจรรย์กรรมและความสุภาพ ผลการวิจัยพบ 9 ทกวิธี ได้แก่ ทกวิธีการสั่ง การถามให้คิด การให้ค้ำนึ่งผลของการกระทำ การให้ค้ำนึ่งถึงความถูกต้อง การให้ค้ำแนะนำ การบอกกล่าว การตำหนิ การบอกความรู้สึก และการประชดประชัน รวมทั้งหมด 98 ถ้อยคำ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสังเกตว่าทกวิธีมีการปรากฏร่วมกับทกวิธีอื่น ๆ ได้ ยกเว้นทกวิธีการประชดประชันที่ไม่พบการปรากฏร่วมกับทกวิธีอื่น จากผลการศึกษาพบว่ามีความประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

การที่ทกวิธีการสั่งเป็นทกวิธีที่พบมากที่สุด อาจเป็นเพราะปัจจัยเรื่องความสนิทสนมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง จึงทำให้เมื่อผู้พูดต้องการกล่าวถ้อยคำออกมา ผู้พูดสามารถกล่าวได้อย่างตรงไปตรงมา เพื่อความชัดเจน ทำให้ผู้ฟังทราบเจตนาได้ทันที ด้วยเหตุผลที่ผู้พูดเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับเพื่อนนั้นไม่ดีหรือไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม จึงต้องการยับยั้งการกระทำที่เกิดขึ้น ด้วยความเป็นห่วงและปรารถนาดี ส่วนการที่ทกวิธีการประชดประชันปรากฏใช้น้อยที่สุด อาจเป็นเพราะหนึ่งในหน้าที่ของการประชดประชัน คือ การแสดงการหยอกล้อ (วรรณช กรองทอง, 2547) ซึ่งไม่ใช่หน้าที่ที่สำคัญของการเตือน เพราะการเตือนเรื่องความสัมพันธ์เช่นนี้ไม่ใช่เรื่องให้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าน่าตลกขบขันที่ควรจะใช้การประชดประชันเป็นหลัก

อนึ่ง ประเด็นหนึ่งที่เป็นข้อน่าสนใจที่ผู้วิจัยสังเกตพบคือ เรื่องการปรากฏร่วมของทกวิธีต่าง ๆ จากผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าทกวิธีการบอกกล่าวมักปรากฏในตำแหน่งของถ้อยคำแรกเสมอ โดยไม่ปรากฏในถ้อยคำตามหลังแต่อย่างใด เช่น

มีง แพนมีงมันมาจีบกว่า มีงระวังแพนมีงด้วย เหตุตั้งกล่าวอาจเนื่องมาจากผู้พูดต้องการบอกหรือเล่าเรื่องให้ผู้ฟังทราบถึงจุดมุ่งหมายก่อน แล้วจึงแสดงเจตนาอื่น ๆ ตามมาในถ้อยคำหลัง ตรงข้ามกับกลวิธีการดำเนินที่ไม่ปรากฏในถ้อยคำแรกเลย แต่กลับปรากฏในตำแหน่งของถ้อยคำหลังเสมอ เช่น “มันเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะทำอยู่แล้ว คือถ้าหากยังจะไปคุยกับคนอื่น ก็ไม่ควรจะมีใครไว้ในครอบครอง” สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะผู้พูดต้องการทำความที่ไปที่มาก่อน แล้วจึงแสดงเจตนาที่ชัดเจนให้ผู้ฟังได้ทราบ ลักษณะเช่นนี้จึงสอดคล้องกับสำนวนไทยที่คนไทยมักจะดำเนินผู้ที่ดีกว่ากล่าวก่อนที่จะชมกันในภายหลังว่า “ตบหัวลูบหลัง” ผลการวิเคราะห์จึงพบการดำเนินในตำแหน่งหลังจากการทำความเสมอ นอกจากนี้ยังพบว่ากลวิธีถามให้คิดกับกลวิธีการสั่งมักปรากฏร่วมกันมากที่สุด เช่น “ว่าเขาแล้วไปคบเขาทำไม ถ้าไม่ดีก็เลิกไปซะ” เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะผู้พูดต้องการกล่าวถ้อยคำที่จะคุกคามหน้าผู้ฟังน้อยที่สุดก่อนที่จะชี้แจงให้ผู้ฟังปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการ รวมทั้งอาจเพราะผู้พูดมีคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่แล้วเบื้องต้น การถามนำก่อนที่จะสั่งจึงนำไปสู่เจตนาที่แท้จริงของผู้พูดที่ต้องการจะบอกความคิดของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับทราบ ทั้งนี้การใช้กลวิธีร่วมในลักษณะดังกล่าวจึงมักจะมีอารมณ์ความรู้สึกของความไม่พอใจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ข้อสังเกตอีกประการของการเตือนพฤติกรรมเพื่อนสนิทของผู้พูดกับการเตือนพฤติกรรมแฟนหรือคนรักของเพื่อนจำนวน 98 ถ้อยคำนั้น ผู้วิจัยพบว่าถ้อยคำที่ผู้พูดเลือกที่จะเตือนเพื่อนสนิทของตนเอง มีทั้งสิ้น 81 ถ้อยคำ หรือคิดเป็นร้อยละ 82.65 ของถ้อยคำทั้งหมด ขณะที่ถ้อยคำที่เป็นการเตือนเกี่ยวกับพฤติกรรมของแฟนเพื่อน ปรากฏ 17 ถ้อยคำ หรือคิดเป็นร้อยละ 17.35 ของถ้อยคำทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าผู้พูดเลือกที่จะเตือนผู้ที่ใกล้ชิดกับตนมากกว่า กล่าวคือในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของแฟนเพื่อน ผู้ตอบแบบสอบถามมักจะเลือกใช้การไม่เตือนแต่ทำอย่างอื่นและการนิ่งเฉยแทนการเตือน โดยอาจจะปรึกษาหรือเล่าให้เพื่อนคนอื่นฟัง รวมทั้งหาหลักฐานต่าง ๆ เพื่อบอกแก่เพื่อนของตนเอง ส่วนเหตุผลของการนิ่งเฉยนั้นส่วนใหญ่มักเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัวและกลัวเป็น ‘หมา’ ซึ่งเป็นอุปลักษณ์ (metaphor) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลเนื่องจากเกรงว่าเมื่อเพื่อนกับแฟนเพื่อนตีกันหรือได้คุยกันแล้ว ตนก็จะถูกรังเกียจหรือหมดความสำคัญ

งานวิจัยนี้สอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกกลวิธีของผู้พูดตามที่ Brown and Levinson (1987) เสนอไว้ ซึ่งแม้การเตือนจัดเป็นวัจนกรรมที่คุกคามความเป็นอิสระของผู้ฟังก็ตาม แต่ผู้พูดในงานวิจัยนี้กลับไม่ได้ลดความเสี่ยงในการคุกคามหน้าแต่อย่างใด ผู้พูดเลือกที่จะกล่าวตรงไปตรงมาดังผลที่พบว่ามีทางเลือกใช้กลวิธีสั่งมากที่สุด ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากปัจจัยแวดล้อมด้านระยะห่างระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง (the social distance of S and H) ที่งานวิจัยนี้เลือกใช้ความสัมพันธ์สนมมาเป็นปัจจัยหลักในการออกแบบงานวิจัย

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกกลวิธีของผู้พูดนั้น ผู้พูดอาจไม่ได้พิจารณาเพียงแค่ระยะห่างระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง (the social distance of S and H) อำนาจของผู้พูดกับผู้ฟัง (the relative power of S and H) และระดับการคุกคามของวัจนกรรมในวัฒนธรรม (the absolute ranking of impositions in particular culture) ดังที่ Brown and Levinson (1987) ได้เสนอไว้เท่านั้น เนื่องจากเมื่อพิจารณาถ้อยคำทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าผู้พูดมีการใช้คำทางวัฒนธรรม (cultural key terms) เช่น *ผิดศีล* *นรก* *เวรกรรม* อันแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้พูดคำนึงถึงนั้น คือ ความเชื่อทางศาสนาเรื่อง “กรรม” ที่จะนำไปสู่ *นรก* *สวรรค์* หรือ *บาป* *บุญ* *คุณโทษ* ที่มีอยู่ในมนต์และวิถีการดำเนินชีวิต จนสะท้อนผ่านพฤติกรรมทางภาษาของผู้พูดชาวไทยไปโดยปริยาย ด้วยเหตุเช่นนี้ กรณีความรักของนักร้องชื่อดังที่มีชาวคอบซ็อนมากกว่าสิบปีที่ถูกสังคมตั้งคำถามว่าเหตุใดเพื่อนสนิทที่อาจทราบเรื่องราวมาก่อนจึงไม่เตือน สาเหตุส่วนหนึ่งจึงต้องให้เหตุผลว่าเพราะ “เรื่องส่วนตัว” ที่สัมพันธ์กับความเชื่อที่ว่า “เวรกรรมใครก็เวรกรรมมัน” นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ทราบถึงกลวิธีการเตือนในประเด็นอื่นอาจศึกษาการเตือนประเด็นอื่น ๆ เช่น การทำงาน การใช้ชีวิต หรืออาจศึกษาในปัจจัยอื่น ๆ เช่น เพศ อายุ รวมทั้งอาจศึกษาวัฒนธรรมการเตือนโดยใช้วัจนปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย (Emancipatory Pragmatics) ต่อไปเพื่อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามและยินดีให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). **วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพาวรรณ บุณณสิน. (2558). **นิยามรัก 2015**. สืบค้นจาก https://www.chiangmaihealth.go.th/cmpho_web/document/160105145197859219.pdf
- ไทยรัฐออนไลน์. (2562). **รับตรงๆ คาริสา กลัวเป็นหมา ไม่กล้าเตือน ป๊อบ ปองกูล เรื่องคบซ้อน**. สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/1519228>
- มลินี สมภพเจริญ (2556). **ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สองขาครีเอชั่น จำกัด.
- วรณัฐ กรองทอง. (2547). **กลวิธีและหน้าที่ทางการสื่อสารด้วยการพูดประชดในการอภิปรายทางการเมืองไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2549). **วัจนกรรมการตักเตือนในภาษาไทย: กรณีศึกษาครูกับศิษย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2559). **กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตักเตือนในภาษาไทยและข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจ**. วารสารร่มพฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก, 34(3), 183-202.
- เอ็มไทย. (2562). **งานเข้า! ไอ้ต ปราโมทย์ เจอแซะ เพื่อนกันทำไมไม่เตือน ป๊อบ ปองกูล คบซ้อน!!**. สืบค้นจาก <https://gossipstar.mthai.com/gossip-content/73973>
- Austin, J. L. (1962). **How to Do Things with Words**. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Brown, P. and S. C. Levinson. (1987). **Politeness: Some Universals in Language Usage**. Great Britain: Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (1969). **Speech acts: An Essay in the philosophy of language**. Great Britain: Cambridge University Press.

เลียดชั้นคนจาง: การดิ้นรนของผู้หญิงในโครงข่ายอำนาจของผู้ชาย

*In Family We Trust: Women's Struggling in Patriarchy's Network*ธงชัย แซ่เจี๋ย¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่อง *เลียดชั้นคนจาง* โดยใช้ทฤษฎีการวิจารณ์แนวเพศภาวะ ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายเรื่องนี้นำเสนอตัวละครหญิงที่มีบทบาทสำคัญกับตระกูลจางจำนวนทั้งสิ้น 5 คน สามารถจำแนกได้เป็น 3 รุ่นตามช่วงอายุ ตัวละครหญิงสูงวัยได้รับการนำเสนอว่าเป็นผู้อยู่ในธรรมเนียมปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีนโดยไม่สามารถอธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ใช้อารมณ์หลากหลายแบบเพื่อพยายามออกจากสถานการณ์ที่ชวนอึดอัด ตัวละครหญิงกลางคนได้รับการนำเสนอว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพยายามประคับประคองครอบครัวของตนเอง เป็นผู้รักษาผลประโยชน์ของลูกชายของตนเอง และยังคงไม่ได้รับการยอมรับเมื่อก้าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ ส่วนตัวละครหญิงวัยรุ่นได้รับการนำเสนอว่าเป็นผู้ที่เข้าไปจัดการกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดีฆาตกรรมและทำให้รูปคดีบิดเบือนไปเพียงเพื่อช่วยให้พ่อของตนรอดพ้นจากการถูกดำเนินคดี อาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการวิจารณ์แนวเพศภาวะเผยให้เห็นฐานคติแบบทวิลักษณ์ที่แฝงอยู่ในวิถีคิดของการนำเสนอตัวละครหญิงผ่านนวนิยายเรื่องนี้ ทั้งยังลดทอนให้ความพยายามของตัวละครหญิงที่นำเสนออยู่ในนวนิยายเป็นเพียงการดิ้นรนภายใต้โครงข่ายอำนาจปิตาธิปไตยของผู้ชาย

คำสำคัญ: การวิจารณ์แนวเพศภาวะ ตัวละครหญิง ปิตาธิปไตย นวนิยาย

Abstract

This article aims to analyze female characters in the novel *In Family We Trust* through gender criticism. It is found that; this novel represent 5 female characters from *Chi-Ra-A-Nant* family, which could be separated into 3 generations. The elderly is represented as a female who stuck in Chinese tradition that couldn't reasonably explain, and also an emotionalist in many uncomfortable situations. The middle-aged female are represented as key persons who try to maintain their families, protect their sons' interests, and also unaccepted when coming out in the public space. The adolescence one is represented as a person who arrange for all fact and evidences in the crime scene, and distorted the criminal case to save her father from the prosecution. That is to say, gender criticism reveal the dualism assumption hidden in representing the female characters in this novel, and reduce their attempt to be only the struggling in Patriarchy's network.

Keywords: Female characters, gender criticism, novel, Patriarchy

¹ สาขาวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทนำ

ในปี 2561 ละครเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* ถือเป็นละครเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะเมื่อแรกฉายได้รับการประเมินค่าความนิยมที่ไม่ดี การออกอากาศตอนแรกได้รับการจัดอันดับค่าความนิยมโดยนิตยสาร *0.802* ซึ่งต่ำลงจากค่าเฉลี่ย 1.2 ของรายการ *เอ็มเอกซ์ มวยเอกซ์ตรีม* ที่เคยออกอากาศในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ละครกลับสร้างกระแสตอบรับอย่างท่วมท้นบนโลกออนไลน์ และมีการกล่าวถึงบนสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนมาก จนทำให้ความนิยมของละครเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดและทำลายสถิติค่าความนิยมเฉลี่ยของรายการ *เอ็มเอกซ์ มวยเอกซ์ตรีม* ได้สำเร็จ จากการจัดอันดับของนิตยสาร *0.802* ประเทศไทย ค่าความนิยมโดยเฉลี่ยทั่วประเทศของละครเรื่องนี้ใน 12 ตอนแรกที่ออกอากาศอยู่ที่ 1.209 (TV Digital Watch, 2561)

สาเหตุที่ทำให้ละครเรื่องนี้เป็นที่กล่าวถึงบนโลกออนไลน์ ก็คือ การนำเหตุการณ์ในละครไปเปรียบเทียบกับคดีที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ทว่านั่นทำให้ประเด็นต่าง ๆ ที่ละครพยายามนำเสนอถูกละเลย มองข้าม หรือไม่ได้รับการพิจารณา มากเท่าใดนัก อย่างไรก็ตาม ยังมีนักวิชาการหรือนักวิจารณ์ที่พิจารณาละครเรื่องนี้ด้วยแง่มุมทางวิชาการอยู่บ้าง ดังเช่นบทความเรื่อง “มองวัฒนธรรมจีนผ่าน “เลือดข้นคนจาง”” ของ วรศักดิ์ มหัทธโนบล (2561) ซึ่งมีข้อชวนพิจารณาว่า ภาพของละคร *เลือดข้นคนจาง* อาจเป็นภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลง และความขัดแย้งระหว่างความเป็นจีนดั้งเดิมเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ ทั้งในแง่วัฒนธรรมและในแง่การดำเนินธุรกิจ หรือเช่นบทความเรื่อง “วิเคราะห์ซีรีส์ เลือดข้นคนจาง: โอบอุ้ม-ทำลาย และเราไม่เคยรู้จักแม่ของตัวเอง” ของ วริศ ลิขิตอนุสรณ์ (2561) ซึ่งได้พยายามทำความเข้าใจครอบครัวของตนเองผ่านพฤติกรรมของตัวละครในละครชุดนี้ภายหลังจากที่ละครชุดนี้ออกอากาศได้เพียงสองตอน วริศชี้ชวนให้เห็นว่า การให้ความสำคัญกับความเข้มข้นของสายเลือดและผู้ชายในฐานะคนส่งต่อสายเลือดดังที่ละครเรื่องนี้นำเสนอ ทำให้ตัวละครผู้หญิงในสายเลือดกลายเป็น “คนอื่น” ของครอบครัว ไม่ต่างจากเรื่องราวในครอบครัวของวริศเอง

ภายหลังจากที่ละครชุดนี้จบลงแล้ว สำนักพิมพ์มติชน ได้ร่วมมือกับทรูยูเอชดี ผู้กำกับละครชุดดังกล่าว นำต้นฉบับบทละครโทรทัศน์มาเรียบเรียงเป็นนวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* เพื่อเล่าเรื่องราวในอีกแง่มุมหนึ่งที่ต่างออกไป มีฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์ (2562) หนึ่งในผู้เขียนบทละครชุดนี้เป็นผู้เรียบเรียงฉบับนวนิยาย เมื่อพิจารณานวนิยายเรื่องนี้ด้วยประเด็นที่เคยมีผู้พิจารณาบทละครไว้แล้ว พบว่า ตัวละครผู้หญิงที่นำเสนออยู่ในนวนิยายเรื่องนี้ ทั้งที่อยู่ในสายเลือดและนอกสายเลือด มิได้ดำรงสถานะเป็น “คนอื่น” โดยละม่อม หากมีความพยายามที่จะต่อต้าน ชัดขึ้น หรือดิ้นรนบางประการเพื่อดำรงสถานะของตนอยู่ภายในครอบครัว ซึ่งประเด็นนี้ยังมีได้มีการกล่าวถึงอย่างละเอียดในบทความที่กล่าวถึงข้างต้น จึงน่าจะนำไปสู่ตัวละครผู้หญิงในนวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* มาศึกษาด้วยกรอบความคิดของการวิจารณ์แนวเพศภาวะ (Gender Criticism)

การวิจารณ์แนวเพศภาวะเป็นผลผลิตจากแนวทางการวิจารณ์วรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากกระแสสตรีนิยมในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ซึ่งนำไปสู่การอภิปรายประเด็นเรื่องเพศในวรรณกรรมอย่างกว้างขวางและขยายขอบเขตรวมถึงเพศอื่นๆ นอกจากเพศหญิง เช่น เกย์และเลสเบียน (สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2559, หน้า 205) แนวคิดสตรีนิยมถือกำเนิดขึ้นเพื่อศึกษาทำความเข้าใจวิถีชีวิตหรือวิถีปฏิบัติที่ระบบสังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เอื้อให้ผู้ชายได้เปรียบเหนือผู้หญิง (นพพร ประชากุล, 2552, หน้า 197) การวิจารณ์แนวเพศภาวะจึงตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่า หญิงและชายมีความแตกต่างและไม่เท่าเทียม ผู้หญิงถูกทำให้เป็นเพศชายขอบ อันเนื่องมาจากวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่และผู้หญิงถูกกดขี่ครอบงำจากวัฒนธรรมดังกล่าว การวิจารณ์แนวนี้จะเป็นการพยายามอธิบายสาเหตุที่ทำให้ความเป็นเพศไม่เท่าเทียมกันโดยพิจารณาจากเงื่อนไขทางวัฒนธรรมที่ได้รับการนำเสนอในดวับทวรรณกรรม (ธัญญา สังขพันธานนท์, 2560, หน้า 301)

การนำกระแสสตรีนิยมมาศึกษาวรรณกรรมตามวิธีการวิจารณ์แนวเพศภาวะนั้นมีนักวิชาการแสดงทัศนะไว้แตกต่างกัน สุรเดช โชติอุดมพันธ์ (2559, หน้า 227) เสนอว่า ในแง่หนึ่ง นักวิจารณ์อาจจะศึกษาวิเคราะห์อุดมการณ์ปิตาธิปไตยและ

คตินิยมรักต่างเพศที่ปรากฏในวรรณกรรมว่าเป็นไปในรูปแบบใด ตัวละครเพศชายและเพศหญิงตอบสนองหรือมีปฏิสัมพันธ์กับอุดมการณ์ดังกล่าวในรูปแบบใด หากอุดมการณ์ปีศาจปไตยและคตินิยมรักต่างเพศปรากฏในลักษณะของการกดทับ ตัวละครชายและหญิงต่อรองกับอุดมการณ์ดังกล่าวในรูปแบบใดและประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ในอีกแง่หนึ่งนักวิจารณ์อาจศึกษาภาพแทนของตัวละครในแง่ของเพศภาวะก็ได้ ขณะที่ธัญญา สังข์พันธานนท์ (2560, หน้า 303-307) เสนอเกี่ยวกับการนำกระแสสตรีนิยมมาศึกษาวรรณกรรมว่า ลักษณะหนึ่งเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาความเป็นอัตวิสัย (subjectivity) ของตัวละครสตรีในวรรณกรรม ทั้งยังมุ่งไปที่การศึกษาเพื่อค้นหาลักษณะชายเป็นใหญ่และการเอาใจเปรียบทางเพศที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมด้วย ส่วนอีกลักษณะหนึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวสังคมนิยมเพื่อชี้ให้เห็นว่าสภาพสังคมแบบชายเป็นใหญ่ได้ส่งผลและมีอิทธิพลต่อสถานภาพและบทบาทของสตรีในวรรณกรรมอย่างไร

การวิจารณ์แนวเพศภาวะในบริบทการวิจัยวรรณกรรมไทยเป็นแนวทางการวิจัยที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง กล่าวเฉพาะงานวิจัยที่ศึกษาตัวละครหญิงในครอบครัวไทยเชื้อสายจีนซึ่งสัมพันธ์โดยตรงกับนวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* พบว่า วิทยานิพนธ์ของซาชิ (Zarchi, 2011) เรื่อง “Ethnic Chinese Women in Thai Novels: The Negotiation of Identity, Gender and Generational Transitions” ซึ่งศึกษานวนิยายไทย 5 เล่ม ระหว่างปี พ.ศ. 2512 – 2550 นำเสนอว่า อัตลักษณ์ของหญิงไทยเชื้อสายจีนที่นำเสนออยู่ในวรรณกรรมทั้ง 5 เรื่องเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่เคยได้รับการกดขี่ในครอบครัว กลายเป็นว่าหญิงไทยเชื้อสายจีนได้รับการยอมรับในครอบครัว ได้รับยกย่องในแง่ความกตัญญูรู้คุณ และเป็นผู้ที่นำความสำเร็จมาสู่ครอบครัว นอกจากนี้ วิทยานิพนธ์เรื่อง “สถานภาพและบทบาทสตรีในครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทยแนวชีวิตครอบครัว ปี พ.ศ. 2538 – 2546” (กิตติยา วิทยาประพัฒน์, 2555) นำเสนอว่า สภาพสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์เป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสถานภาพและบทบาทสตรีในครอบครัวไทยเชื้อสายจีน ทั้งในแง่ที่เป็นภรรยาและลูกสาว อย่างไรก็ตามการใช้ชีวิตในสังคมสมัยใหม่อาจทำให้สตรีที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบจารีตเงินเกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรม นำไปสู่การเรียนรู้ที่จะยอมรับรากเหง้าและนำวัฒนธรรมดั้งเดิมมาปรับใช้ในโลกสากลอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ดี นวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* นำเสนอตัวละครหญิง 3 รุ่นซึ่งมีสถานะและบทบาทต่อครอบครัวที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน อีกทั้งความเป็นเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนยังทำให้นวนิยายเรื่องนี้แตกต่างจากนวนิยายเรื่องอื่นๆ ที่เคยมีผู้ศึกษาแล้ว จึงน่าที่จะนำทฤษฎีการวิจารณ์แนวเพศภาวะมาใช้ศึกษาตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* ได้

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* โดยใช้ทฤษฎีการวิจารณ์แนวเพศภาวะ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เลื่อนนวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2562 โดยสำนักพิมพ์มติชน เรียบเรียงโดย ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์ เป็นตัวบทในการศึกษา
2. ศึกษาทฤษฎีการวิจารณ์แนวเพศภาวะ พร้อมทั้งสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. วิเคราะห์ตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่องดังกล่าวโดยใช้ทฤษฎีการวิจารณ์แนวเพศภาวะ
4. สรุปและนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัย

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนออำนาจของระบบอุปถัมภ์และการยึดมั่นอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ผ่านระบบครอบครัวของตระกูลจิระอนันต์ซึ่งยึดมั่นในธรรมเนียมปฏิบัติแบบจีนด้วยการให้ความสำคัญกับสมาชิกครอบครัวที่เป็นเพศชาย ดังที่นำเสนอว่าพีท ซึ่งเป็นตัวละครรุ่นหลาน มีสถานะเป็น “ตัวซุง” หรือหลานชายคนแรกที่ได้ใช้นามสกุลของอากง และมีฐานะเทียบเท่าลูกชายคนเล็กของอากง ทั้งยังมีสิทธิ์ในมรดกเทียบเท่ากับลูกชายของอากงด้วย (ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 66) การให้ความสำคัญกับสมาชิกครอบครัวที่เป็นเพศชายได้รับการนำเสนอตั้งแต่ต้นเรื่องในตอนเปิดพินัยกรรมของอากงสุกิจที่แบ่งธุรกิจ “กงสี” หรือธุรกิจที่เป็นของกลางของครอบครัวให้กับลูกของอากง 3 คน คือ ประเสริฐ เมธ กรกันต์ และแบ่งให้กับ “ตัวซุง” อย่างพิถีพิถัน ทั้งสี่คนได้รับมรดกจาก “ธุรกิจกงสี” เท่ากันที่ร้อยละ 25 ขณะที่อำมาปราชนีได้รับมอบบ้านและที่ดินของอากงสุกิจพร้อมด้วยเงินสด 20 ล้านบาท ส่วนภัสสรซึ่งเป็นลูกสาวของอากงได้รับเงินสด 200 ล้านบาทโดยไม่ได้ส่วนแบ่งจากธุรกิจของครอบครัว ทั้งที่ภัสสรคือผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินธุรกิจของครอบครัวให้เจริญก้าวหน้ามาโดยตลอด (ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 37-39) มรดกจากพินัยกรรมดังกล่าวมีนัยแสดงให้เห็นบทบาทของสมาชิกครอบครัวที่เป็นเพศชายในฐานะผู้สืบทอดและดำเนินธุรกิจของครอบครัวต่อไป ขณะเดียวกันก็ผลักให้ตัวละครหญิงอย่างอำมา และภัสสรเป็นเพียงผู้รับทรัพย์สินเท่านั้น ไม่สามารถสืบทอดหรือขับเคลื่อนธุรกิจของครอบครัวต่อไปได้ ระบบอุปถัมภ์โดยอ้อมปรากฏตัวผ่านการยึดมั่นในธรรมเนียมปฏิบัติแบบจีนของตระกูลจิระอนันต์ดังที่กล่าวมาก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทั้งยังเผยเรื่องราวความขัดแย้งในอดีตที่ส่งผลต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันด้วย

อย่างไรก็ดี แม้ระบบครอบครัวของตระกูลจิระอนันต์จะให้ความสำคัญกับสมาชิกครอบครัวที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง แต่นวนิยายก็ได้นำเสนอบทบาทที่หลากหลายของตัวละครหญิงภายในตระกูลจิระอนันต์ ทั้งที่เป็นการประนีประนอมหรือต่อรองกับอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่กดทับตัวละครหญิงเหล่านั้นตั้งแต่ต้นจนจบ เมื่อพิจารณาตัวละครหญิงที่มีบทบาทสำคัญในตระกูลจิระอนันต์ พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ได้แก่ อำมา คริส ภัสสร นิภา และเหม่เหม่ เมื่อพิจารณาด้วยช่วงอายุจะเห็นว่า ตัวละครทั้ง 5 สามารถจำแนกได้เป็น 3 รุ่นตามช่วงอายุ ได้แก่ ตัวละครหญิงสูงวัย ตัวละครหญิงกลางคน และตัวละครหญิงวัยรุ่น ตัวละครแต่ละรุ่นดำเนินบทบาทตามเพศภาวะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังจะกล่าวได้ต่อไปนี้

1. อำมาในฐานะตัวละครหญิงสูงวัย

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอตัวละครหญิงสูงวัยผ่าน “ปราชนี จิระอนันต์” หรือก็คืออำมาของครอบครัว โดยนำเสนอ 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้ยึดติดกับธรรมเนียมปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีนที่ไม่สามารถอธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ และผู้ใช้อารมณ์เป็นเครื่องมือหนีออกจากสถานการณ์ที่ชวนอึดอัด ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 อำมาผู้ยึดติดกับธรรมเนียมปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีนที่ไม่สามารถอธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอว่า อำมาเป็นผู้ที่ยึดติดอยู่กับธรรมเนียมปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีนซึ่งส่วนใหญ่แล้วอำมาไม่สามารถอธิบายหรือให้คำตอบที่เป็นเหตุเป็นผลได้ ดังในตัวอย่างตอนที่จัดพิธีงดึกให้กับอากงสุกิจ อำมาเป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการจัดลำดับของญาติในตระกูลจิระอนันต์เพื่อเข้าร่วมขบวนแห่งงดึก ดังความว่า

“สะใภ้ก่อน สะใภ้ก่อน ลูกสาวต่อหลังสะใภ้” ฉันทไม่อธิบายว่าเพราะอะไร เราทำตามประเพณีก็พอแล้ว

“คริส...น้ำผึ้ง” คริสเดินมายืนหลังกรกันต์ น้ำผึ้งยืนถัดจากคริส

“แล้วค่อยอาสา วิเชียร” ภัสสรเดินเข้าไป ตามด้วยวิเชียร

“อะ หลานๆ...มา” ถึงตรงนี้อั้วผู้เป็นเฮียใหญ่ก็เดินนำหน้าเอิร์น เต่า และเตี้ย

“เตี้ยมาก่อน เตี้ยมาก่อน หลานนอกออกไปก่อน”

อีกบ้างน้อๆ ชะงัก พวกเขาตุงง ฉันก็รู้ตอนนั้นว่าคำว่า ‘หลานนอก’ สร้างปัญหา. . .นี้
ถ้าหลานถามต่อว่าทำไม แล้วฉันต้องอธิบายละก็ ฉันคงต้องกลับไปจุดรูปถามอาเหล่ากงเหล่ามา
ทีนี้พวกเขาก็อาจต้องไปปลุกผีบรรพชนขึ้นมาตอบก็เป็นได้

(ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 32-33)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ในการจัดลำดับญาติเพื่อเข้าร่วมขบวนงเด็กซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติตาม
วัฒนธรรมจีน อาม่าจัดลำดับให้ลูกสะใภ้ซึ่งแต่งงานกับลูกชายในตระกูลอยู่ในลำดับที่มาก่อนลูกสาวของตระกูลอย่างภัสสร เมื่อ
จัดลำดับหลานที่เข้าร่วมขบวนงเด็ก ก็จัดให้ “หลานนอก” หรือหลานที่เกิดจากลูกสาวอยู่ลำดับถัดออกไปจากหลานที่เกิด
จากลูกชาย ถ้อยคำรำพึงในใจอาม่าที่ว่า “ถ้าหลานถามต่อว่าทำไม แล้วฉันต้องอธิบายละก็ ฉันคงต้องกลับไปจุดรูปถามอา
เหล่ากงเหล่ามา” เป็นการยืนยันว่า อาม่าเองก็ไม่มีคำอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผลเกี่ยวกับการจัดลำดับญาติในพิธีกรรมนี้ นอกจาก
พิธีงเด็กในงานศพแล้ว นวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* มิได้นำเสนอพิธีกรรมใดอีก อย่างไรก็ตาม ตอนท้ายเรื่องหลังจากคดี
ฆาตกรรมคลี่คลายและผู้ก่อเหตุตัวจริงถูกดำเนินคดีตามกฎหมายแล้ว ยังปรากฏธรรมเนียมปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีน ความว่า

อากงเอี้ย อี้วคิดถึงลื้อ

ลื้ออยู่บนนั้นสบายดีหรือเปล่า ลื้อมองลงมาเห็นพวกเราทะเลาะกัน แยกแยกกัน มีคน
ตาย มีคนติดคุก มีคนเจ็บปวดแต่ไม่พูด ทำไมลื้อช่วยอะไรพวกเราไม่ได้เลย ทำไมบรรพบุรุษของ
เราไม่ช่วยอะไรเลย อี้วไปทำกรรมอะไรไว้ ทำไมครอบครัวมันถึงรุ่นวายชนคดีนี้. . .ตลอดบ้ายวัน
นั้น ฉันเริ่มซ่อมแซมครอบครัวตามความเชื่อและกำลังของฉันโดยมีก้วยเตี่ยวเป็นลูกมือ เรา
ช่วยกันทำอาหารจีนลูกผสมรสชาติไทยที่เป็นของโปรดของแต่ละคน แน่นนอนว่าของทอดเป็น
หลักสำหรับเด็กบ้านนี้

(ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 347-348)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดในตระกูลจระอนันต์ อาม่าได้แต่รำพึงคำถามในใจถึงอา
กงและบรรพบุรุษ อันเป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงความเชื่อของอาม่าเรื่องวิญญาณบรรพบุรุษจะช่วยปกป้องรักษาคนในครอบครัว
อนึ่ง ในตัวอย่างนี้จะเห็นถึงความเชื่อของอาม่าที่ว่า “ฉันเริ่มซ่อมแซมครอบครัวตามความเชื่อและกำลังของฉันโดยมีก้วยเตี่ยว
เป็นลูกมือ” การ “ซ่อมแซมครอบครัว” ในข้อความดังกล่าว คือ การทำอาหารเพื่อเลี้ยงคนในครอบครัว เนื่องจากเวลาทาน
อาหารเป็นเวลาทีสมาชิกในครอบครัวทุกคนอยู่พร้อมหน้าพร้อมตา เมื่อพิจารณาข้อความที่ว่า “ของทอดเป็นหลักสำหรับเด็ก
บ้านนี้” ก็สามารถตีความได้ว่าเป็นการ “ซ่อมแซมครอบครัว” ที่ให้ความสำคัญกับสมาชิกครอบครัวรุ่นหลาน มากกว่าจะให้
ความสำคัญกับคนรุ่นลูกซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีฆาตกรรมในตระกูลจระอนันต์ในระดับที่แตกต่างกันไป

อาจกล่าวได้ว่า นวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* นำเสนอตัวละครอาม่าในฐานะหญิงสูงวัยที่ธรรมเนียม
ปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีนอันถือเป็นตัวแทนของระบอบปิตาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายกดทับมาเป็นเวลานานโดยมีเคียดตั้ง
คำถามกับธรรมเนียมปฏิบัติเหล่านั้น เมื่อถูกตั้งคำถามจากคนรุ่นหลานซึ่งเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ก็ไม่สามารถอธิบายหรือให้
คำตอบอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้

1.2 อาม่าผู้ใช้อารมณ์เป็นเครื่องมือหนีออกจากสถานการณ์ที่ชวนอึดอัด

นวนิยายเรื่อง *เลือดชั้นคนจาง* นำเสนอว่า เมื่ออาม่าต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ชวนอึดอัด อาม่าจะใช้อารมณ์
เพื่อเป็นเครื่องมือหนีออกจากสถานการณ์ดังกล่าว ดังในตอนที่อาม่ากับก้วยเตี่ยวดูข่าวเกี่ยวกับคดีฆาตกรรมในตระกูลจระ
อนันต์ทางโทรทัศน์แล้วเกิดความเครียดจนไม่ยอมรับประทานอาหาร บทสนทนาระหว่างอาม่าและก้วยเตี่ยวมีดังนี้

“เรื่องของอี้ว ลื้ออย่ายุ่ง” คราวนี้อาม่าคว่ำริโมตทีวีมาถือไว้ด้วย

“ไม่ยุ่งได้ไง แล้วนี่ ไม่กินข้าวอีกแล้วนะ เดียวก็เป็นลมไปหรอก” ผมดูอาม่าเหมือน
อาม่าเป็นเด็ก

“ช่างอ๊ว! อ๊วจะได้ตายๆ ตามอากงไปเลย!” อาม่าตะโกนใส่ผม

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 162)

จากบทสนทนาจะเห็นว่า ก๊วยเตี้ยวพยายามพูดให้อาม่ารับประทานอาหารเช้าเนื่องจากเห็นว่าอาม่าเอาแต่เสพ
ข้าวที่รายงานเกี่ยวกับตระกูลจิระอนันต์ของตน แต่อาม่ากลับใช้คำพูด “ช่างอ๊ว! อ๊วจะได้ตายๆ ตามอากงไปเลย!” อันแฝง
อารมณ์ประชดประชันด้วยอยู่ในที่ อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นตอนที่อาม่าเผชิญหน้ากับอ๊วที่พยายามขุดคุ้ยเรื่องราวในอดีตของตระกูล
จิระอนันต์จากสมุดปกหนังสือแดงที่อากงวาดรูปต่างๆ เก็บไว้ ดังความว่า

“แล้วสรุปในรูปนั้น อากงวาดใครครึบอาม่า” แต่ผมต้องการคำตอบมากกว่า

อาม่าหันมา ท่าทางล่อลวงไม่รู้ว่าจะทำอะไรดี ผมมองหน้าอาม่าด้วยสายตาโปรด
บอกผมเถอะ ได้รับผลเป็นการตะคอก “ลื้อจะรู้ไปทำไม! ออกไปเลย! อาม่าจะทำกับข้าว
เกะกะ!”

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 274)

บทสนทนาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในสถานการณ์ที่อ๊วพยายามถามจ้เรื่องรูปวาดในสมุดของอากงและทำให้อ
อาม่ารู้สึกอึดอัดใจที่จะตอบ อาม่ากลับตอบว่า “ลื้อจะรู้ไปทำไม! ออกไปเลย!” ที่นอกจากจะแฝงด้วยอารมณ์ขัดเคืองใจแล้ว ยัง
พยายามเปลี่ยนประเด็นของคู่สนทนาด้วย ดังความว่า “อาม่าจะทำกับข้าว เกะกะ!”

นอกจากนี้ ในตอนท้ายเรื่องเมื่อคดีฆาตกรรมในตระกูลจิระอนันต์คลี่คลายลงและอาม่าทำอาหารเลี้ยงทุก
คนเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวที่ยังมีชีวิตอยู่ได้กลับมาพร้อมหน้าพร้อมตา อาม่าได้ใช้อารมณ์อีกแบบหนึ่งเพื่อช่วยพาออกจาก
สถานการณ์ที่ชวนอึดอัดในครอบครัว ดังความว่า

ช่วงขณะหนึ่งนั้น ฉันมองภัสสรแล้วคิดว่าอาหารมื้อนี้ยังไม่สมบูรณ์ ฉันจึงยื่นตะเกียบ
ออกไปคีบกุ้งทอดในจานกลาง แล้ววางลงในชามข้าวของเธอ

“กุ้งตัวนี้ ฆ่าให้อาสร” เธอประหลาดใจ

“ให้คนเดียว ไม่แบ่งใคร”

นั่นฉันทำให้ลูกสาวของฉันยิ้มจนน้ำตาเร้น แล้วฉันก็บอกเธอว่า “ฆ่าขอโทษ” ลูกสาว
ฉันพยักหน้าหยดน้ำตาร่วงพรุ ณาที่นั่นฉันรู้แล้วว่าครอบครัวเราจะยังอยู่และเราจะเดินหน้า
ต่อไปแม้ว่าฉันไม่สมบูรณ์แบบอย่างที่ฉันฝันไว้

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 349-350)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า การคีบกุ้งและคำขอโทษของอาม่าที่มีให้ภัสสรเป็นการแสดงความรักที่แม่มีต่อลูก
สาวที่ถูกละเลยความสำคัญมานาน เนื่องมาจากการติดอยู่ในระบบครอบครัวที่ให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว โดยนัย
หนึ่งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการ “ปลดล็อก” อาม่าให้ออกจากธรรมเนียมเดิมที่ให้ความสำคัญแต่กับลูกชายจนลืมนองลูกสาว
แต่อีกนัยหนึ่งก็สามารถพิจารณาได้ว่า การกระทำของอาม่าเป็นการพยายามรักษาครอบครัวด้วยการให้ความสำคัญกับสมาชิก
รุ่นลูกเพียงหนึ่งเดียวที่มีความสามารถและยังดำเนินธุรกิจของครอบครัวต่อไปได้ เนื่องจากกรณีนี้ ลูกชายอีกคนหนึ่งของอาม่า
มิได้สนใจทำธุรกิจเท่าที่ภัสสรทำ ข้อความที่ว่า “ครอบครัวเราจะยังอยู่และเราจะเดินหน้าต่อไปแม้ว่าฉันไม่สมบูรณ์แบบอย่างที่
ฉันฝันไว้” จึงมิได้หมายถึงเฉพาะสมาชิกครอบครัวเท่านั้น หากยังมีนัยถึงความเป็นครอบครัวและธุรกิจของครอบครัวซึ่งเป็น
ผลผลิตของระบบวิธีคิดแบบปิตาธิปไตย

อาจกล่าวได้ว่า สถานการณ์ที่ชวนอึดอัดตั้งที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเกิดขึ้นเพราะหลานชายของอาม่าอย่าง ก้วยเตี่ยวและอี้ กับเป็นผลมาจากคดีฆาตกรรมระหว่างประเสริฐและเมธซึ่งเป็นลูกชาย ของอาม่า อันถือได้ว่าเป็นตัวแทน โดยตรงของระบอบปีศาจปีศาจที่ให้ความสำคัญกับผู้ชาย ขณะที่การใช้ธรรมเนียมหลากหลายแบบของอาม่าก็เป็นความพยายามที่จะออกจากสถานการณ์ชวนอึดอัดอันเกิดจากสมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้ชายดังที่กล่าวแล้ว และเป็นความพยายามรักษาครอบครัวของตนอันเป็นผลผลิตจากรบอบปีศาจปีศาจได้

2. คริส ภัสสร และนิภา ในฐานะตัวละครหญิงกลางคน

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอตัวละครหญิงวัยกลางคนผ่านคริส ภัสสร และนิภา ในลักษณะที่แตกต่างกันไป ดังมีรายละเอียดจะกล่าวต่อไปนี้

2.1 หญิงวัยกลางคนผู้พยายามรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวของตน

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอตัวละครทั้งสามในฐานะหญิงวัยกลางคนผู้ให้กำเนิดทายาทและมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับตระกูลจิระอนันต์ โดยเฉพาะคริสซึ่งเป็นภรรยาคนแรกของประเสริฐ ลูกชายคนโตของตระกูล คริสให้กำเนิดพิทผู้เป็นหลานชายคนแรกที่ใช้นามสกุลจิระอนันต์ แต่คริสกับประเสริฐหย่ากันหลังจากคริสให้กำเนิดพิทแล้ว ขณะที่นิภาเป็นภรรยาอีกคนของประเสริฐ ทั้งสองมีความสัมพันธ์กันมานานแล้วและมีลูกชายด้วยกันหนึ่งคนชื่อฉี นิภาได้จดทะเบียนสมรสกับประเสริฐก่อนที่ประเสริฐจะเสียชีวิต จึงถือว่าเป็นภรรยาตามกฎหมาย ส่วนภัสสรแม้จะเป็นลูกสาวของตระกูลจิระอนันต์ แต่เมื่อแต่งงานกับวิเชียร สุริยไพโรจน์แล้วก็ต้องเปลี่ยนนามสกุลและไม่ถือเป็นคนของตระกูลจิระอนันต์อีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ทั้งสามคนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพยายามรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวของตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หากว่ากันด้วยหน้าที่ที่จะร่วมสร้างทายาทเพื่อสืบทอดนามสกุลนี้ พ่อแม่ฉันก็เห็นดีเห็นงาม. . . และแน่นอนว่าฉันต้องทำดีกับสามี พ่อสามี แม่สามี และบรรดาเครือญาติ แม้พวกเขาจะดูไม่เป็นมิตรกับฉันนัก ไม่สิ พวกเขาเล่นละครเป็นมิตรนะ แต่ฉันแค้นใจ ไม่เลย ฉันก็เล่นละครเป็น และทั้งโลกฉันแค้นลูกชายของฉันคนเดียว

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 65-67)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า คริสเล่าถึงการเข้ามาอยู่ในตระกูลจิระอนันต์ของตนเองผ่านการแต่งงานตามที่พ่อแม่ทั้งสองฝ่ายเห็นดีเห็นงาม เดิมคริสเป็นชาวฮ่องกง แต่เพราะตระกูลจิระอนันต์ต้องการให้หลานที่เกิดกับลูกชายคนโตมีเชื้อสายจีนจึงได้จัดการเรื่องงานแต่งงานระหว่างคริสและประเสริฐ อย่างไรก็ตาม ในสายตาของคริสแล้ว ตระกูลจิระอนันต์แค่ “เล่นละครเป็นมิตร” กับเธอ คริสพยายามไม่ใส่ใจคนในตระกูลดังกล่าวเนื่องจากต้องการทุ่มความใส่ใจให้แก่พิทผู้เป็นลูกชายคนเดียวของเธอ สิ่งที่คริสใช้รักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวของตนเองไว้ได้ก็คือการ “เล่นละครเป็นมิตร” แบบเดียวกับที่คนในตระกูลจิระอนันต์กระทำต่อคริส นอกจากนี้ คำพูดที่คริสพูดกับพิทว่า “ม้าทำใจอยู่กับป้ามาได้ก็เพื่อจะได้อยู่กับพิทนี่” (อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 133) ก็ยิ่งตอกย้ำความพยายามดังกล่าวของคริส

ขณะที่นิภาซึ่งเป็นภรรยาอีกคนของประเสริฐและเป็นภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมาย แม้จะไม่ได้เข้ามาอยู่ในตระกูลจิระอนันต์ แต่นิภาที่พยายามรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวของตนไว้ ดังในตอนต้นนวนิยายนำเสนอเรื่องเล่าของนิภา ความว่า

ทุกวันนี้ที่ฉันยังพออยากมีชีวิตอยู่ต่อไป ก็เพราะทุกวันพุธประเสริฐจะมาหาฉันและปรนนิบัติฉันอย่างกับว่าฉันเป็นรักเดียวของเขาตลอดมา และดีที่สุดนี่เป็นโอกาสที่ฉันได้เห็นผู้ชายที่ฉันรักสองคนอยู่ร่วมบ้านกัน. . . ฉันเข้าใจหัวอกเสริฐที่เป็นลูกชายคนโตของบ้านคนจีนแท้ที่ “ป้ากับม้าผมต้องการลูกสะใภ้เชื้อสายจีน” และฉันรับสถานภาพระหว่างเราได้ การตามใจ

บุพการีและปฏิบัติตามจารีตเป็นหน้าที่ของเธอ แล้วอีกอย่าง ฉันก็เปลี่ยนเชื้อสายตัวเองไม่ได้
ด้วยสิ

(ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 86)

เรื่องเล่าของนิภาข้างต้นนี้นำเสนอให้เห็นว่า “วันพุธ” เป็นวันครอบครัวที่นิภาจะได้อยู่กับประเสริฐและณิษฐ์ เป็นลูกชาย ข้อความที่ว่า “ฉันรับสถานภาพระหว่างเราได้” มิใช่เพียงการยอมรับการต้องคบหากันอย่างหลบๆ ซ่อนๆ ไม่เป็นที่ยอมรับของตระกูลจิระอนันต์เท่านั้น หากยังหมายถึงการยอมรับความสัมพันธ์ในครอบครัวที่จะเป็นครอบครัวสมบูรณ์ได้เพียง สัปดาห์ละหนึ่งวันด้วย

ส่วนภัสสรในฐานะที่เป็นแม่ในครอบครัวสุริยไพโรจน์ ภัสสรก็ต้องพยายามรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัว ของตนไว้เช่นกัน ดังในตอนที่เราเจอถึงพ่อแม่ของตนเอง ความว่า

พอบอกว่าแม่เราเป็นคนมีวิสัยทัศน์ทั้งเรื่องงานและเรื่องบ้าน จิรานั้นตาพ่อก็คงจะไม่
เจริญก้าวหน้าและมีชื่อเสียงขนาดนี้ถ้าไม่มีแม่เป็นกรรมการผู้จัดการ ส่วนบ้านเราที่พ่อเป็น
ตำรวจและจำเป็นต้องเข้าเวร ตรวจท้องที่ ออกต่างจังหวัดไม่เป็นเวล่ำเวลา และไปศึกษาต่อ
หลักสูตรนายตำรวจชั้นสูงที่ต่างประเทศอีก 2 ปี ถ้าไม่มีแม่วางแผนการใช้ชีวิตประจำวันให้ลูก
และเลือกสถานศึกษาที่มีมาตรฐานสูงให้ละก็ โอกาสที่ลูกชายสี่คนจะละเทะมืออยู่มาก

(ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 165)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ครอบครัวของภัสสรมีภัสสรเป็นเสมือนหัวหน้าครอบครัว เนื่องจากเป็นผู้ที่ “มี
วิสัยทัศน์ทั้งเรื่องงานและเรื่องบ้าน” กล่าวเฉพาะ “เรื่องบ้าน” ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าภัสสรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญใน
ครอบครัวสุริยไพโรจน์ของเธอกับวิเชียร เนื่องด้วยหน้าที่การงานของวิเชียรซึ่งเป็นตำรวจและไม่ค่อยมีเวลาให้กับครอบครัว
เป็นเหตุให้ภัสสรทำหน้าที่ “วางแผนการใช้ชีวิตประจำวันให้ลูกและเลือกสถานศึกษาที่มีมาตรฐานสูงให้” การกระทำของภัสสร
คือความพยายามรักษาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวของตนเองไว้ เพราะหากภัสสรไม่ทำดังนั้น ครอบครัวของภัสสรก็คง
จะไม่มีความสุข ดังที่เธอรินแล้วว่า “โอกาสที่ลูกชายสี่คนจะละเทะมืออยู่มาก” หากไม่มีภัสสรคอยดูแลครอบครัว

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ในฐานะตัวละครหญิงกลางคน ทั้งสามต่างมีความพยายามเพื่อรักษาครอบครัว
ของตนเองไว้ คริสและนิภาเป็นผู้ที่พยายามรักษาครอบครัวของตนเองโดยต่างเป็นฝ่ายยอมรับเงื่อนไขบางประการ กล่าวคือ
คริสยอมรับการเล่นละครเป็นมิตรของครอบครัวจิระอนันต์ ขณะที่นิภาต้องยอมรับความสัมพันธ์วันพุธกับประเสริฐ ส่วนภัสสร
ก็พยายามรักษาครอบครัวของตนเองไว้ด้วยการวางแผนการใช้ชีวิตให้ลูก การกระทำของตัวละครทั้งสามเป็นความพยายาม
รักษาครอบครัวอันเป็นผลผลิตภายใต้ระบบคิดและอุดมการณ์ปีศาจปีศาจที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายในครอบครัว

2.2 หญิงวัยกลางคนผู้รักษามลประโยชน์ของลูกชาย

นอกจากจะเป็นผู้พยายามรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัวของตนเองแล้ว นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* ยัง
นำเสนอตัวละครหญิงวัยกลางคนในฐานะที่เป็นผู้รักษามลประโยชน์ของลูกชายผู้สืบสัมพันธ์ทางสายเลือดกับตระกูลจิระอนันต์
ผลประโยชน์ดังกล่าวมิใช่เพียงการสืบสายเลือดเท่านั้น หากยังหมายถึง “ธุรกิจงสี” หรือธุรกิจโรงแรมเครือจิรอนันต์ของ
ตระกูลด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคริสกับภัสสร ดังในตอนที่เราเจอเรื่องราวความหลังดำมืดของคริสซึ่งถูกเปิดเผยผ่านคลิปที่พีท
ได้ดูขณะถูกเมธไล่ต้อนจนจมนมที่ฮ่องกง ความว่า

สีหน้าเคียดแค้นกำลังเล็งปืนไปที่กลางตัวแม่ผม เขาพูดว่า “มีงวางยาลูกเมียกูทำไม”

แม่ผมตกใจ ละล่ำละลักตอบ “ก็ตอนนั้นฉันแทงลูกตัวเอง ฉันเห็นพิมท้อง แล้วทุกคนก็เข้าไป
โอบแต่พิม ฉันอิจฉา...” แจ็กเมธยังไม่ลดปืนลง เขาพูดด้วยเสียงที่ดังขึ้น

“มีงก็เลยวางยาให้พิมแทงเพื่อให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้นนั้นหรือ...แค่นี้ใช่ไหม เหตุผลที่มีงทำ

ลูกเมียกู”

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 314)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า เรื่องราวความหลังด่ามีดของคริส คือการที่คริสวางยาพิมผู้เป็นภรรยาของเมธขณะพิมกำลังตั้งครรรค์ ทั้งหมดเป็นเพราะคริสเพ่งแทงลูกไป การวางยาของคริสแม้จะกระทำด้วยความอิจฉาแต่ก็เป็นเพราะต้องการรักษาสถานะ “ตัวซุง” หรือหลานชายคนแรกซึ่งมีสถานะเทียบเท่ากับลูกชายอีกคนของอากงอาม่าไว้ให้กับลูกที่จะเกิดจากคริสกับประเสริฐ และภายหลังจากที่พิมแทงแล้ว คริสก็ตั้งครรรค์และมีลูก คือ พิท ผู้กลายเป็นตัวซุงในเวลาต่อมา กล่าวได้ว่า สิ่งที่คริสพยายามทำเพื่อรักษาผลประโยชน์ของลูกชายนั้นประสบความสำเร็จ

ในเรื่องราวความหลังด่ามีดของคริสนั้น ภัสสรก็มีส่วนรู้เห็นด้วยเช่นกัน ดังในตอนทีภัสสรเล่าเหตุการณ์ในอดีตให้พิทผู้เป็นหลานชายฟัง ความว่า

“โกวเห็นตั้งแต่วันแรกที่ซื้อคริสแอบพิมตัวยาลงไปในหม้อต้ม ซึ่งตอนนั้นโกวจะเดินเข้าไปห้ามก็ได้ใช่ไหม แต่โกวกลับเลือกไม่ทำอะไร โกวปล่อยให้มันเกิดขึ้น ซื้อคริสชะงักไปตอนที่เห็นโกวยืนใกล้ประตูห้องครัว เธอรู้แหละว่าโกวเห็น แต่โกวก็พยักหน้าทักทายเป็นปกติ ไม่พูดอะไร พอซื้อคริสลับตาไปโกวก็สับสนนะ ไม่รู้ว่าควรทำยังไง แต่พอมองอ้อในอ้อมแขนของโกว มันก็เหมือนมีคำตอบให้โกวว่าโกวควรอยู่เฉยๆ โกวบอกตัวเองว่าเราไม่เกี่ยวอะไรกับเรื่องนี้ เราไม่เห็นต้องเข้าไปยุ่ง เขาสองคนทำร้ายกันเอง ดีชะอีก ลูกของเราจะได้ทุกอย่าง”

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 336-337)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า ภัสสรในฐานะ “โกว” หรืออาผู้หญิงของพิทเล่าว่าเป็นผู้เห็นเหตุการณ์ตอนที่คริสวางยาในหม้อต้มที่จะให้พิมรับประทานตั้งแต่แรก แต่ภัสสรเลือกที่จะ “อยู่เฉยๆ” เนื่องจากต้องการรักษาผลประโยชน์จากตระกูลจระอนันต์ที่จะพิมมีแก่ “อ้อ” ผู้เป็นลูกชายของตน ดังข้อความตอนสุดท้ายที่ว่า “ดีชะอีก ลูกของเราจะได้ทุกอย่าง”

นอกจากการรักษาผลประโยชน์ของลูกชายที่จะได้จากตระกูลจระอนันต์แล้ว ในคดีฆาตกรรมประเสริฐซึ่งเกิดขึ้นตอนต้นเรื่อง เตยซึ่งเป็นลูกชายอีกคนหนึ่งของภัสสรหลวมตัวเข้าไปช่วยเหลือเหมเหมเอาปืนที่ซั๊กอเหตุไปทิ้งและทำให้เขาถูกจับ ภัสสรได้พยายามรักษาผลประโยชน์ของเตยไว้ด้วย ดังความว่า

“ฉันเป็นคนยิงคุณประเสริฐเองค่ะ เตยแค่เอาปืนไปทิ้งให้ฉันเองค่ะ” แล้วฉันก็เปิดกระเป่าบนตักออก หยิบเอากางเกงที่ฉันม้วนไว้ออกมากางให้เขาดูและเล่าความเป็นมาของมัน ก่อนยื่นส่งให้เขา “สารวัตรเอาไปตรวจดีเอ็นเอได้เลยค่ะ ต้องเจอร่องรอยเลือดของเฮียประเสริฐแน่”

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 293)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ภัสสรให้การสารภาพกับตำรวจว่าเธอเป็นคนยิงประเสริฐพี่ชายของเธอ โดยมีหลักฐานคือกางเกงที่มีร่องรอยเลือดของประเสริฐ ส่วนปืนที่เตยนำไปทิ้งก็เป็นเพราะคำสั่งของภัสสร อย่างไรก็ตาม นี่เป็นการกลับคำให้การที่ให้ไว้กับตำรวจในตอนแรกว่าภัสสรเป็นเพียงแค่ผู้มาพบศพเป็นคนแรก ไม่ใช่ผู้ลงมือ อีกทั้งตำรวจก็ไม่ปักใจเชื่อเนื่องจากขัดแย้งกับคำให้การของเตยและพอจะสันนิษฐานได้ว่าที่ภัสสรทำแบบนี้เพราะต้องการช่วยเตย กล่าวได้ว่าการกระทำของภัสสรเป็นความพยายามที่รักษาผลประโยชน์ของเตยไว้เพื่อไม่ให้เตยต้องรับโทษจากคดีที่เตยไม่ได้ก่อ

นอกจากคริสกับภัสสรแล้ว นิภาในฐานะที่เป็นแม่ของฉีกก็ได้พยายามรักษาผลประโยชน์ของลูกชายด้วยเช่นกัน แม้ว่าจะไม่ใช่ผลประโยชน์เรื่องมรดกของตระกูลจระอนันต์ก็ตาม ดังเรื่องเล่าเกี่ยวกับนิภาในมุมมองการเล่าของฉีก ความว่า

เมื่อผมกับแม่กลับถึงบ้าน แม่ก็บอกผมว่า “ฉีไม่ต้องกลัวว่าแม่จะอยากตามพ่อไปนะ แม่เหลืออะไรที่อยากทำกับฉีอีกเยอะเลยลูก แม่จะไม่ไปไหนง่ายๆ นะ ขอคุณที่อดทนกับแม่ แม่ขอโทษที่ทำให้ฉีเหนื่อยนะ”

ผมกอดแม่ เรากอดกัน ยิ้มให้กันทั้งน้ำตา

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 242)

จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่า นิภาซึ่งกำลังรักษาตัวจากอาการมะเร็งเม็ดเลือดขาวเป็นฝ่ายให้สัญญากับฉีว่าจะยังไม่รีบเสียชีวิตตามประเสริฐไป เพราะยังอยากทำหลายสิ่งหลายอย่างกับฉีในฐานะที่เป็นแม่ลูกกัน ดังความว่า “แม่เหลืออะไรที่อยากทำกับฉีอีกเยอะเลยลูก” ความพยายามรักษาชีวิตของนิภาคือความพยายามรักษาผลประโยชน์ของลูกชายในการที่จะมีสมาชิกอยู่ร่วมครอบครัวภายหลังการเสียชีวิตของประเสริฐ หากไม่มีนิภาแล้ว ฉีก็จะกลายเป็นลูกกำพร้า

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ในฐานะหญิงกลางคนซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัวและมีสถานะเป็นแม่ ตัวละครทั้งสามพยายามรักษาผลประโยชน์ของลูกชายด้วยการกระทำที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำผิดกฎหมายเช่นที่คริสวางยาพิษเพื่อให้พีทได้รับผลประโยชน์ การวางเฉยของภัสสรต่อการกระทำของคริสเพื่อให้ผลประโยชน์ในครอบครัวตกมาอยู่กับอ้อ การยอมรับสภาพว่าเป็นฆาตกรของภัสสรเพื่อช่วยเตี้ย หรือการที่นิภาพยายามรักษาชีวิตเพื่อจะได้อยู่กับฉี การที่ตัวละครทั้งสามพยายามรักษาผลประโยชน์ของลูกชายแสดงให้เห็นถึงการที่ตัวละครหญิงตกอยู่ภายใต้อำนาจของระบอบปิตาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายในครอบครัวจนสามารถยอมทำทุกอย่างได้ แม้ว่าบางอย่างจะขัดกับกฎหมายก็ตาม

2.3 หญิงวัยกลางคนผู้กลายเป็นคนนอกครอบครัวที่ถือกำเนิด

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอตัวละครภัสสรในฐานะคนนอกของตระกูลจिरะอนันต์ เนื่องจากเธอแต่งงานกับวิเชียรและได้เปลี่ยนนามสกุลเป็นสุริยไพโรจน์ไปแล้ว อย่างไรก็ตาม ภัสสรคือผู้บริหารคนหนึ่งที่ยุติธรรมดำเนินธุรกิจโรงแรมในเครือจिरะอนันต์ของตระกูลและสามารถทำได้อย่างดี แต่ตระกูลจिरะอนันต์ก็ได้มอบสถานะคนนอกของครอบครัวที่ถือกำเนิดให้ผ่านพินัยกรรมหลังการเสียชีวิตของสุกิจ จิระอนันต์ที่มีได้มอบหุ้นของบริษัทให้แก่ภัสสรเลย มีก็แต่เพียงเงินจำนวนสองร้อยล้านบาทจากบัญชีของสุกิจเท่านั้น ภัสสรในฐานะที่ถูกผลักให้กลายเป็นคนนอกได้ตอบโต้ต่อการกระทำของตระกูลจिरะอนันต์ ดังที่ตัดพ้อกับอามา ความว่า “หนูคงเองมั้ง ที่คิดว่าถ้าทำตัวให้เก่ง ไม่ใช่แค่เก่งเท่าเฮียนะ ต้องเก่งกว่าเฮียด้วย แล้วปีกกับม้าจะเห็นหนูอยู่ในสายตาบ้าง แต่วันนี้มันพิสูจน์แล้วว่า หนูคิดผิด ถึงหนูจะทำดีแค่ไหน พยายามแค่ไหน หนูก็ไม่เคยอยู่ในสายตาของปีกกับม้าอยู่ดี” (อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 47) นอกจากการกล่าวตัดพ้อดังกล่าวแล้ว ในนวนิยายยังนำเสนอว่า เมื่อภัสสรเสนอขอซื้อหุ้นธุรกิจโรงแรมของตระกูลจिरะอนันต์ด้วยเงินส่วนตัวแล้วถูกประเสริฐปฏิเสธ ภัสสรเลือกที่จะตอบโต้ด้วยการขอให้พนักงานทั้งหมดของโรงแรมที่พ่ายย้ายมาทำงานกับภัสสรเองจนกระทั่งภัสสรกับประเสริฐมีปากเสียงกัน ความว่า

“นี่แกกล้าชู้ฉันทหรอ! แล้วเอาโรงแรมของครอบครัวมาเป็นตัวประกันเนี่ยนะ!”

ใช่เลยเฮีย ที่นี่เฮียเข้าใจแล้วสิ ฉันทคือผู้บริหารตัวจริงของโรงแรมจिरะอนันต์ ฉันทต้องเป็นเจ้าของจึงจะถูกต้อง ยังจะมาอ้างว่าเป็นโรงแรมของครอบครัว

“ก็ช่างหัวมันปะไรละ! ทำเพื่อครอบครัวแล้วได้อะไร! ฉันทุ่มเทาทำมายี่สิบกว่าปี ตอนนี้มาบอกว่าฉันทไม่ใช่คนของตระกูลนี้ พูตออกมาได้! เฮงชวย!”

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 50)

คำพูดของภัสสรข้างต้นที่ว่า “ทำเพื่อครอบครัวแล้วได้อะไร! ฉันทุ่มเทาทำมายี่สิบกว่าปี ตอนนี้มาบอกว่าฉันทไม่ใช่คนของตระกูลนี้” แสดงนัยไม่เห็นด้วยกับพินัยกรรมของอากงสุกิจและการตัดสินใจของประเสริฐ ขณะเดียวกันก็เป็น

ปฏิบัติการตอบโต้ต่อการถูกผลักให้กลายเป็นคนนอกครอบครัวที่ถือกำเนิด ทั้งนี้สามารถพิจารณาได้ว่า ปฏิบัติการดังกล่าวคือการตอบโต้ต่อระบอบปิตาธิปไตยที่ให้อำนาจผู้ชายในตระกูลจิระอนันต์เป็นใหญ่เหนือผู้หญิงในตระกูล

เหตุการณ์อีกตอนหนึ่งที่ตอกย้ำว่า ปฏิบัติการของภัสสรคือการตอบโต้ต่อการถูกผลักให้กลายเป็นคนนอกครอบครัวที่ถือกำเนิด คือ ตอนที่ภัสสรพบศพประเสริฐในห้องนอนของประเสริฐ ภัสสรได้เล่าให้วีเชียรฟังว่า “ตอนที่ทางโรงพยาบาลรับสายนั่น ฉันคิดว่าถ้าปล่อยให้เสียชีวิตไปน่าจะดี แล้วฉันก็เฝ้ามองเสียชีวิตอย่างช้าๆ และตายไปต่อหน้าต่อตา...ฉันรู้สึกเหมือนฉันเพิ่งฆ่าคนตาย ลองเรียกเสียง แต่เขาก็ไม่ฟื้นขึ้นมาแล้ว ฉันเอานิ้วไปจ่อจมูกเขา เขาไม่หายใจแล้วจริงๆ” (อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 184) คำบอกเล่าของภัสสรดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้ภัสสรจะมีผู้ใช้มือฆาตกรรมประเสริฐ แต่เธอก็มิได้ช่วยเหลือใดๆ เมื่อพบศพของประเสริฐ กลับสามารถปล่อยให้อีกฝ่ายเสียชีวิตลงต่อหน้าต่อตา เนื่องจากภัสสรไม่พอใจในพิธีกรรมของอากงสุกิจและการกระทำของประเสริฐที่ปฏิเสธว่าเธอไม่ใช่คนของตระกูลจิระอนันต์

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ในฐานะหญิงวัยกลางคนผู้กลายเป็นคนนอกครอบครัวที่ถือกำเนิดเพียงเพราะแต่งงานไปกับชายอื่นและเปลี่ยนนามสกุลแล้ว แม้ภัสสรจะพยายามมีบทบาทในพื้นที่สาธารณะผ่านการทำงานนอกบ้านด้วยความสามารถที่มากกว่าพี่ชายแต่ก็ไม่ได้ได้รับการยอมรับจากตระกูลจิระอนันต์ ตอกย้ำการถูกผลักให้เป็นคนนอกครอบครัวที่ถือกำเนิด อย่างไรก็ตาม ตัวละครภัสสรได้พยายามตอบโต้ต่อการถูกผลักสถานะให้เป็นคนนอก ทั้งด้วยวิธีตัดพ้อ มีปากเสียง เลยไปถึงการปล่อยให้พี่ชายอย่างประเสริฐเสียชีวิตต่อหน้าโดยไม่ทำอะไรเพื่อช่วยเหลือ ปฏิบัติการเหล่านี้ล้วนเป็นการตอบโต้ต่อระบอบปิตาธิปไตยในตระกูลจิระอนันต์ที่ให้อำนาจแก่สมาชิกผู้ชายอยู่เหนือผู้หญิง

3. เหมเหมในฐานะตัวละครหญิงวัยรุ่น

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอตัวละครหญิงวัยรุ่นผ่าน “เหมเหม” ซึ่งเป็นลูกสาวของเมธ กับ “คิม” ซึ่งเป็นคนรักเก่าของพีทและเป็นคนรักปัจจุบันของอี อย่างไรก็ตาม คิมมีสถานะเป็นคนนอกที่เพียงแคเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตระกูลจิระอนันต์เท่านั้น เพราะยังมีได้แต่งงานกับอีและยังไม่มียุทธศาสตร์ใดๆ ที่ส่งผลต่อโครงเรื่อง ในที่นี้จึงพิจารณาเฉพาะบทบาทของตัวละครเหมเหมเท่านั้น

เหมเหมเป็นตัวละครเดียวที่ทราบตั้งแต่ต้นว่าเธอเป็นผู้เป็นพ่อของเธอเป็นฆาตกรที่สังหารประเสริฐ แต่เหมเหมพยายามทำทุกอย่างเพื่อปกปิดเรื่องดังกล่าวเป็นความลับเพราะต้องการใช้ชีวิตอยู่กับพ่อของตน เหมเหมใช้คำพูดและเรื่องเล่าของเธอทำให้บางคนเชื่อและยอมทำตามที่เราพูด ดังเช่นในตอนที่เหมเหมพูดหว่านล้อมให้เตี้ยเชื่อ ความว่า

“วันนั้นเราตัดสินใจว่าเราจะไม่ยอมมันแล้ว เราก็เลยไปขอร้องให้มันเลิกทำแบบนี้...แต่มันไม่ยอมหยุดงั้นเตี้ย มันพยายามจะข่มขืนเราให้ได้ มันล่อลวงตัวเรา เราตื่นหลุด แต่ดันถอยหลังลัมไปบนเตียง มันเดินเข้ามาหา ยังไม่ยอมหยุด เรากลัวมันมาก แต่เมื่อเราโดนอะไรบางอย่างบนเตียง เราหันไปมอง มันคือปิ่น จังหวะนั้นมันพุ่งใส่เรา เราก็เลยตัดสินใจหนีขึ้นมายิง”

“แม่...โคตรเลว สมควรตายแล้วไอ้เหี้ย” ผมพูดได้แค่นี้เลย

(อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 194)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า เหมเหมเล่าให้เตี้ยฟังว่าตนเองถูกประเสริฐล่อลวงลอบฆาตกรรมเตี้ยจึงตัดสินใจใช้ปืนยิงประเสริฐ ทำให้เตี้ยเชื่อและช่วยเหมเหมเอาปืนไปทิ้ง แต่เมื่อเตี้ยถูกจับและตำรวจสอบปากคำเหมเหม เธอกลับให้การเป็นอย่างอื่น ดังความว่า “หนูไม่ได้ยิงค่ะ แป๊ะเค้าไม่เคยทำอะไรหนูเลยจริงๆ ถ้าสารวัตรไม่เชื่อ จะตรวจร่างกายหนูก็ได้ค่ะ” ซึ่งหนูรู้ดีว่าตำรวจไม่ตรวจหนูหรอก เรื่องมันเกิดขึ้นตั้งหนึ่งเดือนมาแล้ว หนูพูดไปงั้นแหละ” (อุทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 204) การกระทำของเหมเหมสามารถตีความได้ว่าเป็นการพยายามรักษาพ่อผู้เป็นตัวแทนของระบอบปิตาธิปไตยไว้ไม่ให้ออกกลายเป็นผู้กระทำตามกฎหมาย

นอกจากนี้ เหมเหมยังใช้คำพูดของเธอเองเพื่อให้เธอทำตามความต้องการของเหมเหมด้วย ดังความว่า

น้ำตาของหนูไหลออกมาจริงๆ เพราะหนูผิดหวัง “ถ้าป้าไม่รักหนู แล้วหนูจะอยู่ต่อไปทำไมเนอะ” หนูพูดแค่นั้น หนูวิ่งขึ้นบันไดไป ไม่ว่าจะป้าจะเรียกยังไงหนูก็ไม่หันกลับมาองเขาแล้ว หนูวิ่งเข้าห้องไปหาของจำเป็นที่หนูต้องใช้เร่งด่วน เจอแล้ว เชือกกระโดดนี่แหละได้เลย รวบบันไดนี้ก็แข็งแรงดี ถ้าป้ากลับมาจริงๆ ก็ไม่เห็นหนูซัดเลย

“เหม่เหม่!”

ในสติสัมปชัญญะที่รางเลือน หนูรู้สึกตัวเองกำลังยิ้ม เมื่อป้าวิ่งกลับเข้ามาในบ้าน ป้าหยิบเก้าอี้ที่หนูถีบล้มไปขึ้นตั้งแล้วขึ้นไปยืนอ้อมร่างหนูไว้ ใช้อีกมือกำผมเชือกที่บันไดออก

(กฤษยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์, 2562, หน้า 250)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า เหม่เหม่พูดประชดประชันและใช้วิธีผูกอกกับรวบบันไดเพื่อเรียกความสนใจจากเธอและให้เธอทำตามความต้องการของเธอที่อยากจะใช้ชีวิตครอบครัวกับเธอ เธอกล่าวได้ว่า ความพยายามของเหม่เหม่เป็นผลผลิตจากการตกอยู่ใต้อำนาจระบอบปีตาธิปไตยที่ปรากฏเป็นรูปธรรมผ่านระบบครอบครัว อย่างไรก็ตาม ความพยายามดังกล่าวกลับไม่ประสบผลสำเร็จ เมื่อสุดท้ายแล้วเรื่องราวคลี่คลายลงด้วยการที่ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษตามกฎหมาย

สรุปและอภิปรายผล

นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอตัวละครหญิงที่มีบทบาทสำคัญกับตระกูลจิระอนันต์จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ได้แก่ อาม่า คริส ภัสสร นิภา และเหม่เหม่ เมื่อพิจารณาด้วยช่วงอายุจะเห็นว่า ตัวละครทั้ง 5 สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มตามช่วงอายุ ได้แก่ ตัวละครหญิงสูงวัย ตัวละครหญิงกลางคน และตัวละครหญิงวัยรุ่น ตัวละครแต่ละรุ่นดำเนินบทบาทตามเพศภาวะที่แตกต่างกันภายใต้ระบอบปีตาธิปไตย หากพิจารณาด้วยฐานคติแบบทวิลักษณ์² (dualism) ซึ่งมุ่งอธิบายระบบเพศภาวะแบบคู่ตรงข้าม จะเห็นว่า นวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* นำเสนอตัวละครหญิงภายใต้ฐานคติดังกล่าว

ในฐานะหญิงสูงวัย นวนิยายนำเสนอว่าอาม่าคือผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจชายเป็นใหญ่ของระบอบปีตาธิปไตยที่แฝงตัวอยู่ในธรรมเนียมปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีนที่ตระกูลจิระอนันต์ยึดถือมาเป็นเวลานานโดยมิเคยตั้งคำถาม เมื่อถูกตั้งคำถามจากคนรุ่นหลานซึ่งเป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่ก็ไม่สามารถอธิบายหรือให้คำตอบอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ ขณะเดียวกัน เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ชวนให้อาม่ารู้สึกอึดอัด นวนิยายนำเสนอว่าอาม่าเป็นผู้ใช้อารมณ์หลากหลายแบบเพื่อพยายามออกจากสถานการณ์เหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้ชาย โดยนัยนี้ อาม่าคือผู้ที่สยบยอมอยู่ใต้อำนาจระบอบปีตาธิปไตยที่แฝงตัวอยู่ในตระกูลจิระอนันต์ ความไร้เหตุผลหรือไม่สามารถอธิบายการปฏิบัติตามธรรมเนียมอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ และการใช้อารมณ์เพื่อออกจากสถานการณ์ชวนอึดอัดก็เป็นการตอกย้ำภาพผู้หญิงใช้อารมณ์ ไม่ใช่เหตุผล ตามการแบ่งเพศภาวะแบบคู่ตรงข้าม

ในฐานะหญิงกลางคน นวนิยายนำเสนอว่าตัวละครหญิงทั้งคริส นิภา และภัสสร คือผู้มีบทบาทสำคัญในการพยายามประคับประคองและรักษาครอบครัวของตนเองอันเป็นผลผลิตภายใต้ระบบคิดและอุดมการณ์ปีตาธิปไตย อีกทั้งด้วยสถานะที่เป็นแม่ ตัวละครทั้งสามได้พยายามรักษาผลประโยชน์ของลูกชายของตนเองผ่านการกระทำที่แตกต่างกัน ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการที่ตัวละครหญิงจำต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของระบอบปีตาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับผู้ชายในครอบครัว กระทั่งสามารถยอมทำทุกอย่างได้แม้ว่าบางอย่างจะขัดกับกฎหมายก็ตาม โดยนัยนี้ ตัวละครหญิงกลางคนทั้งคริส นิภา และภัสสรคือผู้มีบทบาทสำคัญในพื้นที่ของบ้าน (domestic) และตอกย้ำภาพความเป็นผู้หญิงในระบบการแบ่งเพศภาวะแบบคู่ตรง

² ตัวอย่างระบบเพศภาวะแบบคู่ตรงข้าม เช่น ผู้ชายมีบทบาทในพื้นที่สาธารณะ (public) ผู้หญิงมีบทบาทภายในพื้นที่ของบ้าน (domestic) ผู้ชายเป็นวัฒนธรรม (culture) ผู้หญิงเป็นธรรมชาติ (nature) ผู้ชายใช้เหตุผล (reason) ผู้หญิงใช้อารมณ์ (emotion) อ่านรายละเอียดได้ใน สุชาติ ทวีสิทธิ์ (2550)

ข้าม อนึ่ง เมื่อตัวละครหญิงกลางคนอย่างภัสสรก้าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะผ่านการทำงานนอกร้าน เธอกลับไม่ได้รับการยอมรับจากตระกูลจิระอนันต์เพราะได้กลายเป็นคนนอกครอบครัวที่ถือกำเนิดเพียงจากการแต่งงานไปกับชายอื่นและเปลี่ยนนามสกุลแล้ว อันเป็นการตอกย้ำภาพความเป็นผู้หญิงที่จะไม่ได้รับการยอมรับเมื่อก้าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ อนึ่ง นวนิยายยังนำเสนอปฏิกริยาของภัสสรในฐานะเครื่องมือตอบโต้ต่อระบอบปิตาธิปไตยในครอบครัวที่ให้อำนาจแก่สมาชิกผู้ชายอยู่เหนือผู้หญิงด้วย

ในฐานะหญิงวัยรุ่น นวนิยายนำเสนอตัวละครเหมเหมในฐานะผู้ที่เข้าไปจัดการกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดีฆาตกรรมประเสริฐ จิระอนันต์ ด้วยการพยายามปกปิดทุกอย่างเป็นความลับและใช้คำพูดของตนเองให้ตัวละครอื่นๆ หลงเชื่อจนรูปคดีบิดเบือนไป ความพยายามของเหมเหมตอกย้ำภาพผู้หญิงใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลและความถูกต้อง ขณะเดียวกันก็เป็นผลผลิตจากการตกอยู่ใต้อำนาจระบอบปิตาธิปไตยที่ปรากฏเป็นรูปธรรมผ่านระบบครอบครัว การที่นวนิยายนำเสนอในตอนท้ายว่าความพยายามของเหมเหมไม่ประสบผลสำเร็จก็ยิ่งตอกย้ำว่า อารมณ์อันเป็นเครื่องสื่อถึงความเปราะบางไม่สามารถเอาชนะเหตุผลหรือการคลี่คลายคดีที่อยู่ในมือของตัวละครชายได้

อาจกล่าวได้ว่า การอ่านด้วยทฤษฎีการวิจารณ์แนวเพศภาวะเผยให้เห็นฐานคติแบบทวิลักษณ์ที่แฝงอยู่ในวิถีคิดของการนำเสนอตัวละครหญิงผ่านนวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* แม้นวนิยายจะนำเสนอว่าตัวละครหญิงแต่ละคนต้องดิ้นรนแตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ที่ต่างคนต่างเผชิญ แต่ที่สุดแล้ว การดิ้นรนอยู่ภายใต้ร่มตระกูลจิระอนันต์ก็คือเครื่องตอกย้ำว่า ไม่ว่าตัวละครหญิงจะดิ้นรนอย่างไรก็ไม่สามารถหลุดพ้นจากโครงข่ายปิตาธิปไตยซึ่งเป็นโครงข่ายอำนาจของผู้ชายที่แฝงฝังอยู่ในระบบครอบครัวได้

ข้อเสนอแนะ

บทความนี้มุ่งศึกษาเฉพาะตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่อง *เลือดข้นคนจาง* เท่านั้น หากศึกษาตัวละครชายที่นำเสนออยู่ในนวนิยายเรื่องนี้ก็คาดว่าจะทำให้เห็นการทำงานของระบบคิดแบบปิตาธิปไตยมากขึ้น นอกจากนี้ หากศึกษานวนิยายเรื่องนี้ในฐานะที่เป็นนวนิยายสืบสวนสอบสวนก็น่าจะทำให้เข้าใจวรรณกรรมประเภทนี้ในวงวรรณกรรมไทยมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา วิทยาประพัฒน์. (2555). สถานภาพและบทบาทสตรีในครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทยแนวชีวิตครอบครัว ปี พ.ศ. 2538 – 2546. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2560). *แว่นวรรณคดี ทฤษฎีร่วมสมัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปทุมธานี: นาค.
- นพพร ประชากุล. (2552). “แนวคิดสกุล “สตรีนิยม” (Feminism)”. ใน *ยกอักษร ย้อนความคิด เล่ม 2 ว่าด้วยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์* (หน้า 193-204). กรุงเทพฯ: อาน.
- ฤทัยวรรณ วงศ์สิริสวัสดิ์. (2562). *เลือดข้นคนจาง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (1 ตุลาคม 2561). *มองวัฒนธรรมจีนผ่าน “เลือดข้นคนจาง”*. สืบค้นจาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/13320/>
- วิรัช ลิขิตอนุสรณ์. (22 กันยายน 2561). *วิเคราะห์ซีรีส์ เลือดข้นคนจาง: โอบอุ้ม-ทำลาย และเราไม่เคยรู้จักแม่ของตัวเอง*. สืบค้นจาก <https://gmlive.com/In-family-we-trust-series-review>

เอกสารอ้างอิง

- สุชาดา ทวีสิทธิ์. (2550). ผู้หญิง ผู้ชาย และเพศวิถี: เพศภาวะศึกษาในงานมานุษยวิทยา. วารสารสังคมศาสตร์, 19 (1), 311-357.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2559). ทฤษฎีวรรณคดีวิจารณ์ตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 20. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- TV Digital Watch. (2561). สรุปรายตั่ง 12 ตอนแรก “เลือดข้นคนจาง” ตามสืบกันต่อ “ฆ่าประเสริฐทำไม”. สืบค้นจาก <https://www.tvdigitalwatch.com/analysis-rating-in-family-we-trust-oct-61/>
- Zarchi, M.A. (2011). *Ethnic Chinese Women in Thai Novels: The Negotiation of Identity, Gender and Generational Transitions*. Dissertation for Doctor of Philosophy Program in Thai Studies, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

บทบาทศาสตร์ภาษาอังกฤษในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ
ของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ

The Roles English Phonetics Play in English Oral Communication of First-Year English
Major Students at Thaksin University

วไลพร ศาสตนประดิษฐ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนศาสตร์ที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์ (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการออกเสียงคำศัพท์และการอ่านคำศัพท์ในรูปแบบที่เป็นคำอ่านก่อนและหลังฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายทอดเสียง (3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดของนิสิตก่อนและหลังเรียน (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการออกเสียงกับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดของนิสิตก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา ซึ่งเรียนวิชาศาสตร์ภาษาอังกฤษ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน (2) แผนการสอน จำนวน 15 แผน ที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์และการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูด

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความรู้ด้านศาสตร์ช่วยเสริมให้นิสิตออกเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (2) ก่อนการทดลอง นิสิตมีความสามารถด้านการออกเสียงคำศัพท์และการอ่านคำศัพท์ในรูปแบบที่เป็นคำอ่านอยู่ในระดับต่ำ (3) ความสามารถในการสื่อสารทางการพูดของนิสิตเพิ่มขึ้นเมื่อเรียนครบทั้ง 15 แผนการสอน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการออกเสียงกับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตเป็นไปลักษณะที่เสริมประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน

คำสำคัญ: ศาสตร์ภาษาอังกฤษ การถ่ายทอดเสียง ความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ

Abstract

The purposes of this quasi-experimental study were: (1) to compare students' ability to pronounce English consonant sounds and English vowel sounds before and after the use of learning activities focusing on articulatory phonetics; (2) to compare students' ability to pronounce English words and to read phonemic scripts before and after the use of learning activities focusing on transcription; (3) to compare students' English oral communicative competence before and after the use of learning activities focusing on articulatory phonetics; (4) to examine the relationship between students' ability to pronounce English words and their English oral communicative competence before and after the use of learning activities focusing on articulatory phonetics. The purposively selected research sample group consisted of 24 first-year students majoring in English at Thaksin University, Songkhla Province.

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

All the 24 students were studying English Phonetics 1 in the second semester of the academic year 2018. The instruments used in the study were: (1) a pre-test and a post-test; (2) 15 lesson plans on articulatory phonetics knowledge and transcription.

The findings were as follows: (1) the articulatory phonetics knowledge could effectively enhance the students' English pronunciation competence; (2) before the experiment, the students' ability to pronounce English words and to read phonemic scripts was at a low level; (3) students' English oral communicative competence after completing all the 15 lesson plans was at a high level; the score on the post-test was significantly higher than the pre-test score at .05; (4) the positive relationship between the students' ability to pronounce English words and to read phonemic scripts, and their English oral communicative competence was found at the statistical significance level of .05.

Keywords: English phonetics, transcription, English oral communicative competence

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคที่ประเทศไทยกำลังพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0 การเตรียมตนเองให้พร้อมในทุก ๆ ด้านจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไทยทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของตนเองให้อยู่ในระดับที่สื่อสารได้ นักเรียนนักศึกษาไทยในยุคนี้จึงต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะสากล ซึ่งสมรรถนะสากลในที่นี้ หมายถึง สมรรถนะทักษะสากลด้านภาษา นั่นเอง (จุฑาวรรณ แสงสว่าง, 2559) การสื่อความด้วยภาษาอังกฤษโดยทั่ว ๆ ไป กระทำได้ใน 2 รูปแบบ คือ การสื่อความด้วยการพูด และการสื่อความด้วยการเขียน การสื่อความทั้ง 2 รูปแบบมีความสำคัญเท่า ๆ กัน แต่การสื่อความด้วยการพูดเป็นการสื่อความที่สะดวกรวดเร็วกว่า กล่าวคือ ผู้พูดสามารถพูดออกมาได้ทันทีรวดเร็ว สามารถใช้ท่าทางประกอบรวมทั้งสื่อความผ่านสีหน้า แววตา เพื่อแสดงอารมณ์และความรู้สึกให้ผู้สนทนาสามารถเข้าใจได้ทันที ซึ่งง่ายกว่าการเขียน ในประเทศไทยมีอาชีพหลากหลายอาชีพที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเจรจาสื่อสารระหว่างกันโดยผ่านทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ทักษะการพูด” เช่น เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในธุรกิจด้านการบิน การโรงแรม การท่องเที่ยว นักการทูต นักธุรกิจ มัคคุเทศก์ นักวิชาการ อาจารย์ แพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก ล่าม นักร้อง นักแสดง พ่อค้าแม่ค้า รวมทั้งนักเรียน นักศึกษาในระดับต่าง ๆ หรือแม้แต่กระทั่งพนักงานขับรถสาธารณะ เป็นต้น ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของผู้ที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ ข้างต้น จะปรากฏผลลัพธ์ในระดับที่น่าพึงพอใจหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งถูกพิจารณาควบคู่ไปกับประสิทธิภาพในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษด้วย ซึ่งแน่นอนว่าทักษะการพูดเป็นทักษะที่ควบคู่กับทักษะการฟัง และการที่จะทำการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษในแต่ละครั้งประสบความสำเร็จ คู่สนทนาหรือผู้ฟังสามารถรับสารได้ถูกต้องครบถ้วนพร้อมทั้งเกิดความประทับใจต่อตัวผู้พูดในระหว่างการสนทนา ต้องอาศัยการพูดที่ผ่านการออกเสียงที่ชัดเจนถูกต้อง มีการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ดี (good English pronunciation) คือลักษณะการออกเสียงที่เมื่อพูดออกไปแล้ว มีลักษณะดังนี้เกิดขึ้น นั่นคือ “ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูด ๆ การพูดหรือการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษของผู้พูดทำให้ผู้ฟังเกิดความพึงพอใจที่ได้ยินเสียงที่ผู้พูดเปล่งออกมาขณะที่พูดคุยสนทนากัน ฟังแล้วรื่นหูเหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของภาษาอังกฤษ” (Szynalski, 2007) หรือพูดอีกแง่หนึ่งก็คือ การพูดที่เป็นไปตามหลักสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ (English Phonetics) นั่นเอง การออกเสียงที่ไม่ถูกต้อง (incorrect pronunciation) ทำให้ผู้ฟังรู้สึกเบื่อ หรืออาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ยินดีที่จะร่วมสนทนาด้วย ในทางตรงกันข้าม การออกเสียงที่ดี (good pronunciation) ช่วยสร้างความประทับใจครั้งแรกให้เกิดขึ้นระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

ความสามารถด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง เป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ การสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษเป็นการบูรณาการความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษในส่วนอื่น ๆ เช่น ไวยากรณ์ คำศัพท์ สำนวนต่าง ๆ การฟัง การอ่าน เข้ากับการออกเสียงภาษาอังกฤษ ความจริงประการหนึ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้เลยในประเด็นของความสามารถในการออกเสียงก็คือ ไม่ว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการพูดจะมีความรู้ด้านไวยากรณ์ลึกซึ้งขนาดไหน รู้คำศัพท์ สำนวนมากมายเพียงใด หากไม่สามารถพูดสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจในสารหรือเนื้อหาสาระสำคัญที่ตนต้องการจะสื่อได้ นั่นเท่ากับว่าความรู้ที่เรียนมาทั้งหมดแทบจะเป็นการสูญเปล่า ไม่คุ้มค่ากับเวลารวมถึงทุนทรัพย์ต่าง ๆ ที่เสียไป โดยความสามารถด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นจะถูกแสดงออกมาผ่านการพูดในลักษณะที่เรียกว่า การสื่อสารทางการพูด (English oral communication) ซึ่งในการสื่อสารทางการพูดนี้ จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายหรือขั้นตอนปลายทางของการนำความรู้ความสามารถมาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของการเรียนภาษาอย่างแท้จริง นั่นก็คือเพื่อ “การสื่อสาร” และระดับของความสามารถด้านการออกเสียงที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรมชาตินี้เอง ที่เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่จะบ่งบอกหรือสะท้อนถึงความสำเร็จและระดับความสามารถในด้านการสื่อสารทางการพูด (communicative competence) ของผู้พูดได้อย่างชัดเจน

เนื่องจากเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษที่ไม่มีในภาษาไทยมีถึง 9 เสียง ได้แก่ /g/, /v/, /θ/, /ð/, /z/, /ʃ/, /ʒ/, /tʃ/, /dʒ/ (พงษ์ศรี เลขาวัฒนะ และคณะ, 2550) เสียงภาษาอังกฤษเหล่านี้จึงยังคงเป็นปัญหาทั้งทางด้านการฟังและการออกเสียงสำหรับผู้เรียนชาวไทย กล่าวคือ ผู้เรียนชาวไทยมักจะเลือกใช้เสียงที่ตนคุ้นเคยและใกล้เคียงกับเสียงที่มีอยู่ในภาษาไทยมาใช้แทนเสียงในภาษาอังกฤษ จึงเป็นผลให้การออกเสียงมีความผิดเพี้ยนไป เมื่อออกเสียงเพี้ยนความหมายย่อมเปลี่ยน จึงเป็นเหตุให้ผู้พูดและผู้ฟังเกิดการตีความสารที่ส่งไปคลาดเคลื่อนก่อให้เกิดการเข้าใจผิดระหว่างกัน ในส่วนของเสียงสระภาษาอังกฤษ ก็มีหลักการและวิธีการในการออกเสียงที่เป็นแบบฉบับเฉพาะของสระภาษาอังกฤษซึ่งแตกต่างไปจากสระภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยสระเดี่ยว จำนวน 12 เสียง ดังนี้ /i:/, /ɪ/, /e/, /æ/, /ə/, /ɜ:/, /ʌ/, /u:/, /ʊ/, /ɔ:/, /ɒ/, /ɑ:/ สระเลื่อนหรือสระประสมสองเสียง จำนวน 8 เสียง ดังนี้ /ɪə/, /ʊə/, /eə/, /eɪ/, /ɔɪ/, /aɪ/, /əʊ/, /aʊ/ และสระเลื่อนหรือสระประสมสามเสียง จำนวน 5 เสียง ดังนี้ /eɪə/, /əʊə/, /aɪə/, /aʊə/, /ɔɪə/ แน่นนอนว่าความแตกต่างของเสียงสระและเสียงพยัญชนะต่าง ๆ สามารถใช้เป็นหน่วยบอกความแตกต่างด้านความหมายของคำต่าง ๆ ได้

ด้วยความสำคัญของการออกเสียงในการสื่อสารทางการพูด งานวิจัยฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นการนำความรู้ด้านสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ (English Phonetics) ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ศึกษาในเรื่องหลักการ กระบวนการ วิธีการในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษ อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง การถ่ายทอดเสียงในภาษาอังกฤษเป็นสัญลักษณ์ทางสัทศาสตร์ มาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อรองรับการเป็นสมาชิกในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการก้าวไปสู่ Thailand 4.0 ได้อย่างมั่นใจ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ และตัวผู้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสัทศาสตร์ (articulatory phonetics)
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการอ่านออกเสียงคำภาษาอังกฤษในรูปแบบที่เป็นคำอ่าน (phonemic scripts) ก่อนและหลังการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายทอดเสียง (transcription)
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียน

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการออกเสียงกับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียน

สมมุติฐานของการวิจัย

ความสามารถของนิสิตในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษ ในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) และหลังการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription) สูงกว่าก่อนเรียน รวมถึงได้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษกับความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตที่เป็นไปในลักษณะเสริมประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาด้านจิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นนิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชา 0115161 สัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 24 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการสอนตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) และการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

สรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) ซึ่งเป็นสาขาย่อยของสัทศาสตร์ ที่ศึกษาถึงกลไกกระแสลมที่ใช้ในการเปล่งเสียงพูด อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง สภาวะของการเปล่งเสียง การออกเสียงประเภทต่าง ๆ จากจุดที่เกิดเสียงในปาก และลักษณะทางเสียงอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมกับเสียงพยัญชนะและเสียงสระหรือเรียกว่า สัทสัมพันธ์ (prosody) ตลอดจนปรากฏการณ์ในการออกเสียงลักษณะอื่น ๆ รวมทั้งการใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription)

4. การสอนกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 แผนการเรียน ในการฝึกออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) ควบคู่ไปกับการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription) และการฝึกอ่านออกเสียงสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงการออกเสียงคำภาษาอังกฤษต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในคำอ่าน (phonemic scripts)

กรอบความคิดที่ใช้วิจัย

ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลของโลก (international language) ที่คนทั่วโลกยอมรับและใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมาเป็นเวลายาวนาน หรือจะเรียกภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษาของโลก (world language) ก็ได้ ในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่มีโอกาสได้รับรู้ เรียนรู้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันจากสื่อต่าง ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรศัพท์ โซเชียลมีเดีย (social media) ฯลฯ หากลองย้อนกลับไปดูการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนชาวไทย จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่รู้จักภาษาอังกฤษเมื่อเริ่มเข้าโรงเรียนหรือตั้งแต่เรียนในระดับปฐมวัยเรื่อยมา จนกระทั่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าสิบปี คนไทยจึงน่าจะใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างดีทีเดียว แต่

ผลลัพธ์ที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันไม่ได้ตรงกับสิ่งที่ควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นเลย นักเรียนนักศึกษาชาวไทย หรือแม้แต่กระทั่งคนไทยที่อยู่ในวัยทำงานส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในด้านการออกเสียง (pronunciation) สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะได้เรียนรู้แต่กฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ และการเพิ่มพูนพัฒนาเฉพาะด้านคำศัพท์ที่เน้นแต่เพียงการจดจำความหมาย แต่ไม่ได้รับการฝึกฝนการออกเสียงภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะทำให้เกิดความมั่นใจในการสื่อสาร การสื่อความหมายด้วยภาษาอังกฤษให้ได้ผลดี จะต้องไม่ละเลยทักษะด้านการออกเสียง จากการศึกษาของ Wei และ Zhou (2002) ทำให้ทราบว่า เรื่องของการออกเสียงภาษาอังกฤษสำหรับในประเทศไทยนั้นเป็นประเด็นที่ถูกละเลยอย่างตั้งใจหรือจงใจ

การออกเสียง (pronunciation) หมายถึง วิธีของการออกเสียงคำต่าง ๆ ในภาษาใดภาษาหนึ่ง ให้เป็นที่เข้าใจหรือได้รับการยอมรับ (Oxford Advanced Learner's Dictionary, 2005) การออกเสียงเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการการเรียนรู้ภาษาอันส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการสื่อสาร ดังนั้นเพื่อให้สามารถสื่อสารกับคนอื่น ๆ ได้ เราจำเป็นต้องมีการออกเสียงที่ดี Garrigue (1999) ได้กล่าวถึงการออกเสียงที่ดีว่าเป็นเสมือนพื้นฐานของการสื่อสารทางการพูดที่มีประสิทธิภาพ การพูดคุยระหว่างผู้พูดและคู่สนทนาจะดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและอย่างเป็นที่พึงพอใจของทั้ง 2 ฝ่ายหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้พูดว่าจะออกเสียงได้ถูกต้องและชัดเจนได้มากเพียงใด ซึ่งถ้าผู้พูดออกเสียงได้ถูกต้องและชัดเจนเพียงพอ คู่สนทนาจะสามารถเข้าใจสารที่ผู้พูดต้องการที่จะสื่อมายังคู่สนทนาได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น ในทางตรงกันข้าม หากผู้พูดออกเสียงคำต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง ความเข้าใจผิดก็จะเกิดขึ้นอันจะเป็นสาเหตุให้การสื่อสารล้มเหลวในที่สุด

Morley (1991) เป็นอีกคนหนึ่งที่กำลังกล่าวถึงการออกเสียง แต่ได้กล่าวถึงในแง่ของการออกเสียงที่สามารถเข้าใจได้ (intelligible pronunciation) ซึ่งการออกเสียงที่สามารถเข้าใจได้นี้ จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความสามารถในการสื่อสาร (communicative competence) กล่าวคือ ผู้พูดสามารถออกเสียงผิดพลาดได้บ้าง แต่จะต้องไม่ทำให้คู่สนทนาหรือผู้ฟังเกิดการเข้าใจผิดหรือเกิดการตีความคลาดเคลื่อนในสารหรือสาระสำคัญที่ผู้พูดต้องการจะสื่อสารไปยังผู้ฟังหรือคู่สนทนา ทั้งผู้ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่อเจ้าของภาษาต่างยอมรับและเห็นพ้องกันว่า การออกเสียงที่สามารถเข้าใจได้ (intelligible pronunciation) นี้เป็นปัจจัยเอื้อช่วยให้พวกเขาสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ง่ายขึ้น

คนส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องว่า วัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งของการเรียนภาษาอังกฤษก็คือ ความปรารถนาที่จะสามารถสื่อสารได้ทั้งกับคนที่เป็นเจ้าของภาษา (native English speakers) อย่างชาวอังกฤษแท้ ๆ ที่พูดภาษาอังกฤษมาตั้งแต่เกิดใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง (first language) หรือที่เรียกกันว่าพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (mother tongue) ซึ่งคนกลุ่มนี้ยังหมายรวมถึงชนชาติอื่นที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (native speakers of English) เช่นกัน อันได้แก่ ชาวออสเตรเลีย ชาวสหรัฐอเมริกา ชาวนิวซีแลนด์ ชาวแคนาดา และชาวไอร์แลนด์ และ non-native English speakers (foreigners) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง แต่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (second language) หรือภาษาต่างประเทศ (foreign language)

Fauziati (2005) ได้กล่าวสนับสนุนความสำคัญของการออกเสียงไว้ว่า ไม่ว่าจะผู้เรียนจะรู้คำศัพท์จำนวนมากมายเพียงใด หากไม่สามารถออกเสียงคำศัพท์เหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง เขาเหล่านั้นก็จะไม่สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้ เพราะการออกเสียงผิดทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ถูกบิดเบือนไปจากความจริง ผู้ฟังก็จะเข้าใจผิดได้ Otlowski (1998) เป็นอีกคนหนึ่งที่ได้กล่าวสนับสนุนเรื่องการออกเสียง โดยกล่าวไว้ว่า หากผู้พูดมีทักษะการออกเสียงที่ไม่มากพอ จะส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านความสามารถในการสื่อสารทางการพูด

จากประเด็นต่าง ๆ ที่ได้กล่าวแล้วในข้างต้นทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่า หากต้องการให้การสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษราบรื่น ครบถ้วนสมบูรณ์ และตรงประเด็น ผู้พูดจะต้องไม่มองข้ามความสำคัญของการออกเสียง โดยจะต้องใส่ใจในรายละเอียดทั้งในเรื่องของความถูกต้องของเสียงพยัญชนะ เสียงสระ การเน้นเสียงหนักเบาต่าง ๆ รวมทั้งความเป็นธรรมชาติในการออกเสียง เมื่อผู้พูดมีการออกเสียงภาษาอังกฤษดี จะส่งผลให้ทักษะด้านการฟังของคุณคลั่งกล่าวพัฒนาควบคู่

ตามไปด้วย อันจะช่วยส่งเสริมให้ประสิทธิภาพการสื่อสารทางการพูดดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา อาทิ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ซึ่งความรู้ด้านสัทศาสตร์นี้จะช่วยให้ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น มีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษและการออกเสียงภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น สามารถอ่านสัญลักษณ์แทนเสียงคำในพจนานุกรมภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง ปัญหาการอ่านคำผิด หรืออ่านออกเสียงคำผิดก็จะลดน้อยลง ประสิทธิภาพในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก็จะสูงขึ้นตามลำดับ และที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันก็คือ ช่วยให้ครูสามารถช่วยแก้ปัญหาการออกเสียงของผู้เรียนได้อย่างตรงจุดตรงประเด็นด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็นแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนสอนและหลังสอน (One Group Pre-test-Post-test Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาขอบเขตเนื้อหาการสอนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 แบบฝึกที่ 1 คำศัพท์จำนวน 25 คำ ที่เป็นตัวแทนของเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษแต่ละหน่วยเสียง

2.2 แบบฝึกที่ 2 คำศัพท์จำนวน 15 คำ ที่เป็นตัวแทนของเสียงสระเดี่ยวแต่ละหน่วยเสียง

2.3 แบบฝึกที่ 3 คำศัพท์จำนวน 10 คำ ที่เป็นตัวแทนของเสียงสระประสมสองเสียงแต่ละหน่วยเสียง

2.4 แบบฝึกที่ 4 คำศัพท์จำนวน 5 คำ ที่เป็นตัวแทนของเสียงสระประสมสามเสียงแต่ละหน่วยเสียง

2.5 แบบฝึกที่ 5 คำศัพท์จำนวน 10 คำ ซึ่งคัดเลือกมาจากคำภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยแต่ผู้เรียนไทยมักออกเสียงผิด และเป็นกลุ่มเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย เพื่อประเมินความสามารถด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกตามหลักสัทศาสตร์ (articulatory phonetics)

2.6 แบบฝึกที่ 6 คำศัพท์ในรูปแบบที่เป็นคำอ่าน (phonemic scripts) จำนวน 10 คำ ซึ่งคัดเลือกมาจากคำภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยแต่ผู้เรียนไทยมักออกเสียงผิด และเป็นกลุ่มเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย เพื่อประเมินความสามารถด้านการถอดรหัสเสียงผ่านการอ่านสัญลักษณ์ทางสัทศาสตร์ (phonemic symbols) และความสามารถด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription)

2.7 แบบฝึกที่ 7 คำถามปลายเปิด จำนวน 10 คำถาม ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกตามหลักสัทศาสตร์ (articulatory phonetics) ในการประเมินความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน จะพิจารณาตามองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ คือ (1) เนื้อหา/ความเข้าใจ (2) คำศัพท์/สำนวน (3) โครงสร้างภาษา (4) การออกเสียง และ (5) ความคล่องแคล่ว ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ จากระดับที่ 1-5 (น้อยที่สุด-มากที่สุด) พร้อมทั้งได้กำหนดคุณลักษณะความสามารถที่ผู้เรียนจะแสดงออกมาผ่านการสื่อสารทางการพูดในระดับคะแนนต่าง ๆ

2.8 เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษ สำหรับใช้กับข้อ 2.1-2.6 และเกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับใช้กับข้อ 2.7

2.9 φόρμประเมินความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ และการออกเสียงภาษาอังกฤษ

2.10 ตำราสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ 1 (ที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และได้รับความเห็นชอบว่าเป็นผลงานที่มีคุณภาพและสามารถเผยแพร่ในวงวิชาการได้)

3. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นนำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อทดสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนใช้จริง

4. การรวบรวมข้อมูล

4.1 นำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ตามแบบฝึกที่ 1-6 ให้นักศึกษาแต่ละคนอ่านออกเสียงคำเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถด้านการออกเสียงก่อนเรียน (pre-test)

4.2 นำคำถามปลายเปิด จำนวน 10 คำถาม ตามแบบฝึกที่ 7 สัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียน (pre-test)

4.3 ดำเนินการสอนความรู้ทางสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ โดยใช้เวลา 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 แผนการสอน โดยจัดเรียงลำดับเนื้อหา ก่อนหลังตามที่ระบุในส่วนของขอบเขตเนื้อหาที่ใช้สอน เน้นการฝึกตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) ควบคู่ไปกับการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายทอดเสียง (transcription) และการฝึกอ่านออกเสียงสัญลักษณ์ (phonemic symbols) ที่ใช้แสดงการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในคำอ่าน (phonemic scripts) ในทุกคาบเรียน โดยใช้รูปแบบการฝึกทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ รวมถึงการมอบหมายให้นักศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองนอกชั้นเรียน และเมื่อการสอนสิ้นสุดตามกรอบเวลาที่กำหนด จึงดำเนินการทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบฝึกชุดเดียวกันกับฉบับทดสอบก่อนเรียน และทำทุกขั้นตอนเหมือนในข้อ 4.1-4.2 อีกครั้ง ทั้งนี้ในการทดสอบความสามารถของนิสิตด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ และความสามารถด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษทั้งก่อนและหลังเรียน จะมีผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเป็นผู้ประเมิน โดยพิจารณาความสามารถตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และการออกเสียงภาษาอังกฤษ ที่ได้ดัดแปลงจาก วนิดา วิริรัตน์ และ ถนอมจิตร สังข์จรรยา (2549 อ้างโดย ฮาฮีตะ ตีนามอ, 2553) และมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5	4.21 - 5.00	มากที่สุด
4	3.41 - 4.20	มาก
3	2.61 - 3.40	ปานกลาง
2	1.81 - 2.60	น้อย
1	1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

4.4 ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินทั้ง 2 ครั้ง ในประเด็นต่าง ๆ มาเปรียบเทียบและวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์ตามสมมุติฐานที่วางไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยนี้ได้ประมวลผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยแยกข้อมูลตามลำดับดังนี้

5.1 เปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน

5.2 เปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากคำอ่าน (phonemic scripts) ก่อนและหลังเรียน

5.3 เปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียน

5.4 เปรียบเทียบเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการออกเสียงกับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในข้อ 5.1-5.4 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความแตกต่างระหว่างความสามารถในการออกเสียงและความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน ด้วยค่าที (t-test) แบบ Paired-sample test

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทสหศาสตร์ภาษาอังกฤษในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ มีผลการวิจัยดังนี้

1. ความสามารถของนิสิตในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนสหศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) ได้นำเสนอในตารางที่ 1 ดังนี้
ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังเรียน

ประเภทแบบฝึก	ระดับความสามารถของนิสิต					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
แบบฝึกที่ 1	1.83	0.64	น้อย	4.29	0.69	มากที่สุด
แบบฝึกที่ 2	2.46	0.51	น้อย	4.58	0.58	มากที่สุด
แบบฝึกที่ 3	1.79	0.59	น้อยที่สุด	4.29	0.62	มากที่สุด
แบบฝึกที่ 4	1.67	0.56	น้อยที่สุด	4.25	0.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าความสามารถของนิสิตในการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษก่อนเรียนสหศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) และก่อนการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายทอดเสียง (transcription) ในแบบฝึกที่ 1-4 อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.83, 2.46, 1.79, 1.67) ตามลำดับ และหลังเรียนปรากฏว่ามีระดับคะแนนของการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระภาษาอังกฤษในแบบฝึกที่ 1-4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.29, 4.58, 4.29, 4.25) ตามลำดับ

2. ความสามารถของนิสิตในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนสหศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) และความสามารถของนิสิตก่อนและหลังการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายทอดเสียง (transcription) ได้นำเสนอในตารางที่ 2 ดังนี้
ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถของนิสิตในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการอ่านออกเสียงคำภาษาอังกฤษในรูปแบบที่เป็นคำอ่าน (phonemic scripts) ก่อนและหลังเรียน

ประเภทแบบฝึก	ระดับความสามารถของนิสิต					
	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
แบบฝึกที่ 5	1.87	0.54	น้อย	4.38	0.71	มากที่สุด
แบบฝึกที่ 6	1.0	0.00	น้อยที่สุด	4.17	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นิสิตมีระดับคะแนนของการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียน ในแบบฝึกที่ 5 อยู่ในระดับน้อย ที่ระดับค่าเฉลี่ย 1.87 และหลังเรียนปรากฏว่ามีระดับคะแนนของการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้นถึงระดับมากที่สุด ที่ระดับค่าเฉลี่ย 4.38 และในแบบฝึกที่ 6 พบว่านิสิตมีระดับคะแนนของการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรูปแบบที่เป็นคำอ่าน (phonemic scripts) ก่อนเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ที่ระดับค่าเฉลี่ย 1.0 และหลังเรียนปรากฏว่ามีระดับคะแนนของการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรูปแบบดังกล่าว เพิ่มสูงขึ้นถึงระดับมากที่สุด ที่ระดับค่าเฉลี่ย 4.17

3. ความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) และก่อนและหลังการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription) ได้นำเสนอในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียน

ประเภท แบบฝึก	องค์ประกอบที่ใช้ ในการประเมิน	ระดับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิต					
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
แบบฝึกที่ 7	เนื้อหา / ความเข้าใจ	3.14	0.54	ปานกลาง	4.29	0.62	มากที่สุด
	คำศัพท์/สำนวน	2.96	0.46	ปานกลาง	3.68	0.55	มาก
	โครงสร้างภาษา	2.93	0.42	ปานกลาง	3.47	0.53	มาก
	การออกเสียง	2.24	0.46	น้อย	4.50	0.65	มากที่สุด
	ความคล่องแคล่ว	2.60	0.52	น้อย	3.88	0.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.77	0.36	ปานกลาง	3.96	0.43	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่านิสิตมีระดับคะแนนการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสรีรศาสตร์ (articulatory phonetics) และก่อนการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription) อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง โดยมีองค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินตามลำดับดังนี้ ด้านเนื้อหา/ความเข้าใจ ($\bar{x} = 3.14$) ด้านคำศัพท์/สำนวน ($\bar{x} = 2.96$) ด้านโครงสร้างภาษา ($\bar{x} = 2.93$) ด้านการออกเสียง ($\bar{x} = 2.24$) ด้านความคล่องแคล่ว ($\bar{x} = 2.60$) และโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{x} = 2.77$) และหลังเรียนปรากฏว่ามีระดับคะแนนการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้นในทุกองค์ประกอบ คือ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีองค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินตามลำดับดังนี้ ด้านเนื้อหา/ความเข้าใจ ($\bar{x} = 4.29$) ด้านคำศัพท์/สำนวน ($\bar{x} = 3.68$) ด้านโครงสร้างภาษา ($\bar{x} = 3.47$) ด้านการออกเสียง ($\bar{x} = 4.50$) ด้านความคล่องแคล่ว ($\bar{x} = 3.88$) และโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการออกเสียงกับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียน ได้นำเสนอในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงกับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตก่อนและหลังเรียน

ทักษะ	แบบฝึก	ระดับความสามารถของนิสิต						t	p-value
		ก่อนเรียน			หลังเรียน				
		$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย		
การออกเสียง	แบบฝึกที่ 1	1.87	0.54	น้อย	4.38	0.71	มากที่สุด	-23.98	0.00
	แบบฝึกที่ 2	1.0	0.00	น้อยที่สุด	4.17	0.76	มาก	-20.38	0.00
	แบบฝึกที่ 3	1.83	0.64	น้อย	4.29	0.69	มากที่สุด	-23.66	0.00
	แบบฝึกที่ 4	2.46	0.51	น้อย	4.58	0.58	มากที่สุด	-23.22	0.00
	แบบฝึกที่ 5	1.79	0.59	น้อยที่สุด	4.29	0.62	มากที่สุด	-23.98	0.00
	แบบฝึกที่ 6	1.67	0.56	น้อยที่สุด	4.25	0.68	มากที่สุด	-25.13	0.00
การสื่อสาร	แบบฝึกที่ 7	2.77	0.36	ปานกลาง	3.96	0.43	มาก	-31.42	0.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า นิสิตมีระดับคะแนนการออกเสียงภาษาอังกฤษก่อนเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสัทศาสตร์ (articulatory phonetics) และก่อนการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription) อยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงน้อย โดยมีคะแนนในแบบฝึก 1-6 ตามลำดับดังนี้ แบบฝึกที่ 1 ($\bar{x} = 1.87$), แบบฝึกที่ 2 ($\bar{x} = 1.0$), แบบฝึกที่ 3 ($\bar{x} = 1.83$), แบบฝึกที่ 4 ($\bar{x} = 2.46$), แบบฝึกที่ 5 ($\bar{x} = 1.79$), แบบฝึกที่ 6 ($\bar{x} = 1.67$) และหลังเรียนปรากฏว่ามีระดับคะแนนการออกเสียงภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีคะแนนในแบบฝึกที่ 1-6 ตามลำดับดังนี้ แบบฝึกที่ 1 ($\bar{x} = 4.38$), แบบฝึกที่ 2 ($\bar{x} = 4.17$), แบบฝึกที่ 3 ($\bar{x} = 4.29$), แบบฝึกที่ 4 ($\bar{x} = 4.58$), แบบฝึกที่ 5 ($\bar{x} = 4.29$), แบบฝึกที่ 6 ($\bar{x} = 4.25$) แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนของระดับคะแนนความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ที่ระดับค่าเฉลี่ย 2.77 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 และหลังเรียนปรากฏว่ามีระดับคะแนนเพิ่มสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.96 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า สัทศาสตร์ภาษาอังกฤษกับความสามารถในการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน โดยมีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. การที่นิสิตมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ ในแบบฝึกที่ 1-4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29, 4.58, 4.29, 4.25$) ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจากค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงน้อย ($\bar{x} = 1.87, 1.0, 1.83, 2.46$) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของกระบวนการสอนการออกเสียงที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสัทศาสตร์ ซึ่งการสอนตามแนวนี้นี้ เริ่มตั้งแต่การแนะนำอวัยวะในการออกเสียง (The organs of speech) ทุกส่วน การฝึกใช้อวัยวะในปากเพื่อการออกเสียงในลักษณะต่าง ๆ ให้ถูกต้องและเหมาะสมตามลักษณะการเกิดเสียง (manner of articulation) เช่น เสียงกักหรือเสียงระเบิด เสียงเสียดแทรก เป็นต้น หรือตามฐานที่เกิดของเสียง (place of articulation) ที่แตกต่างกัน เช่น ฐานริมฝีปากคู่ ฐานฟันหรือฐานระหว่างฟัน เป็นต้น รวมถึงลักษณะการทำงานของเส้นเสียง (voicing) เช่น เสียงก้อง เสียงไม่ก้อง และสัทสัมพันธ์ (prosody) เช่น เสียงหนัก-เบา เสียงสูง-ต่ำ เป็นต้น ด้วยลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้เสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษและเสียงสระภาษาอังกฤษแต่ละเสียงมีความแตกต่างและมีลักษณะเฉพาะที่เป็นแบบฉบับของเสียงนั้น ๆ ซึ่งแตกต่างจากเสียงในภาษาไทย ฉะนั้นเมื่อนิสิตได้รับการสอนและการแนะนำวิธีการออกเสียง การสาธิตให้ดู และฝึกออกเสียงทีละหน่วยเสียงจนครบทุกเสียงอย่างถูกต้องถูกหลักการ ถูกวิธี นิสิตจึงสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับ Harmer (1991) ที่กล่าวว่า การสอนการออกเสียงไม่เพียงทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความแตกต่างของเสียงและลักษณะของเสียง แต่ช่วยให้พวกเขาได้พัฒนาความสามารถด้านการพูดด้วย การสอนการออกเสียง จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าเสียงต่างๆ ถูกสร้าง ณ จุดใดในปากของเรา พยางค์ใดได้รับการลงน้ำหนัก และยังได้ทราบอีกว่า ในแต่ละประโยคมีการใช้ท่วงทำนองเสียงที่ต่างกัน อันจะมีผลต่อความหมายที่ต่างกัน รวมทั้งทัศนคติของคู่สนทนาที่ต่างกันด้วย ในแง่ของการสอนภาษาอังกฤษ หากให้ความสำคัญกับการสอนออกเสียง นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องแล้วยังจะช่วยให้เพิ่มพูนทักษะทางการพูดให้แข็งแกร่งตามไปด้วย (Harmer, 2001)

2. การเรียนรู้และจดจำสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนเสียงภาษาอังกฤษแต่ละเสียง การได้ฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายถอดเสียง (transcription) คำศัพท์ต่าง ๆ และที่สำคัญคือการได้ฝึกออกเสียงจากคำอ่าน (phonemic scripts)

อย่างสม่ำเสมอในทุกชั่วโมงเรียนตลอดทั้ง 15 สัปดาห์ เป็นผลให้ความสามารถในการออกเสียงของนิสิตสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเห็นได้จากแบบฝึกที่ 2 ระดับความสามารถก่อนเรียนอยู่ที่น้อยที่สุด ($\bar{x}=1.0$) และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 เนื่องจากเป็นความรู้ใหม่ที่นิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนรู้มาก่อน ส่วนความสามารถหลังเรียนเพิ่มขึ้นถึงระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 แสดงให้เห็นว่าความรู้ในเรื่องการถ่ายทอดเสียงเป็นเสมือนเครื่องมือทางภาษาที่จะช่วยนิสิตในการแปลรหัสที่ไม่คุ้นเคยเมื่อต้องเจอคำศัพท์ต่าง ๆ รวมทั้งคำศัพท์ใหม่ ๆ ซึ่งผลลัพธ์นี้ สอดคล้องกับ รุสลาณ สาแม และ เปรมินทร์ คาระวี (2558) ที่กล่าวว่า หากผู้เรียนสามารถเข้าใจและออกเสียงถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์มากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสออกเสียงภาษาอังกฤษได้คล้ายกับเจ้าของภาษามากขึ้นเท่านั้น และมีผลที่ตามมาคือ ทำให้เกิดความมั่นใจในการออกเสียง ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะความรู้ด้านสัทศาสตร์ และการออกเสียงพยัญชนะได้อย่างถูกต้อง จะช่วยสนับสนุนการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้ดีขึ้น ความรู้ด้านสัทศาสตร์เป็นการศึกษาลักษณะของการออกเสียงในภาษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง การวางอวัยวะในตำแหน่งต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ รวมทั้งความรู้เรื่องสัทอักษร (The International Phonetic Alphabet หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า IPA)

3. ข้อมูลในตารางที่ 3 และ 4 แสดงให้เห็นว่าหลังจากการเรียนสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เน้นการฝึกออกเสียงตามหลักสัทศาสตร์ (articulatory phonetics) และหลังจากการฝึกใช้สัญลักษณ์แทนเสียงพูดหรือการถ่ายทอดเสียง (transcription) แล้ว นิสิตมีความสามารถในการออกเสียงเพิ่มสูงขึ้นในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีคะแนนในแบบฝึกที่ 1-6 ตามลำดับดังนี้ แบบฝึกที่ 1 ($\bar{x}=4.38$), แบบฝึกที่ 2 ($\bar{x}=4.17$), แบบฝึกที่ 3 ($\bar{x}=4.29$), แบบฝึกที่ 4 ($\bar{x}=4.58$), แบบฝึกที่ 5 ($\bar{x}=4.29$), แบบฝึกที่ 6 ($\bar{x}=4.25$) จึงเป็นผลให้ความสามารถในด้านการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย ดังที่ปรากฏในแบบฝึกที่ 7 โดยมีระดับคะแนนเพิ่มสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก ที่ระดับค่าเฉลี่ย 3.96 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 สอดคล้องกับ Ashby (2011 อ้างโดย รุสลาณ สาแม และ เปรมินทร์ คาระวี, 2558) ที่กล่าวว่า การออกเสียงเป็นองค์ประกอบสำคัญในทักษะการสื่อสาร เมื่อสื่อสารกับผู้อื่นจะต้องออกเสียงให้ถูกต้องเพื่อที่จะให้การสื่อสารเกิดประสิทธิผล และยังสอดคล้องกับ Garrigue (1999) ที่กล่าวถึงการออกเสียงที่ดีว่า เป็นเสมือนพื้นฐานของการสื่อสารทางการพูดที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงสอดคล้องกับ Goodwin (2001 อ้างโดย รุสลาณ สาแม และ เปรมินทร์ คาระวี, 2558) ที่กล่าวว่า การออกเสียงที่สามารถทำให้ผู้อื่นเข้าใจได้เป็นสิ่งสำคัญของการเรียนภาษาที่สอง และความสามารถทางภาษาที่สองส่วนมากมักจะตัดสินจากการออกเสียงของผู้พูด จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นล้วนบ่งบอกถึงความสำคัญของการออกเสียงรวมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของเสียงที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน อันมีผลต่อประสิทธิภาพในด้านการสื่อสารทางการพูดและการฟัง

ข้อเสนอแนะ

ด้วยเนื้อหาด้านสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถ่ายทอดเสียงคำศัพท์และการฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์จากคำอ่าน (phonemic scripts) มีส่วนช่วยเสริมให้การสื่อสารทางการพูดประสบความสำเร็จ ฉะนั้นการถ่ายทอดความรู้ที่เข้าใจได้ง่าย การใช้สื่อการสอนที่ปฏิบัติตามได้จริง ประกอบกับการสาธิตการออกเสียงที่ถูกต้อง รวมถึงการเปิดโอกาสให้นิสิตได้ฝึกออกเสียงอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ล้วนแล้วแต่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จำเป็นอย่างมาก ผู้สอนจึงต้องหมั่นกระตุ้นให้นิสิตได้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการออกเสียงที่มีต่อประสิทธิภาพในการสื่อสารทางการพูด ขั้นตอนการสอนต้องเริ่มตั้งแต่ระดับหน่วยเสียง ระดับคำ ระดับวลี ระดับประโยค จนกระทั่งถึงย่อหน้า รวมทั้งการฝึกฟังเพื่อแยกความแตกต่างของเสียง (คู่เทียบเสียง) และที่สำคัญควรมีการบูรณาการความรู้ด้านสัทศาสตร์กับวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรด้วย เช่น การฟัง-พูดภาษาอังกฤษ การพัฒนาคำศัพท์ หลักการอ่าน ไวยากรณ์ การอภิปรายและการนำเสนอเชิงวิชาการ เทคนิคการสอน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความ
มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน. สืบค้นจาก www.libarts.up.ac.th/v2/img/Thailand-4.0.pdf
- เคลลี่, เจอร์ลด์. (2546). **วิธีสอนการออกเสียง** (แปลจาก How to teach pronunciation โดยรัชนี โรจน์ กุลธำรง).
กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- จุฑาวรรณ แสงช่วง. (2559). **เกณฑ์การประเมิน ส่วนที่ 2 การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัย
ทักษิณ พ.ศ. 2558-2567**. สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2559, จาก <http://www2.tsu.ac.th/.../20160428144248>
เกณฑ์ส่วนที่2
- ปรารมภ์รัตน์ โชติกเสถียร. (2550). **การออกเสียงสระและเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ และคณะ. (2550). **ภาษาอังกฤษสำหรับครู หน่วยที่ 1-7** (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุสลาน สาแม และ เปรมินทร์ คาระวี. (2558). **กฤตกรรมการออกเสียงพยางค์หนัก-เบา ในคำภาษาอังกฤษจากผลของการ
สอนแบบฟัง-พูด ร่วมกับการสอนความรู้ทางสัทศาสตร์: การศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศิริ
ราษฎร์สามัคคี อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี,
26(1). 88.
- วไลพร ศาสนประดิษฐ์. (2560). **สัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ 1 (English Phonetics 1)**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ฮาสีดี๊ะ ดินามอ. (2553). **การศึกษาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการ
สอนเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดของ คีธ จอห์นสัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Fauziati, E. (2005). **Teaching of English as a foreign language**. Surakarta: Muhammadiyah University Press.
- Garrigue, S. (1999). **Overcoming pronunciation problems of English teachers in Asia**. Retrieved from
<http://asianbridges.com/pac2/presentations/garrigues.html>
- Harmer, J. (1991). **The practice of English language teaching**. New York: Longman.
- Harmer, J. (2001). **The practice of English language teaching**. (3rd ed.). Malaysia: Pearson Educaiton.
- Lane, L. (2005). **Focus on pronunciation 3**. New York: Longman.
- Morley, J. (1991). **The pronunciation component in teaching English to speakers of other languages**.
TESOL Quarterly, 25, 481-520.
- Otlowski, M. (1998). **Pronunciation: What are the expectations?**. The Internet TESL Journal, 4(1).
Retrieved from <http://iteslj.org/Articles/Otlowski-Pronunciation.html>
- Szynalski, T. (2007). **What is good English pronunciation?**. Retrieved from
<http://www.antimoon.com/how/pronuncgood.htm>
- Wei, Y. and Zhou, Y. (2002). **Insights into English pronunciation problems of Thai students**. (ERIC
Document Reproduction Service No. ED476746)
- Whemeier, et al., (2005). **Oxford advanced learner's dictionary**. (7th ed.). Oxford: Oxford University Press.